Әлеуметтік-еңбек саласындағы кәсіби стандарттарды бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2013 жылғы 31 желтоқсандағы № 690 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2014 жылы 14 ақпанда № 9151 тіркелді. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 15 желтоқсандағы № 971 бұйрығымен

Ескерту. Бұйрықтың күші жойылды - ҚР Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 15.12.2015 № 971 (01.01.2016 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 138-5 бабының 3-тармағына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Мыналар:

1) «Үйде әлеуметтік көмек көрсету» кәсіби стандарты осы бұйрыққа 1-қосымшаға сәйкес;

2) «Зейнетақы мен жәрдемақы төлеу жөніндегі қызметтерді ұйымдастыру» кәсіби стандарты осы бұйрыққа 2-қосымшаға сәйкес;

3) «Жұмыспен орталықтарының(қызметтерінің) қызметтерін ұйымдастыру» кәсіби стандарты осы бұйрыққа 3-қосымшаға сәйкес;

4) «Медициналық-әлеуметтік мекемелер (ұйымдар) лауазымдары» кәсіби стандарты осы бұйрыққа 4-қосымшаға сәйкес;

5) Белгілі бір тұрғылықты жері жоқ адамдарға арналған әлеуметтік бейімдеу жөніндегі қызметтерді ұйымдастыру» кәсіби стандарты осы бұйрыққа 5-қосымшаға сәйкес;

6) «Протездік-ортопедиялық бұйымдарды әзірлеу және қызметтер» кәсіби стандарты осы бұйрыққа 6-қосымшасыға сәйкес бекітілсін.

2. Еңбек және әлеуметтік әріптестік департаменті (А.Ә. Оспанов) осы бұйрықты заңнамада белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін және ресми жариялануын қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтын орындалуын бақылау Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау вице-министрі Қ.Б. Әбсаттаровқа жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Министр *Т. Дүйсенова*

Қазақстан Республикасы
Еңбек және халықты
әлеуметтік қорғау министрінің
2013 жылғы 31 желтоқсандағы
№ 690 бұйрығына
1-қосымша

«Үйде әлеуметтік көмек көрсету» кәсіби стандарты

1. Жалпы ережелер

1. «Үйде әлеуметтік көмек көрсету» кәсіби стандарты (бұдан әрі – КС) біліктілік, құзыреттілік деңгейіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайды және ол мыналарға:

1) еңбек нарығының қазіргі кездегі сұранысына жауап беретін біліктілік талаптарын жаңарту үшін кәсіптік қызметтің мазмұнына қойылатын бірыңғай талаптарды әзірлеуге;

2) персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешуге (персоналды уәждендіру және ынталандыру жүйелерін, лауазымдық нұсқаулықтарды; персоналды іріктеу, таңдау және аттестаттау, мансапты жоспарлау жүйелерін әзірлеуге);

3) персоналды кәсіпорындарда оқытудың, кәсіби білім берудің барлық деңгейінде білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, сондай-ақ осы бағдарламаларға оқу-әдістемелік материалдарды әзірлеуге;

4) кәсіптік даярлыққа бағалау жүргізуге және мамандардың біліктілігіне сәйкестігін растауға арналған.

2. КС негізінде ұйымдардың біліктілік мінездемелері, лауазымдық нұсқаулықтары, үлгілік оқу бағдарламалары, үлгілік оқу жоспарлары, корпоративтік стандарттары әзірленеді.

3. Осы КС мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) біліктілік – қызметкердің белгілі бір еңбек қызметі түрінің шеңберінде нақты функцияларды сапалы орындауға дайындығы;

2) біліктілік деңгейі – еңбек іс-қимылдарының күрделілігі, стандартты еместігі, жауапкершілігі мен дербестілігі өлшемдеріне қарай сараланатын қызметкерлердің құзыретіне қойылатын талаптар жиынтығы;

3) еңбек функциясы – бизнес-процесс айқындайтын және оларды орындау үшін қажетті құзыреттердің болуын көздейтін еңбек іс-қимылдарының кіріктірілген және салыстырмалы түрде автономды жиынтығын білдіретін еңбек қызметі түрінің құрамдас бөлігі;

4) кәсіби қызмет саласы – ортақ интеграциялық негізі бар (міндетті, объектілері, технологиялары, оның ішінде еңбек құралдары ұқсас немесе жақын) және еңбек функцияларының және оларды орындау үшін құзыреттіліктің ұқсас жиынтығын көздейтін еңбек қызметі саласы түрлерінің жиынтығы;

5) КС – кәсіби қызметтің нақты саласында біліктілік және құзыреттілік деңгейіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайтын стандарт;

6) КС бірлігі – еңбек қызметінің аталған түрі үшін тұтас, аяқталған, салыстырмалы түрде автономды және елеулі болып табылатын нақты еңбек функциясының жан-жақты сипаттамасынан тұратын КС құрылымдық элементі;

7) кәсіп – бұл арнайы дайындық, жұмыс тәжірибесі нәтижесінде туындаған арнайы теориялық білім және практикалық дағдылар кешенін меңгеруді талап ететін еңбек қызметінің түрі;

8) құзыреттілік – еңбек қызметінде білімін, білігі мен тәжірибесін қолдану қабілеті;

9) салалық біліктілік шеңбері (бұдан әрі – СБШ) – салада танылатын біліктілік деңгейлерін құрылымдық жағынан сипаттау;

10) ұлттық біліктілік шеңбері (бұдан әрі – ҰБШ) – еңбек нарығында танылатын біліктілік деңгейлерін құрылымдық жағынан сипаттау.

2. КС паспорты

4. КС төлқұжаты келесіні анықтайды:

1) экономикалық қызмет түрі (кәсіби қызмет саласы):

Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы сыныптауышы (бұдан әрі – 03-2007 ҚР МС) «88.99 Қарттар мен мүгедектер үшін тұратын жерін қамтамасыз етпей әлеуметтік қызметтерді ұсыну»;

2) экономикалық қызмет түрінің (кәсіби қызмет саласының) негізгі мақсаты: тұратын жерін қамтамасыз етпей әлеуметтік қызметтерді ұсыну;

3) еңбек қызметінің түрлері, кәсіптері, біліктілік деңгейлері осы КС 1-қосымшада көрсетілген;

5. КС талаптары осы саладағы мынадай кәсіптерге қатысты:

психоневрологиялық аурулары бар мүгедек балаларды және 18 жастан асқан мүгедектерді күту жөніндегі әлеуметтік қызметкер;

қарттар мен мүгедектерді күту жөніндегі әлеуметтік қызметкер;

әлеуметтік жұмыс жөніндегі консультант;

үйде көрсетілетін әлеуметтік көмек бөлімінің меңгеруші;

әлеуметтік қорғау ұйымы құрылымдық бөлімшесінің бастығы.

3. Еңбек қызметі түрлерінің (кәсібінің) карточкасы

1-параграф «Психоневрологиялық аурулары бар мүгедек балаларды және 18 жастан асқан мүгедектерді күту жөніндегі әлеуметтік қызметкер»

6. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:
1) біліктілік деңгейі: СБШ – 4-5, ҰБШ бойынша – 4-5;
2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 5133 – «Үйде жеке қызметтерді көрсететін қызметкерлер»;
3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): халықты әлеуметтік қорғау ұйымдарында (жетекші, бас, аға) маман; әлеуметтік жұмыс жөніндегі маман;
4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы: тұратын жерін қамтамасыз етпей әлеуметтік қызметтерді ұсынуды көздейді;
5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Психоневрологиялық аурулары бар мүгедек балаларды және 18 жастан асқан мүгедектерді күту жөніндегі әлеуметтік қызметкердің еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

2-параграф «Қарттар мен мүгедектерді күту жөніндегі әлеуметтік қызметкер»

7. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:
1) біліктілік деңгейі: СБШ – 4-5, ҰБШ бойынша – 4-5;
2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 5133 – «Үйде жеке қызметтерді көрсететін қызметкерлер»;
3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): халықты әлеуметтік қорғау ұйымдарында (жетекші, бас, аға) маман; әлеуметтік жұмыс жөніндегі маман;
4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы: тұратын жерін қамтамасыз етпей әлеуметтік қызметтерді ұсынуды көздейді;
5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Қарттар

мен мүгедектерді күту жөніндегі әлеуметтік қызметкердің еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

3-параграф «Әлеуметтік жұмыс жөніндегі консультант»

8. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:

1) біліктілік деңгейі: СБШ – 5, ҰБШ бойынша – 5;

2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 3460 – «Әлеуметтік қызметкерлер»;

3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): әлеуметтік жұмыс жөніндегі маман;

4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы:

әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзету, баланың құқықтары, мүгедектерді әлеуметтік қорғау және оңалту; мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақылар, мемлекеттік арнаулы жәрдемақылар, асыраушысынан айрылуы бойынша жәрдемақылар, атаулы әлеуметтік көмек және төлемдердің басқа да түрлері бойынша консультативтік қызмет көрсетуді көздейді, қорғаншылықты қамқоршылықты ресімдеу, арнайы түзету ұйымдарына, халықты әлеуметтік қорғау мекемелеріне орналастыруды жүзеге асыру;

5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Әлеуметтік жұмыс жөніндегі консультанттың еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

4-параграф «Үйде көрсетілетін әлеуметтік көмек бөлімінің меңгеруші»

9. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:

1) біліктілік деңгейі: СБШ – 6, ҰБШ бойынша – 6;

2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 1228 – «Халыққа әлеуметтік-тұрмыстық қызмет көрсету саласының ұйымдарындағы мамандырылған бөлімшелердің (қызметтердің) басшылары»;

3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): үйде көрсетілетін әлеуметтік көмек бөлімінің меңгеруші;

4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы:

үйде көрсетілетін әлеуметтік көмек бөлімінің жұмысын жалпы басқаруды жүзеге асыруды көздейді және бөлімшенің жұмыс істейтін аумағында тұратын

өмірлік қиын жағдайда қалған және әлеуметтік қызмет көрсетуге мұқтаж азаматтарды анықтау және есепке алу жұмысын жүргізуді қамтамасыз етедіу жүзеге асыру;

5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Үйде көрсетілетін әлеуметтік көмек бөлім меңгерушісінің еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

5-параграф «Әлеуметтік қорғау ұйымы құрылымдық бөлімшесінің бастығы»

10. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:

1) біліктілік деңгейі: СБШ – 7,ҰБШ бойынша – 7;

2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 1143 – «Гуманитарлық және басқа да арнайы ұйымдардың басшылары»;

3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): үйде көрсетілетін әлеуметтік көмек бөлімінің меңгеруші;

4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы: құрылымдық бөлімшенің жұмысын жалпы басқаруды жүзеге асыруды және жұмыс жоспарларын даярлауды жүзеге асыруды көздейді, бөлімше қызметкерлері қызметінің нақты бағыттарын жүзеге асыру;

5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Әлеуметтік қорғау ұйымы құрылымдық бөлімше бастығының еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

4. КС бірліктерінің тізімі

11. КС бірліктерінің тізімі осы КС 2-қосымшасында көрсетілген және КС бірліктерінің шрифті мен атауынан тұрады.

5. КС бірліктерінің сипаттамасы

12. КС бірліктерінің сипаттамасы осы КС 4-қосымшасында көрсетілген.

6. Осы КС негізінде берілетін сертификаттардың түрлері

13. Кәсіби даярлықты бағалау және мамандардың біліктілігіне сәйкестігін растау саласындағы ұйымдар осы КС негізінде сертификаттар береді.

14. Осы КС негізінде берілетін сертификаттардың түрлері осы КС 3-қосымшада көзделген сертификатты алу үшін игеру қажет болатын КС бірліктерінің тізбесіне сәйкес айқындалады.

7. КС әзірлеушілері, келісу парағы, сараптамасы және тіркеуі

15. КС әзірлеушісі «Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің Еңбекті қорғау жөніндегі республикалық ғылыми-зерттеу институты» республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны болып табылады.

16. КС келісу парағы осы КС 5-қосымшасында көрсетілген.

«Үйде әлеуметтік көмек көрсету»
кәсіби стандартына
1-қосымша

Біліктілік деңгейлері бойынша еңбек қызметінің түрлері (кәсібі)

Р/с №	Қызмет түрінің атауы	Еңбек нарығының үрдісін ескергендегі кәсіптердің атауы	01-2005 ҚР МС сәйкес кәсіптердің атауы	СБШ біліктілік деңгейі	БТБА бойынша разряд
1	Тұратын жерін қамтамасыз етпей әлеуметтік қызметтерді ұсыну	Психоневрологиялық аурулары бар мүгедек балаларды және 18 жастан асқан мүгедектерді күту жөніндегі әлеуметтік қызметкер	Тұрмыстық қызметтер бюросының жұмысшысы	4-5	-
2		Қарттар мен мүгедектерді күту жөніндегі әлеуметтік қызметкер		4-5	-
3		Әлеуметтік жұмыс жөніндегі консультант	Әлеуметтік жұмыс жөніндегі консультант	5	-
4		Үйде көрсетілетін әлеуметтік көмек бөлімінің меңгерушісі	Шаруашылық бастығы	6	-
5		Әлеуметтік қорғау ұйымы құрылымдық бөлімшесінің бастығы		7	-

Ескертпе: БТБА - Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы

«Үйде әлеуметтік көмек көрсету» кәсіби стандартына
2-қосымша

1. Ықтимал жұмыс орындары. Психоневрологиялық аурулары бар мүгедек балаларды және 18 жастан асқан мүгедектерді күту жөніндегі әлеуметтік қызметкердің еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Барлық меншік нысанындағы ұйымдар мен кәсіпорындар
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-

СБШ біліктілік деңгей	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
Психоневрологиялық аурулары бар мүгедек балаларды және 18 жастан асқан мүгедектерді күту жөніндегі біліктілі орташа дәрежелі әлеуметтік қызметкер		
4 (санаты жоқ)	Техникалық және кәсіптік (арнайы орта, кәсіптік орта) (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім немесе негізгі орта білім және әлеуметтік даярлық жөніндегі сертификат	Талап етілмейді
4 (II санаттағы)	Техникалық және кәсіптік (арнайы орта, кәсіптік орта) (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім	Біліктілігі орташа дәрежелі санаты жоқ мама лауазымында кемінде 1 жыл
4 (I санаттағы)	Техникалық және кәсіптік (арнайы орта, кәсіптік орта) (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім	Біліктілігі орташа дәрежелі екінші санаттағ маман лауазымында кемінде 1 жыл
4 (жоғарғы санаттағы)	Техникалық және кәсіптік (арнайы орта, кәсіптік орта) (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім	Біліктілігі орташа дәрежелі бірінші санаттағ маман лауазымында кемінде 2 жыл
Психоневрологиялық аурулары бар мүгедек балаларды және 18 жастан асқан мүгедектерді күту жөніндегі біліктілі жоғары дәрежелі әлеуметтік қызметкер		
5 (санаты жоқ)	Жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) (әлеуметтік, медициналық, экономикалық, психологиялық, педагогикалық) білім	Талап етілмейді
5 (II санаттағы)	Жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) (әлеуметтік, медициналық, экономикалық, психологиялық, педагогикалық) білім	Біліктілігі жоғары дәрежелі санаты жоқ мама лауазымында кемінде 1 жыл
5 (I санаттағы)	Жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) (әлеуметтік, медициналық, экономикалық, психологиялық, педагогикалық) білім	Біліктілігі жоғары дәрежелі екінші санаттағ маман лауазымында кемінде 1 жыл

5 (жоғарғы санаттағы)	Жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) (әлеуметтік, медициналық, экономикалық, психологиялық, педагогикалық) білім	Біліктілігі жоғары дәрежелі бірінші санаттағ маман лауазымында кемінде 2 жыл

2. Ықтимал жұмыс орындары. Қарттар мен мүгедектерді күту жөніндегі әлеуметтік қызметкердің еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Барлық меншік нысанындағы ұйымдар мен кәсіпорындар
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-

СБШ біліктілік деңгейі	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
Қарттар мен мүгедектерді күту жөніндегі біліктілігі орташа дәрежелі әлеуметтік қызметкер		
4 (санаты жоқ)	Техникалық және кәсіптік (арнайы орта, кәсіптік орта) (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім немесе негізгі орта білім және әлеуметтік даярлық жөніндегі сертификат	Талап етілмейді
4 (II санаттағы)	Техникалық және кәсіптік (арнайы орта, кәсіптік орта) (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім	Біліктілігі орташа дәрежелі санаты жоқ мама лауазымында кемінде 1 жыл
4 (I санаттағы)	Техникалық және кәсіптік (арнайы орта, кәсіптік орта) (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім	Біліктілігі орташа дәрежелі екінші санаттағ маман лауазымында кемінде 1 жыл
4 (жоғарғы санатты)	Техникалық және кәсіптік (арнайы орта, кәсіптік орта) (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім	Біліктілігі орташа дәрежелі бірінші санаттағ маман лауазымында кемінде 2 жыл
Қарттар мен мүгедектерді күту жөніндегі біліктілігі жоғары дәрежелі әлеуметтік қызметкер		
5 (санаты жоқ)	Жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) (әлеуметтік, медициналық, экономикалық, психологиялық педагогикалық) білім	Талап етілмейді
5 (II санаттағы)	Жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) (әлеуметтік, медициналық, экономикалық, психологиялық педагогикалық) білім	Біліктілігі жоғары дәрежелі санаты жоқ мама лауазымында кемінде 1 жыл
5 (I санаттағы)	Жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) (әлеуметтік, медициналық, экономикалық, психологиялық педагогикалық) білім	Біліктілігі жоғары дәрежелі екінші санаттағ маман лауазымында кемінде 1 жыл
	Жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) (әлеуметтік, медициналық,	

5 (жоғарғы санаттағы)	экономикалық, психологиялық педагогикалық) білім	Біліктілігі жоғары дәрежелі бірінші санаттағ маман лауазымында кемінде 2 жыл

3. Ықтимал жұмыс орындары. Әлеуметтік жұмыс жөніндегі консультанттың еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Барлық меншік нысанындағы ұйымдар мен кәсіпорындар
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-

СБШ біліктілік деңгей	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
Әлеуметтік жұмыс жөніндегі біліктілігі жоғары дәрежелі консультант		
5 (санаты жоқ)	Жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім	Талап етілмейді
5 (II санаттағы)	Жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім	Біліктілігі жоғары дәрежелі санаты жоқ мама лауазымында кемінде 1 жыл
5 (I санаттағы)	Жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім	Біліктілігі жоғары дәрежелі екінші санаттағ маман лауазымында кемінде 2 жыл
5 (жоғарғы санаттағы)	Жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім	Біліктілігі жоғары дәрежелі бірінші санаттағ маман лауазымында кемінде 3 жыл

4. Ықтимал жұмыс орындары. Үйде көрсетілетін әлеуметтік көмек бөлім меңгерушісінің еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Барлық меншік нысанындағы ұйымдар мен кәсіпорындар
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-

СБШ біліктілік деңгей	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
6	Жоғары (немесе жоғарыдан кейінгі) (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық, экономикалық, заң) білім	Халықты әлеуметтік қорғау ұйымдарында немесе экономикалық қызмет түріндегі ұйымн тиісті бейіні лауазымдарында жұмыс тәжірибе кемінде 3 жыл

5. Ықтимал жұмыс орындары. Әлеуметтік қорғау ұйымы құрылымдық бөлімше бастығының еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Барлық меншік нысанындағы ұйымдар мен кәсіпорындар
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-

СБШ біліктілік деңгей	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
7	Жоғары (немесе жоғарыдан кейінгі) (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық, экономикалық, заң) білім	Халықты әлеуметтік қорғау ұйымдарында немесе экономикалық қызмет түріндегі ұйымн тиісті бейіні лауазымдарында жұмыс тәжірибе кемінде 3 жыл

«Үйде әлеуметтік көмек көрсету»
кәсіби стандартына
3-қосымша

КС бірліктерінің тізбесі

1. «Психоневрологиялық аурулары бар мүгедек балаларды және 18 жастан асқан мүгедектерді күту жөніндегі әлеуметтік қызметкер» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Психоневрологиялық аурулары бар мүгедек балаларды және 18 жастан асқан мүгедек балалард әлеуметтік оңалту
Ф 2	Баланың және 18 жастан асқан адамның бос уақытын ұйымдастыру
Ф 3	Құжаттарды ресімдеуге жәрдемдесу
Ф 4	Мұқтаж отбасыларға әлеуметтік көмек бөлуге жәрдемдесу

Ескерте: Ф-функция

2. «Қарттар мен мүгедектерді күту жөніндегі әлеуметтік қызметкер» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Қарттар мен мүгедектерге күтім жасауды ұйымдастыру
Ф 2	Медициналық және әлеуметтік көмектің басқа түрлерін алуға жәрдемдесу
Ф 3	Құжаттарды ресімдеуге жәрдемдесу
Ф 4	Әлеуметтік көмек көрсету үшін бюджеттен тыс қаражаттарды тартуға жәрдемдесу

3. «Әлеуметтік жұмыс жөніндегі консультант» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Консультациялық және арнаулы әлеуметтік қызмет көрсету
Ф 2	Көрсетілетін консультациялық және әлеуметтік қызметтерді жетілдіру жөнінде жұмыстар жүргізу

4. «Үйде көрсетілетін әлеуметтік көмек бөлімінің меңгеруші» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Әлеуметтік көмекке мұқтаж азаматтарды есепке алу
Ф 2	Халықтың әлеуметтік осал топтарының материалдық-тұрмыстық жағдайын тексеру бойынш жұмыстарды ұйымдастыру
Ф 3	Көрсетілген әлеуметтік қызметтің сапасын бақылау және бөлімшелердің жұмыстарына басшылық ет
Ф 4	Оңалтуды ұйымдастыруға мұқтаж адамдарды айқындауға жәрдемдесу

5. «Әлеуметтік қорғау ұйымы құрылымдық бөлімшесінің бастығы» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Мұқтаж адамдарды әлеуметтік қолдауды ұйымдастыру
Ф 2	Әлеуметтік қызмет көрсету жөніндегі қажетті құжаттамаларды әзірлеу
Ф 3	Көрсетілетін қызметтердің дерекқорға енгізілуін бақылау
Ф 4	Бөлімше қызметін ұйымдастыру және оның тиімділігін арттыру

«Үйде әлеуметтік көмек көрсету»
кәсіби стандартына
4-қосымша

КС бірліктерінің сипаттамасы (функционалдық картасы) 1. « Психоневрологиялық аурулары бар мүгедек балаларды және 18 жастан асқан мүгедектерді күту жөніндегі әлеуметтік қызметкер» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттер
	Психоневрологиялық ауруға шалдыққан мүгедек балаларды және 18 жастан асқан	Кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу әдісі, мүгедек-балалар және психоневрологиялық аурулары бар 18 жастан асқан мүгедектер саны туралы статистикалық мәліметтерді	

Ф 1	мүгедектерді анықтау. Бөгде адамның көмегіне мұқтаж адамдарға көмек көрсету: балаларды және 18 жастан асқан адамдарды өз-өзіне қызмет көрсету, өзін-өзі ұстау, өзін-өзі бақылау және қарым-қатынас дағдыларына үйрету. Оңалту шараларын жүзеге асыру. Тиісті талаптарға сай қызмет қалыптастыруда және ұсынуда заманауи технологияларды қолдану.	талдау әдістері. Өз-өзіне қызмет көрсету, өзін-өзі ұстау, өзін-өзі бақылау және қарым-қатынас дағдыларына үйрету әдістері және жолдары. Баланың әлеуметтік және қозғалу дағдысын дамытуға септігін тигізетін әдістер және тәсілдер, науқасты жалпы күтудің практикалық дағдылары. Үй жағдайындағы 18 жастан асқан адамдарды және балаларды күту жөнінде санитарлық-гигиеналық талаптар.	Басшы белгілеген мақсатта және тәсілдерге сүйене отыр , өзінің жеке қызметін ұйымдастыру, қойылған міндеттердің шешімін таба бі және олар үшін жауапкершіл алуға дайындық.
Ф 2	Балалар мен жасөспірімдерді мәдени, рухани-адамгершілік құндылықтарына баулу, салауатты өмір сүруге бейімдеу.	Азаматтарға әлеуметтік қызметті ұйымдастыру бойынша нормативтік құжаттар. Әлеуметтік-мәдени оңалту әдістері және нысандары.	
Ф 3	Қорғаншылықты, қамқоршылықты ресімдеу, интернат-үйлерге, аумақтық орталықтарға және т.б. орналастыру.	Мұқтаж азаматтардың жекелеген санаттарына әлеуметтік көмек көрсету ережесі және қамқоршылықты , қорғаншылықты ресімдеу, интернат-үйлерге орналастыру тәртібін реттейтін нормативтік құқықтық актілер.	
Ф 4	Жәрдемақы, атаулы әлеуметтік көмек, қайырымдылық қорлары, демеушілер, өзге де қаржыландыру көздерінің қаражаты есебінен, басқа да гуманитарлық көмекті ресімдеу.	Балалы отбасыларға берілетін мемлекеттік жәрдемақы түрлері мен мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмекті және мұқтаж азаматтардың жекелеген санаттарына әлеуметтік көмек беру тәртібі, сондай-ақ басқа да нормативтік құқықтық актілері. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша нормалар мен ереже талаптары.	

2. «Қарттар мен мүгедектерді күту жөніндегі әлеуметтік қызметкер» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттер

Ф 1	Бөгде адамның көмегіне мұқтаж жалғызілікті қарттар мен жұмысқа жарамсыз азаматтарды анықтау. Мүгедек және қарттарды дәрігердің рецепті бойынша күнделікті дәрі-дәрмекпен, қажетті шаруашылық тауарлар және өнеркәсіптік, түскі ыстық тамақ, азық-түлікпен қамтамасыз ету. Талаптарға сай тиісті қызметтерді қалыптастыру және көрсету үшін заманауи технологияны қолдану. Қажетті жағдайда алғашқы дәрігер келгенге дейін көмек көрсету.	Балалы отбасыларға берілетін мемлекеттік жәрдемақылар түрлері және мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек көрсету тәртібі, мұқтаж азаматтардың жекелеген санаттарына әлеуметтік көмек көрсету ережесі Халық топтары және әр түрлі әлеуметтік санаттарының тіршілік тынысының деңгейі және жағдайлары. Білікті медициналық көмек көрсеткенге дейін өмірлік маңызды ағза функцияларын қолдау тәсілдері.	
Ф 2	Қарттар мен мүгедектерді қажетті медициналық протездік-ортопедиялық және әлеуметтік көмектің басқа да түрлерімен қамтамасыз ету. Денсаулық сақтау ұйымдарымен және әлеуметтік көмек көрсету жөніндегі басқа да ұйымдармен өзара іс-қимылды жүзеге асыру.	Балалы отбасыларға берілетін мемлекеттік жәрдемақылар түрлері және мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек көрсету тәртібі, мұқтаж азаматтардың жекелеген санаттарына әлеуметтік көмек көрсету ережесі, сондай-ақ өзге де әлеуметтік көмекті ұйымдастыру тәртібін айқындайтын нормативтік құқықтық актілер.	Басшы белгілеген мақсатта мен тәсілдерге сүйене отырь өзінің жеке қызметін ұйымдастыру, қойылған міндеттердің шешімін таб білу және олар үшін жауапкершілік алуға дайындық.
Ф 3	Қамқоршылықты, қорғаншылықты ресімдеу, интернат-үйлерге және аумақтық орталықтарға орналастыру және басқа көмек түрлері.	Балалы отбасыларға берілетін мемлекеттік жәрдемақы түрлері және мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек көрсету тәртібі, мұқтаж азаматтардың жекелеген санаттарына әлеуметтік көмек көрсету ережесі және қорғаншылықты, қамқоршылықты, интернат үйлеріне айқындау тәртібін реттейтін басқа да нормативтік құқықтық актілер.	
Ф 4	Сауда, қоғамдық тағамтану, коммуналдық шаруашылық	Балалы отбасыларға берілетін мемлекеттік жәрдемақы түрлері және мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек көрсету тәртібі, мұқтаж азаматтардың жекелеген санаттарына әлеуметтік көмек көрсету ережесі, сондай-ақ өзге де әлеуметтік көмекті ұйымдастыру	

	кәсіпорындарын және басқа да мүдделі адамдарды демеушілік көмекке тарту.	тәртібін айқындайтын нормативтік құқықтық актілер. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша нормалар мен ереже талаптары.	

3. «Әлеуметтік жұмыс жөніндегі консультант» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттер
Ф 1	Азматтардың әлеуметтік қызмет көрсету саласындағы құқықтары мен міндеттерін түсіндіру. Басқа да әлеуметтік қорғау мекемелерінен қажетті мамандарды, арнаулы әлеуметтік қызметтерді жүзеге асыруға тарту. Үйден күтім жасау жағдайында арнаулы әлеуметтік қызмет көрсету жөніндегі жұмыстың жеке жоспарын әзірлеу. Өмірлік қиын жағдайдағы адамдарға, отбасыларға жан-жақты көмек көрсету: әлеуметтік қолдауды қажет ететін өмірлік қиын жағдайдағы отырған адамдарға, отбасыларға әлеуметтік-педагогикалық, әлеуметтік-психологиялық, әлеуметтік-медициналық, әлеуметтік-құқықтық және басқа да нақты әлеуметтік қызмет түрлерін және үлгілерін айқындау.	Мүгедектер мен балалар құқықтары туралы конвенция, кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу әдістері, мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек және балалы отбасыларға берілетін мемлекеттік жәрдемақыларды ұсыну тәртібі, сондай-ақ өзге де халыққа әлеуметтік көмек ұйымдастыру жөніндегі нормативтік құқықтық актілер.	Басшы белгілеген мақсатта және тәсілдерге сүйене отыр өзінің жеке қызметін ұйымдастыру, қойылған міндеттердің шешімін таб білу және олар үшін жауапкершілік алуға дайындық. Өз жұмысыны нәтижелеріне жауапкершілік
Ф 2	Әлеуметтік қорғау саласында халықаралық және отандық озық тәжірибелерді қолдану. Ұлттық дәстүр, жергілікті әлеуметтік-экономикалық жағдай және әлеуметтік қолдауда жекелеген адамдардың және олардың отбасыларының мұқтаждығына қарай әлеуметтік көмек көрсетудің жаңа әдістері мен нысандарын тәжірибеге енгізу.	Балалы отбасыларға берілетін мемлекеттік жәрдемақылар түрлері және мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек көрсету тәртібі, мұқтаж азаматтардың жекелеген санаттарына әлеуметтік көмек көрсету ережесі сондай-ақ өзге де әлеуметтік көмекті ұйымдастыру тәртібін айқындайтын нормативтік құқықтық актілер. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша нормалар мен ереже талаптары.	

4. «Үйде көрсетілетін әлеуметтік көмек бөлімінің меңгерушісі» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттері
Ф 1	Өмірлік қиын жағдайдағы адамдардың және әлеуметтік көмекке және күтімге мұқтаж отбасылардың дерекқорын қалыптастыру.	Балалы отбасыларға берілетін мемлекеттік жәрдемақылар түрлері және мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек көрсету тәртібі, мұқтаж азаматтардың жекелеген санаттарына әлеуметтік көмек көрсету ережесі, сондай-ақ өзге де әлеуметтік көмекті ұйымдастыруды реттейтін нормативтік құқықтық актілер.	Қойылған міндеттерге ұйымдастырушылық-басқарушыл шешімін таба білу және оларғ жауапты болу дайындығ Өзінің және басқалардың қызмет ұйымдастыру қабіле Жанжалдарды тиімді шешу.
Ф 2	Әлеуметтік көмектің түрлерін және үлгілерін анықтау және сұранысын белгілеу мақсатында жалғыз басты қарттардың және мүгедектердің, еңбекке жарамсыз азаматтардың, мүгедек балаларды тәрбиелеп отырған отбасылардың, материалдық-тұрмыстық жағдайларын зерттеу.	Халықтың әртүрлі әлеуметтік санаттары мен топтарының тіршілік тынысының деңгейі және жағдайлары.	
Ф 3	Қызметкерлердің жұмыстарын басқару және ұйымдастыру. Қызмет көрсетілетін азаматтардың қажеттілігі негізінде әлеуметтік қызмет сапасы мен көлемінің көрсетілетін талаптарға сәйкестігін айқындау. Халыққа арнаулы әлеуметтік қызмет көрсету тиімділігін одан әрі арттыруға бағытталған қолдағы бар ұйымдастырушылық нысандары және жұмыс істеу әдістерін енгізу. Бөлімше қызметінің тиімділігін жақсарту жөнінде шаралар қолдану. Бөлімше қызметкерлерінің кәсіби деңгейін арттыру жөнінде іс-шараларды жүзеге асыру.	Мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек көрсету тәртібі және кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу әдістері, сондай-ақ өзге әртүрлі әлеуметтік қызмет көрсету мәселелерін реттейтін нормативтік құқықтық актілер.	
Ф 4	Халықтың әлеуметтік осал топтарына жататын адамдардың медициналық мекемелерде немесе арнайы түзету мекемелерінде оңалту қажеттілігін айқындау. Мұқтаж адамдарды стационар, жартылай стационар, уақытша болу	Балалы отбасыларға берілетін мемлекеттік жәрдемақылар түрлері және мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек көрсету тәртібі, мұқтаж азаматтардың жекелеген санаттарына әлеуметтік көмек көрсету ережесі,	

	жағдайларында жұмыс істейтін оңалту ұйымдарына жіберу.	сондай-ақ өзге де әлеуметтік көмекті ұйымдастыруды реттейтін нормативтік құқықтық актілер.	
Ф 5	Сауда, қоғамдық тағамтану, коммуналдық шаруашылық кәсіпорындарын және басқа да мүдделі адамдарды демеушілік көмекке тарту.	Балалы отбасыларға берілетін мемлекеттік жәрдемақылар түрлері және мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек көрсету тәртібі, мұқтаж азаматтардың жекелеген санаттарына әлеуметтік көмек көрсету ережесі, сондай-ақ өзге де әлеуметтік көмекті ұйымдастыруды реттейтін нормативтік құқықтық актілер. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша нормалар мен ереже талаптары.	

5. «Әлеуметтік қорғау ұйымы құрылымдық бөлімшесінің бастығы» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттер
Ф 1	Әлеуметтік қолдауға мұқтаж адамдардың өтініштерін қарау. Жеке сипаттамаларын ескере отырып адамдардың медициналық, педагогикалық, психологиялық, әлеуметтік-тұрмыстық және басқа да қызметтерге қажеттілігін айқындау. Көмектің нақты түрлері мен нысандарын айқындау, оларды көрсету кезеңдері. Қызмет көрсету жөніндегі ұйымдармен өзара байланыс.	Мүгедектер мен балалар құқықтары туралы конвенция, кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу әдістері, мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек және балалы отбасыларға берілетін мемлекеттік жәрдемақыларды ұсыну тәртібі, сондай-ақ өзге де халыққа әлеуметтік көмек ұйымдастыру жөніндегі нормативтік құқықтық актілер.	
Ф 2	Әлеуметтік қолдау саласында шетелдік және отандық озық тәжірибені қолдана отырып құжаттамаларды әзірлеу.	Мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек көрсету түрлері және кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу әдістері, арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету тәртібі, мұқтаж азаматтардың жекелеген санаттарына әлеуметтік көмек көрсету жөніндегі	

		ережесі. Арнаулы әлеуметтік қызмет көрсету әдістері және нысандары.	Өзінің және басқалардың қызметін ұйымдастыру, жоспарлау қабілеті, жұмы уақытын тиімді пайдалану маңыздылығы мен жеделдігі байланысты жеке міндеттер, ретімен орындау қабілеттілі мәселелерді шешуде бастамашылық, жеделдік, е бастысын іріктей және соға жұмыла білу
Ф 3	Әлеуметтік қолдауға мұқтаж азаматтар туралы дерекқор қалыптастыруды бақылау. Қажетті көмектің түрі мен нысанына байланысты әлеуметтік қолдауға мұқтаж адамдарға сараланған есеп жүргізуді бақылау. Уәкілетті органдарға статистикалық мәліметтерді ұсыну.	Мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек көрсету түрлері және кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу әдістері, арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету тәртібі, мұқтаж азаматтардың жекелеген санаттарына әлеуметтік көмек көрсету бойынша ережесі. Арнаулы әлеуметтік қызмет көрсету әдістері және нысандары.	
Ф 4	Бөлімше жұмысында міндеттер қою, олардың жүзеге асырылуын үйлестіру және бақылау, атқарылып жатқан жұмыстың қарқынын, мерзімін қадағалау, уақытынан асырмау үшін қажетіне қарай түзету. Жұмыстың жаңа нысандары мен әдістерін іздеу, қол астындағыларға көмектесу, оларды оқыту. Бөлімше қызметкерлерінің кәсіби деңгейін арттыру жөнінде шараларды іске асыру. Бөлімше қызметінде жаңа технологияларды қолдану: әлеуметтік қызмет көрсету әдістері және тәжірибеге заманауи жаңа құралдарды енгізу және меңгеру.	Мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек көрсету түрлері және кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу әдістері, арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету тәртібі, мұқтаж азаматтардың жекелеген санаттарына әлеуметтік көмек көрсету бойынша ережесі. Арнаулы әлеуметтік қызмет көрсету әдістері және нысандары. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша нормалар мен ереже талаптары.	

«Үйде әлеуметтік көмек көрсету» кәсіби стандартына
5-қосымша

Келісу парағы

Р / с №	Ұйымның атауы	Келісілген күні
1	Қазақстан Республикасы Ұлттық кәсіпкерлер палатасы	
2	Қазақстан Республикасы Кәсіподақтар федерациясы	

Осы КС ____ ____ тіркелді

КС тізіліміне енгізілді, тіркеу №_________________, Хат (хаттама) № _______________ Күні _____________
Қазақстан Республикасы
Еңбек және халықты
әлеуметтік қорғау министрінің
2013 жылғы 31 желтоқсандағы
№ 690 бұйрығына
2-қосымша

«Зейнетақы мен жәрдемақы төлеу жөніндегі қызметтерді ұйымдастыру» кәсіби стандарты 1. Жалпы ережелер

1. «Зейнетақы мен жәрдемақы төлеу жөніндегі қызметтерді ұйымдастыру» кәсіби стандарты (бұдан әрі – КС) біліктілік, құзыреттілік деңгейіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайды және ол мыналарға:

1) еңбек нарығының қазіргі кездегі сұранысына жауап беретін біліктілік талаптарын жаңарту үшін кәсіптік қызметтің мазмұнына қойылатын бірыңғай талаптарды әзірлеуге;

2) персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешуге (персоналды уәждендіру және ынталандыру жүйелерін, лауазымдық нұсқаулықтарды; персоналды іріктеу, таңдау және аттестаттау, мансапты жоспарлау жүйелерін әзірлеуге);

3) персоналды кәсіпорындарда оқытудың, кәсіби білім берудің барлық деңгейінде білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, сондай-ақ осы бағдарламаларға оқу-әдістемелік материалдарды әзірлеуге;

4) кәсіптік даярлыққа бағалау жүргізуге және мамандардың біліктілігіне сәйкестігін растауға арналған.

2. КС негізінде ұйымдардың біліктілік мінездемелері, лауазымдық нұсқаулықтары, үлгілік оқу бағдарламалары, үлгілік оқу жоспарлары, корпоративтік стандарттары әзірленеді.

3. Осы КС мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) біліктілік – қызметкердің белгілі бір еңбек қызметі түрінің шеңберінде нақты функцияларды сапалы орындауға дайындығы;

2) біліктілік деңгейі – еңбек іс-қимылдарының күрделілігі, стандартты еместігі, жауапкершілігі мен дербестілігі өлшемдеріне қарай сараланатын қызметкерлердің құзыретіне қойылатын талаптар жиынтығы;

3) еңбек функциясы – бизнес-процесс айқындайтын және оларды орындау үшін қажетті құзыреттердің болуын көздейтін еңбек іс-қимылдарының

кіріктірілген және салыстырмалы түрде автономды жиынтығын білдіретін еңбек қызметі түрінің құрамдас бөлігі;

4) кәсіби қызмет саласы – ортақ интеграциялық негізі бар (міндеті, объектілері, технологиялары, оның ішінде еңбек құралдары ұқсас немесе жақын) және еңбек функцияларының және оларды орындау үшін құзыреттіліктің ұқсас жиынтығын көздейтін еңбек қызметі саласы түрлерінің жиынтығы;

5) КС – кәсіби қызметтің накты саласында біліктілік және құзыреттілік деңгейіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайтын стандарт;

6) КС бірлігі – еңбек қызметінің аталған түрі үшін тұтас, аяқталған, салыстырмалы түрде автономды және елеулі болып табылатын нақты еңбек функциясының жан-жақты сипаттамасынан тұратын КС құрылымдық элементі;

7) кәсіп – бұл арнайы дайындық, жұмыс тәжірибесі нәтижесінде туындаған арнайы теориялық білім және практикалық дағдылар кешенін меңгеруді талап ететін еңбек қызметінің түрі;

8) құзыреттілік – еңбек қызметінде білімін, білігі мен тәжірибесін қолдану қабілеті;

9) салалық біліктілік шеңбері (бұдан әрі – СБШ) – салада танылатын біліктілік деңгейлерін құрылымдық жағынан сипаттау;

10) ұлттық біліктілік шеңбері (бұдан әрі – ҰБШ) – еңбек нарығында танылатын біліктілік деңгейлерін құрылымдық жағынан сипаттау.

2. КС паспорты

4. КС төлқұжаты келесіні анықтайды:

1) экономикалық қызмет түрі (кәсіби қызмет саласы):

Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы сыныптауышы (бұдан әрі – 03-2007 ҚР МС) «84.30 Міндетті әлеуметтік сақтандыру саласындағы қызмет»;

2) экономикалық қызмет түрінің (кәсіби қызмет саласының) негізгі мақсаты: зейнетақы және әлеуметтік төлемдерді, оның ішінде мемлекетік әлеуметтік сақтандыру қорынан ұйымдастыру және қамтамасыз ету;

3) еңбек қызметінің түрлері, кәсіптері, біліктілік деңгейлері осы КС 1-қосымшада көрсетілген;

5. КС талаптары осы саладағы мынадай кәсіптерге қатысты:

зейнетақы мен жәрдемақы төлеу жөніндегі ұйымның маманы;

зейнетақы және жәрдемақы төлеу жөніндегі ұйымның (департаменттің, басқарманың, бөлімшенің, бөлімнің) құрылымдық бөлімшесінің директоры (бастығы);

зейнетақы және жәрдемақы төлеу жөніндегі ұйымның директоры.

3. Еңбек қызметі түрлерінің (кәсібінің) карточкасы

1-параграф «Зейнетақы мен жәрдемақы төлеу жөніндегі ұйымның маманы»

6. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:
1) біліктілік деңгейі: СБШ – 4-5, ҰБШ бойынша – 4-5;
2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 3443 – «Әлеуметтік және зейнетақымен қамсыздандыру жөніндегі мемлекеттік қызметшілер»;
3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): зейнетақы төлеу жөніндегі мемлекеттік орталықтың (жетекші, бас, аға) маманы, зейнетақымен қамсыздандыру ұйымдарындағы инспектор (орта персонал);
4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы: зейнетақы, жәрдемақыларды және әлеуметтік төлемдерді, оның ішінде мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорынан ұйымдастыруды және қамтамасыз етуді көздейді;
5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Зейнетақы және жәрдемақы төлеу жөніндегі ұйым маманның еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

2-параграф «Зейнетақы және жәрдемақы төлеу жөніндегі ұйым бөлімінің бастығы»

7. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:
1) біліктілік деңгейі: СБШ – 6, ҰБШ бойынша – 6;
2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 1228 – «Халыққа әлеуметтік-тұрмыстық қызмет көрсету саласының ұйымдарындағы мамандырылған бөлімшелердің (қызметтер) басшылары»;
3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): зейнетақы және жәрдемақы төлеу жөніндегі ұйым бөлімінің бастығы;
4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы: құрылымдық бөлімшенің қызметін басқаруды көздейді және зейнетақы, жәрдемақы, әлеуметтік төлемдерді төлеуді ұйымдастыру жөніндегі жұмысты жүзеге асырады;

5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Зейнетақы және жәрдемақы төлеу жөніндегі ұйым бөлім бастығының еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

3-параграф «Зейнетақы және жәрдемақы төлеу жөніндегі ұйымның директоры»

8. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:

1) біліктілік деңгейі: СБШ – 7, ҰБШ бойынша – 7;

2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 1143 – «Гуманитарлық және басқа арнайы ұйымдардың басшылары»;

3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): зейнетақы және жәрдемақы төлеу жөніндегі ұйымның құрылымдық бөлімшесінің (департаменттің, басқарманың, бөлімшенің, бөлімнің) директоры (басшысы);

4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы: заңнамаға сәйкес зейнетақы және жәрдемақы төлеу жөніндегі ұйымның өндірістік, шаруашылық және қаржы-экономикалық қызметіне басшылық етуді көздейді;

5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Зейнетақы және жәрдемақы төлеу жөніндегі ұйым директорының еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

4. КС бірліктерінің тізімі

9. КС бірліктерінің тізімі осы КС 2-қосымшасында көрсетілген және КС бірліктерінің шрифті мен атауынан тұрады.

5. КС бірліктерінің сипаттамасы

10. КС бірліктерінің сипаттамасы осы КС 4-қосымшасында көрсетілген.

6. Осы КС негізінде берілетін сертификаттардың түрлері

11. Кәсіптік даярлықты бағалау және мамандардың біліктілігіне сәйкестігін растау саласындағы ұйымдар осы КС негізінде сертификаттар береді.

12. Осы КС негізінде берілетін сертификаттардың түрлері осы КС 3-қосымшада көзделген сертификатты алу үшін игеру қажет болатын КС бірліктерінің тізбесіне сәйкес айқындалады.

7. КС әзірлеушілері, келісу парағы, сараптамасы және тіркеуі

13. КС әзірлеушісі «Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің Еңбекті қорғау жөніндегі республикалық ғылыми-зерттеу институты» республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны болып табылады.

14. КС келісу парағы осы КС 5-қосымшасында көрсетілген.

«Зейнетақы мен жәрдемақы төлеу жөніндегі қызметтерді ұйымдастыру» кәсіби стандартына
1-қосымша

Біліктілік деңгейлері бойынша еңбек қызметінің түрлері (кәсібі)

Р/с №	Қызмет түрінің атауы	Еңбек нарығының үрдісін ескергендегі кәсіптердің атауы	01-2005 ҚР МС сәйкес кәсіптердің атауы	СБШ біліктілік деңгейі	БТБА бойынша разряд
1	Зейнетақы және жәрдемақы төлеу жөніндегі ұйымның қызметін (жұмысын) ұйымдастыру, сондай-ақ міндетті әлеуметтік сақтандыру қорынан	Зейнетақы мен жәрдемақыны төлеу жөніндегі ұйымның маманы	Зейнетақымен қамсыздандыру жөніндегі ұйымдардың инспекторы (орта персонал)	4-5	-
2		Зейнетақы және жәрдемақы төлеу жөніндегі ұйым бөлімінің бастығы	Бөлім меңгерушісі	6	-
3		Зейнетақы және жәрдемақы төлеу жөніндегі ұйымның директоры	Ұйымның директоры	7	-

Ескертпе: БТБА - Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы

«Зейнетақы мен жәрдемақы төлеу жөніндегі қызметтерді ұйымдастыру» кәсіби стандартына
2-қосымша

1. Ықтимал жұмыс орындары. Зейнетақы мен жәрдемақы төлеу жөніндегі ұйым маманының еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Мемлекеттік мекемелер, мемлекеттік кәсіпорындар	
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-	
СБШ біліктілік деңгей	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
Зейнетақы мен жәрдемақы төлеу жөніндегі ұйымның біліктілігі орташа дәрежелі маманы		
4 (санаты жоқ)	Техникалық және кәсіптік (әлеуметтік, экономикалық, қаржы, гуманитарлық, педагогикалық) білім	Талап етілмейді
4 (екінші санаттағы)	Техникалық және кәсіптік (әлеуметтік, экономикалық, қаржы, гуманитарлық, педагогикалық) білім	жұмыспен қамту жүйесінде біліктілігі орташа дәрежел санаты жоқ маман лауазымында кемінде 1 жыл немесе тиі мамандық бойынша кемінде 3 жыл
4 (бірінші санаттағы)	Техникалық және кәсіптік (әлеуметтік, экономикалық, қаржы, гуманитарлық, педагогикалық) білім	жұмыспен қамту жүйесінде біліктілігі орташа дәрежел екінші санаттағы маман лауазымында кемінде 2 жыл неме тиісті мамандық бойынша кемінде 4 жыл
4 (жоғарғы санаттағы)	Техникалық және кәсіптік (әлеуметтік, экономикалық, қаржы, гуманитарлық, педагогикалық) білім	жұмыспен қамту жүйесінде біліктілігі орташа дәрежел бірінші санаттағы маман лауазымында кемінде 3 жы немесе тиісті мамандық бойынша кемінде 5 жыл
Зейнетақы мен жәрдемақы төлеу жөніндегі ұйымның біліктілігі жоғары дәрежелі маманы		
5 (санаты жоқ)	Жоғары немесе жоғары оқу орнынан кейінгі (әлеуметтік, экономикалық, қаржы, гуманитарлық, педагогикалық) білім	Талап етілмейді
5 (екінші санаттағы)	Жоғары немесе жоғары оқу орнынан кейінгі (әлеуметтік, экономикалық, қаржы, гуманитарлық, педагогикалық) білім	әлеуметтік қамсыздандыру немесе жұмыспен қамту жүйесінде біліктілігі жоғары дәрежелі санаты жоқ мама лауазымында кемінде 1 жыл немесе тиісті маманды бойынша кемінде 3 жыл
5 (бірінші санаттағы)	Жоғары немесе жоғары оқу орнынан кейінгі (әлеуметтік, экономикалық, қаржы, гуманитарлық, педагогикалық) білім	әлеуметтік қамсыздандыру немесе жұмыспен қамту жүйесінде біліктілігі жоғары дәрежелі екінші санаттағ маман лауазымында кемінде 2 жыл немесе тиісті мамандь бойынша кемінде 4 жыл
	Жоғары немесе жоғары оқу орнынан кейінгі (әлеуметтік,	әлеуметтік қамсыздандыру немесе жұмыспен қамту жүйесінде біліктілігі жоғары дәрежелі бірінші санаттағ

5 (жоғарғы санаттағы)	экономикалық, қаржы, гуманитарлық, педагогикалық) білім	маман лауазымында кемінде 3 жыл немесе тиісті мамандь бойынша кемінде 5 жыл

2. Ықтимал жұмыс орындары. Зейнетақы және жәрдемақы төлеу жөніндегі ұйым бөлім бастығының еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Мемлекеттік мекемелер, мемлекеттік кәсіпорындар
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-

СБШ біліктілік деңгейі	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
6	Тиісті мамандық бойынша жоғары (немесе жоғарыдан кейінгі) білім	Әлеуметтік салаларында жұмыс тәжірибесі кемінде 3 жыл

3. Ықтимал жұмыс орындары. Зейнетақы және жәрдемақы төлеу жөніндегі ұйым директорының еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Мемлекеттік мекемелер, мемлекеттік кәсіпорындар
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-

СБШ біліктілік деңгейі	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
7	Жоғары (немесе жоғарыдан кейінгі) (әлеуметтік, қаржы, экономикалық, заң) білім	Басшы лауазымдарында жұмыс тәжірбиесі кемінде 5 жыл

«Зейнетақы мен жәрдемақы төлеу жөніндегі қызметтерді ұйымдастыру» кәсіби стандартына 3-қосымша

КС бірліктерінің тізбесі

1. «Зейнетақы және жәрдемақы төлеу жөніндегі ұйымының маманы» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)

Ф 1	Әлеуметтік төлемдерді тағайындау жөніндегі уәкілетті органға беру үшін құжаттарды қабылдау жә толықтылығын тексеруді, сондай-ақ төлемді орнатуды жүзеге асыру
Ф 2	Азаматтарға әлеуметтік мәселер бойынша консультатция беру
Ф 3	Әлеуметтік төлемдер сомаларының артық төленуіне жол бермеу шараларын қабылдау
Ф 4	Тағайындалған әлеуметтік төлемдер есептілігінің дұрыстығын қамтамасыз ету

Ескерте: Ф-функция

2. «Зейнетақы және жәрдемақы төлеу жөніндегі ұйым бөлімінің бастығы» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Әлеуметтік төлемдерді, жәрдемақыларды және зейнетақыларды, сондай-ақ мемлекеттік әлеуметт сақтандыру қорынан берілетін тағайындауды қамтамасыз ету
Ф 2	Бөлім жұмысын басқару
Ф 3	Азаматтарға консультация беру
Ф 4	Ұйымдармен өзара іс-қимылы, ақпарат алмасу

3. «Зейнетақы және жәрдемақы төлеу жөніндегі ұйымның директоры» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Кәсіпорынның қызметіне басшылық
Ф 2	Есеп беруді қалыптастыруды қамтамасыз ету
Ф 3	Әлеуметтік төлемдерді тағайындау
Ф 4	Ұйым қызметкерлерінің біліктілік деңгейін бақылау

«Зейнетақы мен жәрдемақы төлеу жөніндегі қызметтерді ұйымдастыру» кәсіби стандартына 4-қосымша

КС бірліктерінің сипаттамасы (функционалдық картасы)

1. «Зейнетақы және жәрдемақы төлеу жөніндегі ұйым маманы» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттер
Ф 1	Өтініштер мен құжаттарды қарау. Жеке азаматтар мен әлеуметтік топтарға мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорынан берілетін зейнетақы, басқа да әлеуметтік төлемдер мен жәрдемақы түрлерін айқындау. Зейнетақының, әлеуметтік төлемдер мен жәрдемақылардың, сондай-ақ	Зейнетақы, басқа да әлеуметтік төлемдер мен жәрдемақылардың түрлері мен мөлшері. Зейнетақы, базалық зейнетақы төлемдерін, жәрдемақыны, әлеуметтік төлемдерді алушылардың іс	

	мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорынан берілетін мөлшерін айқындау. Әлеуметтік төлемдер алушылардың іс макетін қалыптастыру.	қағаздар макетін қалыптастыру және ресімдеу тәртібі.
Ф 2	Қолданыстағы зейнетақы заңнамасына және әлеуметтік қамсыздандыру жөніндегі өзге де азаматтарды әлеуметтік қамсыздандыру жөніндегі нормативтік құқықтық актілерге қатысты азаматтардың құқықтары мен міндеттерін түсіндіру.	Мүгедектігі бойынша, асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша және жасына байланысты берілетін мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақылар түрлері, жерасты және ашық кен жұмыстарында, еңбек жағдайлары зиянды және ерекше ауыр жұмыстарда істеген адамдарға мемлекеттік арнаулы жәрдемақылар тағайындау тәртібі, балалары бар отбасыларға мемлекеттік жәрдемақылар түрлері, мүгедектігі бойынша, асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша және жасына байланысты берілетін мемлекеттік базалық әлеуметтік жәрдемақыларды, зейнетақы төлеу жөніндегі мемлекеттік орталықтан төленетін зейнетақы төлемдерін тағайындау және төлеу ережесі, әлеуметтік аударымдарды есептеу және аудару ережесі, мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорынан төленетін әлеуметтік төлемдердің мөлшерін есептеу (айқындау), қайта есептеу және арттыру қағидалары, сондай-ақ зейнетақымен әлеуметтік қамсыздандыру жөніндегі басқа да нормативтік құқықтық актілер.
		Мүгедектігі бойынша, асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша және жасына байланысты берілетін мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақылар түрлері, жерасты және ашық кен жұмыстарында, еңбек жағдайлары зиянды және ерекше ауыр жұмыстарда істеген адамдарға

Ф 3	Карточкалық және дербес шоттарды салыстыру бойынша зейнетақы және жәрдемақы, сондай-ақ мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорынан төлейтін ұйымдармен өзара іс-қимылды қамтамасыз ету.	мемлекеттік арнаулы жәрдемақылар тағайындау тәртібі, балалары бар отбасыларға мемлекеттік жәрдемақылар түрлері, мүгедектігі бойынша, асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша және жасына байланысты берілетін мемлекеттік базалық әлеуметтік жәрдемақыларды, зейнетақы төлеу жөніндегі мемлекеттік орталықтан төленетін зейнетақы төлемдерін тағайындау және төлеу ережесі, әлеуметтік аударымдарды есептеу және аудару ережесі, мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорынан төленетін әлеуметтік төлемдердің мөлшерін есептеу (айқындау), қайта есептеу және арттыру қағидалары, сондай-ақ зейнетақымен әлеуметтік қамсыздандыру жөніндегі басқа да нормативтік құқықтық актілер.	Басшы белгілеген мақсатта және тәсілдерге сүйене отыр, өзінің жеке қызметін ұйымдастыру, қойылған міндеттердің шешімін таб білу және олар үшін жауапкершілік алуға дайындық.
Ф 4	Зейнетақының, жәрдемақының, әлеуметтік төлемдердің, сондай-ақ мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорынан берілетін дербестендірілген есебі.	Мүгедектігі бойынша, асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша және жасына байланысты берілетін мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақылар түрлері, жерасты және ашық кен жұмыстарында, еңбек жағдайлары зиянды және ерекше ауыр жұмыстарда істеген адамдарға мемлекеттік арнаулы жәрдемақылар тағайындау тәртібі, балалары бар отбасыларға мемлекеттік жәрдемақылар түрлері, мүгедектігі бойынша, асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша және жасына байланысты берілетін мемлекеттік базалық әлеуметтік жәрдемақыларды, зейнетақы төлеу жөніндегі мемлекеттік орталықтан төленетін зейнетақы төлемдерін тағайындау және	

		төлеу ережесі, әлеуметтік аударымдарды есептеу және аудару ережесі, мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорынан төленетін әлеуметтік төлемдердің мөлшерін есептеу (айқындау), қайта есептеу және арттыру қағидалары, сондай-ақ зейнетақымен әлеуметтік қамсыздандыру жөніндегі басқа да нормативтік құқықтық актілер. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша нормалар мен ережелер талаптары.	

2. «Зейнетақы және жәрдемақы төлеу жөніндегі ұйым бөлімінің бастығы» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттері
Ф 1	Жеке азаматтар мен әлеуметтік топтарға берілетін, сондай-ақ мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорынан берілетін зейнетақы, басқа да әлеуметтік төлемдер мен жәрдемақы түрлерін айқындау. Зейнетақы заңнамаларын түсіндірумен бұқаралық ақпарат құралдарында және еңбек ұжымдарында сөз сөйлеу.	Зейнетақы, басқа да әлеуметтік төлемдер мен жәрдемақылардың түрлері мен мөлшері. Зейнетақы, базалық зейнетақы төлемдерін, жәрдемақыны, әлеуметтік төлемдерді алушылардың іс қағаздар макетін қалыптастыру және ресімдеу тәртібі. Алушылардың дерекқорын қалыптастыру әдістемесі.	
		Мүгедектігі бойынша, асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша және жасына байланысты берілетін мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақылар түрлері, жерасты және ашық кен жұмыстарында, еңбек жағдайлары зиянды және ерекше ауыр жұмыстарда істеген адамдарға мемлекеттік арнаулы жәрдемақылар тағайындау тәртібі, балалары бар отбасыларға мемлекеттік жәрдемақылар түрлері, мүгедектігі	

Ф 2	Бөлім жұмыстарын оңтайлы жоспарлау және ұйымдастыру. Бөлімшенің жұмыс жоспарын құру және оның орындалуын бақылау. Көзделген төлемдердің мөлшерін және түрін дұрыс анықтау, жәрдемақы және басқа да әлеуметтік төлем, зейнетақыларды тағайындау жөнінде азаматтардың өтініштерін бөлімше қызметкерлерінің уақытында қарастыруын бақылауды қамтамасыз ету.	бойынша, асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша және жасына байланысты берілетін мемлекеттік базалық әлеуметтік жәрдемақыларды, зейнетақы төлеу жөніндегі мемлекеттік орталықтан төленетін зейнетақы төлемдерін тағайындау және төлеу ережесі, әлеуметтік аударымдарды есептеу және аудару ережесі, мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорынан төленетін әлеуметтік төлемдердің мөлшерін есептеу (айқындау), қайта есептеу және арттыру қағидалары, сондай-ақ зейнетақымен әлеуметтік қамсыздандыру жөніндегі басқа да нормативтік құқықтық актілер.	
Ф 3	Қолданыстағы зейнетақы заңнамасына және әлеуметтік қамсыздандыру жөніндегі өзге де нормативтік құқықтық актілерге қатысты азаматтардың құқықтары мен міндеттерін түсіндіру.	Мүгедектігі бойынша, асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша және жасына байланысты берілетін мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақылар түрлері, жерасты және ашық кен жұмыстарында, еңбек жағдайлары зиянды және ерекше ауыр жұмыстарда істеген адамдарға мемлекеттік арнаулы жәрдемақылар тағайындау тәртібі, балалары бар отбасыларға мемлекеттік жәрдемақылар түрлері, мүгедектігі бойынша, асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша және жасына байланысты берілетін мемлекеттік базалық әлеуметтік жәрдемақыларды, зейнетақы төлеу жөніндегі мемлекеттік орталықтан төленетін зейнетақы төлемдерін тағайындау	Қойылған міндеттерге ұйымдастырушылық-басқарушыл шешімін таба білу және оларғ жауапты болу дайындығ Өзінің және басқалардың қызмет ұйымдастыру қабіл Жанжалдарды тиімді шешу.

		және төлеу ережесі, әлеуметтік аударымдарды есептеу және аудару ережесі, мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорынан төленетін әлеуметтік төлемдердің мөлшерін есептеу (айқындау), қайта есептеу және арттыру қағидалары, сондай-ақ зейнетақымен әлеуметтік қамсыздандыру жөніндегі басқа да нормативтік құқықтық актілер.
Ф 4	Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорларымен, әлеуметтік сақтандыру қорымен, екінші деңгейлі банктермен, кәсіпорындардың аумақтық бөлімшелерімен заңды және жеке тұлғалармен тиімді өзара іс-әрекеті.	Мүгедектігі бойынша, асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша және жасына байланысты берілетін мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақылар түрлері, жерасты және ашық кен жұмыстарында, еңбек жағдайлары зиянды және ерекше ауыр жұмыстарда істеген адамдарға мемлекеттік арнаулы жәрдемақылар тағайындау тәртібі, балалары бар отбасыларға мемлекеттік жәрдемақылар түрлері, мүгедектігі бойынша, асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша және жасына байланысты берілетін мемлекеттік базалық әлеуметтік жәрдемақыларды, зейнетақы төлеу жөніндегі мемлекеттік орталықтан төленетін зейнетақы төлемдерін тағайындау және төлеу ережесі, әлеуметтік аударымдарды есептеу және аудару ережесі, мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорынан төленетін әлеуметтік төлемдердің мөлшерін есептеу (айқындау), қайта есептеу және арттыру қағидалары, сондай-ақ зейнетақымен

		әлеуметтік қамсыздандыру жөніндегі басқа да нормативтік құқықтық актілер. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша нормалар мен ережелер талаптары.	

3. «Зейнетақы және жәрдемақы төлеу жөніндегі ұйымның директоры» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттері
Ф 1	Ұйымның қаржы-экономикалық қызметін ұйымдастыру және мүлігін тиімді қолдану. Өндірістік-шаруашылық қызметті ұйымдастыру. Ұйым қызметінің саясаты мен стратегиясын айқындау. Басқа лауазымды адамдардың өндірістік-шаруашылық қызметтерді орындауына басшылық ету және бақылау. Жаңа техника және технологияны еңбекті басқару және ұйымдастырудың прогрессивтік нысандарын пайдалану. Көрсетілетін қызметтердің сапасын бақылау және жақсарту.	Мүгедектігі бойынша, асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша және жасына байланысты берілетін мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақылар түрлері, жерасты және ашық кен жұмыстарында, еңбек жағдайлары зиянды және ерекше ауыр жұмыстарда істеген адамдарға мемлекеттік арнаулы жәрдемақылар тағайындау тәртібі, балалары бар отбасыларға мемлекеттік жәрдемақылар түрлері, мүгедектігі бойынша, асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша және жасына байланысты берілетін мемлекеттік базалық әлеуметтік жәрдемақыларды, зейнетақы төлеу жөніндегі мемлекеттік орталықтан төленетін зейнетақы төлемдерін тағайындау және төлеу ережесі, әлеуметтік аударымдарды есептеу және аудару ережесі, мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорынан төленетін әлеуметтік төлемдердің мөлшерін есептеу (айқындау), қайта есептеу және арттыру қағидалары, сондай-ақ зейнетақымен әлеуметтік қамсыздандыру жөніндегі басқа да	

		нормативтік құқықтық актілер. Мүгедектігі бойынша, асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша және жасына байланысты берілетін мемлекеттік әлеуметтік	
Ф 2	Қолда бар ақпараттың негізінде есепті қалыптастыру	жәрдемақылар түрлері, жерасты және ашық кен жұмыстарында, еңбек жағдайлары зиянды және ерекше ауыр жұмыстарда істеген адамдарға мемлекеттік арнаулы жәрдемақылар тағайындау тәртібі, балалары бар отбасыларға мемлекеттік жәрдемақылар түрлері, мүгедектігі бойынша, асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша және жасына байланысты берілетін мемлекеттік базалық әлеуметтік жәрдемақыларды, зейнетақы төлеу жөніндегі мемлекеттік орталықтан төленетін зейнетақы төлемдерін тағайындау және төлеу ережесі, әлеуметтік аударымдарды есептеу және аудару ережесі, мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорынан төленетін әлеуметтік төлемдердің мөлшерін есептеу (айқындау), қайта есептеу және арттыру қағидалары, сондай-ақ зейнетақымен әлеуметтік қамсыздандыру жөніндегі басқа да нормативтік құқықтық актілер. Зейнетақы, басқа да әлеуметтік төлемдер мен жәрдемақылар түрлері және халықты әлеуметтік зейнетақымен қамсыздандыру саласындағы ұйымдардың қызметін реттейтін өзге де нормативтік құқықтық актілер.	Өзінің және басқалардың қызметін ұйымдастыру, жоспарлау қабілеті, жұмыс уақытын тиімді қолдану, маңыздылығы мен жеделдігіне байланысты жеке міндеттерді ретімен орындау қабілеттілігі, мәселелерді шешуде бастамашылық, жеделдік, ең бастысын іріктей және соған жұмылдыра білу.
	Зейнетақы, басқа да әлеуметтік төлемдер мен жәрдемақылар,		

Ф 3	сондай-ақ мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорынан берілетін түрін айқындау. Зейнетақы, басқа да әлеуметтік төлемдер мен жәрдемақылар, сондай-ақ мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорынан берілетін мөлшерін айқындау.		
Ф 4	Белгіленген тәртіпте жұмысшылардың біліміне аттестаттау жүргізу.	Мүгедектігі бойынша, асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша және жасына байланысты берілетін мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақылар түрлері, жерасты және ашық кен жұмыстарында, еңбек жағдайлары зиянды және ерекше ауыр жұмыстарда істеген адамдарға мемлекеттік арнаулы жәрдемақылар тағайындау тәртібі, балалары бар отбасыларға мемлекеттік жәрдемақылар түрлері, мүгедектігі бойынша, асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша және жасына байланысты берілетін мемлекеттік базалық әлеуметтік жәрдемақыларды, зейнетақы төлеу жөніндегі мемлекеттік орталықтан төленетін зейнетақы төлемдерін тағайындау және төлеу ережесі, әлеуметтік аударымдарды есептеу және аудару ережесі, мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорынан төленетін әлеуметтік төлемдердің мөлшерін есептеу (айқындау), қайта есептеу және арттыру қағидалары, сондай-ақ зейнетақымен әлеуметтік қамсыздандыру жөніндегі басқа да нормативтік құқықтық актілер. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша нормалар мен ережелер талаптары.	

«Зейнетақы мен жәрдемақы төлеу жөніндегі қызметтерді ұйымдастыру»
кәсіби стандартына
5-қосымша

Келісу парағы

Р / с №	Ұйымның атауы	Келісілген күні
1	Қазақстан Республикасы Ұлттық кәсіпкерлер палатасы	
2	Қазақстан Республикасы Кәсіподақтар федерациясы	
3	Зейнетақы төлеу жөніндегі мемлекеттік орталық Республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорын	

Осы КС ____ ____ тіркелді.
КС тізіліміне енгізілді, тіркеу №____________________,
Хат (хаттама) № ___________ Күні ___________________

Қазақстан Республикасы
Еңбек және халықты
әлеуметтік қорғау министрінің
2013 жылғы 31 желтоқсандағы
№ 690 бұйрығына
3-қосымша

«Жұмыспен қамту орталықтарының (қызметтерінің) қызметтерін ұйымдастыру» кәсіби стандарты

1. Жалпы ережелер

1. «Жұмыспен қамту орталықтарының (қызметтерінің) қызметтерін ұйымдастыру» кәсіби стандарты (бұдан әрі – КС) біліктілік, құзыреттілік деңгейіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайды және ол мыналарға:

1) еңбек нарығының қазіргі кездегі сұранысына жауап беретін біліктілік талаптарын жаңарту үшін кәсіптік қызметтің мазмұнына қойылатын бірыңғай талаптарды әзірлеуге;

2) персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешуге (персоналды уәждендіру және ынталандыру жүйелерін, лауазымдық нұсқаулықтарды, персоналды іріктеу, таңдау және аттестаттау, мансапты жоспарлау жүйелерін әзірлеуге);

3) персоналды кәсіпорындарда оқытудың, кәсіби білім берудің барлық деңгейінде білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, сондай-ақ осы бағдарламаларға оқу-әдістемелік материалдарды әзірлеуге;

4) кәсіптік даярлыққа бағалау жүргізуге және мамандардың біліктілігіне сәйкестігін растауға арналған.

2. КС негізінде ұйымдардың біліктілік мінездемелері, лауазымдық нұсқаулықтары, үлгілік оқу бағдарламалары, үлгілік оқу жоспарлары, корпоративтік стандарттары әзірленеді.

3. Осы КС мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) біліктілік – қызметкердің белгілі бір еңбек қызметі түрінің шеңберінде нақты функцияларды сапалы орындауға дайындығы;

2) біліктілік деңгейі – еңбек іс-қимылдарының күрделілігі, стандартты еместігі, жауапкершілігі мен дербестілігі өлшемдеріне қарай сараланатын қызметкерлердің құзыретіне қойылатын талаптар жиынтығы;

3) еңбек функциясы – бизнес-процесс айқындайтын және оларды орындау үшін қажетті құзыреттердің болуын көздейтін еңбек іс-қимылдарының кіріктірілген және салыстырмалы түрде автономды жиынтығын білдіретін еңбек қызметі түрінің құрамдас бөлігі;

4) кәсіби қызмет саласы – ортақ интеграциялық негізі бар (міндеті, объектілері, технологиялары, оның ішінде құралдары ұқсас немесе жақын) және еңбек функцияларының және оларды орындау үшін құзыреттіліктің ұқсас жиынтығын көздейтін еңбек қызметі саласы түрлерінің жиынтығы;

5) КС – кәсіби қызметтің нақты саласында біліктілік және құзыреттілік деңгейіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайтын стандарт;

6) КС бірлігі – еңбек қызметінің аталған түрі үшін тұтас, аяқталған, салыстырмалы түрде автономды және елеулі болып табылатын нақты еңбек функциясының жан-жақты сипаттамасынан тұратын КС құрылымдық элементі;

7) кәсіп – бұл арнайы дайындық, жұмыс тәжірибесі нәтижесінде туындаған арнайы теориялық білім және практикалық дағдылар кешенін меңгеруді талап ететін еңбек қызметінің түрі;

8) құзыреттілік – еңбек қызметінде білімін, білігі мен тәжірибесін қолдану қабілеті;

9) салалық біліктілік шеңбері (бұдан әрі – СБШ) – салада танылатын біліктілік деңгейлерін құрылымдық жағынан сипаттау;

10) ұлттық біліктілік шеңбері (бұдан әрі – ҰБШ) – еңбек нарығында танылатын біліктілік деңгейлерін құрылымдық жағынан сипаттау.

2. КС паспорты

4. КС төлқұжаты келесіні анықтайды:
1) экономикалық қызмет түрі (кәсіби қызмет саласы):
Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы сыныптауышы (бұдан әрі – 03-2007 ҚР МС) «78.10 Жұмысқа орналастыру жөніндегі агенттіктердің қызметі»;
2) экономикалық қызмет түрінің (кәсіби қызмет саласының) негізгі мақсаты: жұмысқа орналастыру;
3) еңбек қызметінің түрлері, кәсіптері, біліктілік деңгейлері осы КС 1-қосымшада көрсетілген;
5. КС талаптары осы саладағы мынадай кәсіптерге қатысты:
жұмыспен қамту орталығы (қызметі) құрылымдық бөлімшесінің (бөлімінің, секторының, тобының) маманы;
жұмыспен қамту орталығы (қызметі) құрылымдық бөлімшесінің (бөлімінің, секторының) бастығы;
жұмыспен қамту орталығының (қызметінің) бастығы.

3. Еңбек қызметі түрлерінің (кәсібінің) карточкасы

1-параграф «Жұмыспен қамту орталығы (қызметі) құрылымдық бөлімшесінің (бөлімінің, секторының, тобының) маманы»

6. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:
1) біліктілік деңгейі: СБШ – 4-5, ҰБШ бойынша – 4-5;
2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 3423 – «Кадрлық қызметтер және жұмысқа орналастыру ұйымдарының мамандары»;
3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): жұмысқа орналастыру (жетекші, аға) жөніндегі маман;
4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы:
бос қызмет орындарына іріктеу жұмысқа орналастыру және кәсіби бағдар беруді көздейді;
5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Жұмыспен қамту орталығы (қызметі) құрылымдық бөлімшесінің (бөлімінің, секторының, тобының) маманының еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

2-параграф «Жұмыспен қамту орталығы (қызметі) құрылымдық бөлімшесінің (бөлімінің, секторының) бастығы»

7. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:
1) біліктілік деңгейі: СБШ – 6, ҰБШ бойынша – 6;
2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 1228 – «Халыққа әлеуметтік-тұрмыстық қызмет көрсету саласының ұйымдарындағы мамандырылған бөлімшелердің (қызметтер) басшылары»;
3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): жұмыспен қамту орталығының (қызметінің) құрылымдық бөлімшесінің (бөлімінің, секторының) бастығы;
4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы: құрылымдық бөлімшелер қызметіне басшылық етеді және бөлімшенің перспективалық, ағымдағы жоспарларын әзірлеуді, халықтың әр түрлі топтарын және санаттарын есепке ала отырып, жұмыспен қамту бағдарламаларын жүзеге асыру бойынша іс-шараларға ұсыныстар даярлауды бақылайды және оларды іске асыруға жәрдемдесуді көздейді;
5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Жұмыспен қамту орталығы (қызметі) құрылымдық бөлімшесінің (бөлімінің, секторының, тобының) бастығының еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

3-параграф «Жұмыспен қамту орталығы (қызметі) директоры»

8. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:
1) біліктілік деңгейі: СБШ – 7, ҰБШ бойынша – 7;
2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 1143 – «Гуманитарлық және басқа арнайы ұйымдардың басшылары»;
3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): жұмыспен қамту орталығының (қызметінің) директоры;
4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы: орталықтың ұйымдық және әдістемелік басшылық етуін жүзеге асыруды көздейді;
5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық

жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Жұмыспен қамту орталығы (қызметі) директорының еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

4. КС бірліктерінің тізімі

9. КС бірліктерінің тізімі осы КС 2-қосымшасында көрсетілген және КС бірліктерінің шрифті мен атауынан тұрады.

5. КС бірліктерінің сипаттамасы

10. КС бірліктерінің сипаттамасы осы КС 4-қосымшасында көрсетілген.

6. Осы КС негізінде берілетін сертификаттардың түрлері

11. Кәсіптік даярлықты бағалау және мамандардың біліктілігіне сәйкестігін растау саласындағы ұйымдар осы КС негізінде сертификаттар береді.
12. Осы КС негізінде берілетін сертификаттардың түрлері осы КС 3-қосымшада көзделген сертификатты алу үшін игеру қажет болатын КС бірліктерінің тізбесіне сәйкес айқындалады.

7. КС әзірлеушілері, келісу парағы, сараптамасы және тіркеуі

12. КС әзірлеушісі «Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің Еңбекті қорғау жөніндегі республикалық ғылыми-зерттеу институты» республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны болып табылады.
13. КС келісу парағы осы КС 5-қосымшасында көрсетілген.

«Жұмыспен қамту орталықтарының (қызметтерінің) қызметтерін ұйымдастыру» кәсіби стандартына
1-қосымша

Біліктілік деңгейлері бойынша еңбек қызметінің түрлері (кәсібі)

Р/с №	Қызмет түрінің атауы	Еңбек нарығының үрдісін ескергендегі кәсіптердің атауы	01-2005 ҚР МС сәйкес кәсіптердің атауы	С Б Ш біліктілік деңгейі	БТБА бойынш разряд
		Жұмыспен қамту орталығы (қызметі) құрылымдық			

1	Жұмысқа орналастыру, бос қызмет орындарына іріктеу, кәсіби бағдар және біліктілікті арттыру	бөлімшесінің (бөлімінің, секторының, тобының) маманы	Жұмысқа орналастыру (жетекші, аға) жөніндегі маман	4-5	-
2		Жұмыспен қамту орталығы (қызметі) құрылымдық бөлімшесінің (бөлімінің, секторының) бастығы	Бөлім меңгерушісі	6	-
3		Жұмыспен қамту орталығы (қызметі) директоры	Ұйымның директоры	7	-

Ескертпе: БТБА - Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы

«Жұмыспен қамту орталықтарының (қызметтерінің) қызметтерін ұйымдастыру» кәсіби стандартына
2-қосымша

1. Ықтимал жұмыс орындары. Жұмыспен қамту орталығы (қызметі) құрылымдық бөлімшесінің (бөлімінің, секторының, тобының) маманының еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Барлық меншік нысанындағы ұйымдар мен кәсіпорындар
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-

СБШ біліктілік деңгейі	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
Жұмыспен қамту орталығы (қызметі) құрылымдық бөлімшесінің (бөлімінің, секторының, тобының) біліктілі орташа дәрежелі маманы		
4 (санаты жоқ)	Техникалық және кәсіптік (арнайы орта, кәсіптік орта) білім	Талап етілмейді
4 (екінші санаттағы)	Техникалық және кәсіптік (арнайы орта, кәсіптік орта) білім	Жұмыспен қамту жүйесінде біліктілігі орташа дәрежел санаты жоқ маман лауазымында кемінде 1 жыл
4 (бірінші санаттағы)	Техникалық және кәсіптік (арнайы орта, кәсіптік орта) білім	Жұмыспен қамту жүйесінде біліктілігі орташа дәрежел екінші санаттағы маман лауазымында кемінде 2 жыл
4 (жоғарғы санаттағы)	Техникалық және кәсіптік (арнайы орта, кәсіптік орта) білім	Жұмыспен қамту жүйесінде біліктілігі орташа дәрежел бірінші санаттағы маман лауазымында кемінде 3 жыл
Жұмыспен қамту орталығы (қызметі) құрылымдық бөлімшесінің (бөлімінің, секторының, тобының) біліктілі жоғары дәрежелі маманы		
5 (санаты жоқ)	Жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім	Талап етілмейді

5 (екінші санаттағы)	Жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі білім	Жұмыспен қамту жүйесінде біліктілігі жоғары дәрежел санаты жоқ маман лауазымында кемінде 1 жыл
5 (бірінші санаттағы)	Жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім	Жұмыспен қамту жүйесінде біліктілігі жоғары дәрежел екінші санаттағы маман лауазымында кемінде 2 жыл
5 (жоғарғы санаттағы)	Жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім	Жұмыспен қамту жүйесінде біліктілігі жоғары дәрежел бірінші санаттағы маман лауазымында кемінде 3 жыл

2. Ықтимал жұмыс орындары. Жұмыспен қамту орталығы (қызметі) құрылымдық бөлімшесінің (бөлімінің, секторының) бастығының еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Барлық меншік нысанындағы ұйымдар мен кәсіпорындар
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-

СБШ біліктілік деңгей	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
6	Жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім	Экономика салаларында жұмыс тәжірибесі кемінде 5 жыл

3. Ықтимал жұмыс орындары. Жұмыспен қамту орталығы (қызметі) директорының еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Барлық меншік нысанындағы ұйымдар мен кәсіпорындар
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-

СБШ біліктілік деңгейі	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
7	Жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім	жұмыс тәжірбиесі әлеуметтік қорғау және жұмыспен қамт жүйесіндегі басшы лауазымдарында кемінде 3 жыл немес өзге экономика салаларының басшы лауазымдаринд кемінде 5 жыл

«Жұмыспен қамту орталықтарының (қызметтерінің) қызметтерін ұйымдастыру» кәсіби стандартына
3-қосымша

КС бірліктерінің тізбесі

1. «Жұмыспен қамту орталығының (қызметі) құрылымдық бөлімшесінің (бөлімінің, секторының, тобының) маманы» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Мамандардың дерекқорын қалыптастыру
Ф 2	Азаматтарды жұмысқа орналастыру
Ф 3	Кәсіптік оқыту бойынша курстарға жіберу
Ф 4	Жұмыспен қамтуға жәрдемдесудің белсенді шараларын қабылдау

Ескерте: Ф-функция

2. «Жұмыспен қамту орталығының (қызметі) құрылымдық бөлімшесінің (бөлімінің, секторының) бастығы» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Бөлім жұмысына жалпы басшылық ету
Ф 2	Мамандардың дерекқорын қалыптастыру
Ф 3	Азаматтарды жұмысқа орналастыруда жәрдемдесу жөнінде жұмыс берушімен өзара әрекеттесу
Ф 4	Кәсіптік оқыту курстарына жіберу
Ф 5	Жұмысқа орналастыру түрлері мен әдістерін жетілдіру
Ф 6	Халықты жұмыспен қамту мәселелері бойынша іс-шаралар өткізу және қатысу

3. «Жұмыспен қамту орталығының (қызметі) директоры» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Ұйымға жалпы басшылық ету
Ф 2	Ұйымдармен өзара әрекеттесу
Ф 3	Жұмыспен қамту саласындағы зерттеуді ұйымдастыру
Ф 4	Кәсіби білім беруді ұйымдастыру
Ф 5	Жұмыспен қамту бағдарламаларын жүзеге асыру жөнінде іс-шараларды өткізу және ұйымдастыру

«Жұмыспен қамту орталықтарының (қызметтерінің) қызметтерін ұйымдастыру» кәсіби стандартына
4-қосымша

КС бірліктерінің сипаттамасы (функционалдық картасы)

1. «Жұмыспен қамту орталығының (қызметі) құрылымдық бөлімшесінің (бөлімінің, секторының, тобының) маманы» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттері
Ф 1	Өзін-өзі жұмыспен қамтыған, жұмыссыз және табысы аз азаматтарды анықтау. Өзін-өзі жұмыспен қамтыған, жұмыссыз, табысы аз азаматтарды және жұмыспен қамту орталығына жүгінген адамдар туралы ақпараттарды дерекқорға енгізу.	Өзін-өзі жұмыспен қамтыған, жұмыссыз және табысы аз азаматтардың саны туралы статистикалық деректер.	Басшы белгілеген мақсатт және тәсілдерге сүйен отырып, өзінің жеке қызметін ұйымдастыру, қойылған міндеттердің шешімін таба білу және ол үшін жауапкершілік алу дайындық.
Ф 2	Жұмыс берушілердегі бос орындар бойынша дерекқор құру. Жұмыс берушілерге жүгінген азаматтардың ішінен қажетті мамандарды іріктеу. Бос жұмыс орындар жәрмеңкесін жүргізу.	Басшылардың, мамандардың және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік сипаттамалары.	
Ф 3	Еңбек нарығында сұранысқа ие мамандарды айқындау. Кәсіби даярлау, қайта даярлау және біліктілікті арттыру курстарына жіберілген азаматтардың есебін жүргізу. Жұмысқа орналастыруға, кәсіптік білім беруден өтуге, қоғамдық жұмыстарға қатысуға, әлеуметтік жұмыс орындарына, жастар практикасына құжаттамаларын ресімдеу.	Сұранысқа ие мамандар жайлы еңбек нарығындағы жағдай. Қосымша жұмыс орындарын құру тәртібін реттейтін нормативтік құқықтық актілер.	
Ф 4	Шәкіртақы төлеумен кәсіби даярлау, қайта даярлау, біліктілікті арттырудың тегін курстарын ұйымдастыру. Жастар практикасын, әлеуметтік және қоғамдық жұмыс орындарын ұйымдастыру Жұмыспен қамту жұмысын жақсарту жөнінде ұсыныстар енгізу. Халықаралық тәжірибені қолдана отырып әлеуметтік жұмыссыздық проблемасын шешу.	Халықты жұмысқа орналастыру жөнінде заңнама және жұмыспен қамту мәселелерін реттеудегі нормативтік құқықтық актілер. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша нормалар мен ережелер талаптары.	

2. «Жұмыспен қамту орталығының (қызметі) құрылымдық бөлімшесінің (бөлімінің, секторының) бастығы» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттері
Ф 1	Бөлім жұмысын жоспарлау және тиімді ұйымдастыру. Бөлім мамандарының арасында тапсырманы бөліп беру, міндеттер мен мақсаттарды айқындау Жеке және топтық тапсырмаларды орындау барысын бақылау және талқылау.	Жұмыспен қамту мәселелерін, азаматтық заңнаманың негізгі ережелерін, бейінін, мамандануды және ерекшеліктерді реттейтін басқа да нормативтік құқықтық актілер.	Қойылған міндеттерге ұйымдастырушылық-басқарушыл шешімін таба білу және оларғ жауапты болу дайындығ Өзінің және басқалардың қызмет ұйымдастыру қабіле Жанжалдарды тиімді шеш
Ф 2	Өзін-өзі жұмыспен қамтыған, жұмыссыз және табысы аз азаматтарды анықтау. Өзін-өзі жұмыспен қамтыған, жұмыссыз және табысы аз азаматтарды және жұмыспен қамту орталығына жүгінген адамдар туралы ақпараттарды дерекқорға енгізу.	Өзін-өзі жұмыспен қамтыған, жұмыссыз және табысы аз азаматтардың саны туралы статистикалық деректер.	
Ф 3	Өзін-өзі жұмыспен қамтыған, жұмыссыз және табысы аз, жұмыспен қамтылмаған халықты жұмысқа орналастыру мәселесі бойынша жұмыс берушілермен өзара әрекеттесуді жүзеге асыру. Жұмыс берушілер үшін қажетті мамандарды жүгінген азаматтардың ішінен іріктеу.	Басшылардың, мамандардың және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік сипаттамалары.	
Ф 4	Еңбек нарығында сұранысқа ие мамандарды анықтау. Кәсіби даярлау, қайта даярлау, біліктілікті арттыру, курстарын ұйымдастыру.	Қажетті мамандар жайлы еңбек нарығындағы жағдай.	
Ф 5	Жұмысқа орналастыру мәселелері бойынша өзін-өзі жұмыспен қамтыған, жұмыссыз, табысы аз және жұмыспен қамтылмаған халықтың жұмыс берушімен өзара әрекеттесу түрлері мен әдістерін жетілдіруге бағытталған іс-шараларды орындау. Жұмыспен қамту жөніндегі халықаралық озық тәжірибені қолдану және жинақтау. Өңірлік еңбек нарығын болжау және талдауды жүзеге асыру.	Халықты жұмыспен қамту туралы шет елдердің және Қазақстан Республикасының заңнамалары.	

Ф 6	Ақпараттық-түсіндіру жұмысын жүргізу: жұмысқа орналастыру мәселелері бойынша халықтың және жұмыс берушілердің құқықтары мен міндеттерін және жұмыспен қамту саласындағы заңнамаларды түсіндіру. Өңірді дамыту бағдарламаларына сүйене отырып жұмыспен қамту бағдарламаларын іске асыру бойынша іс-шаралар әзірлеу және олардың орындалуын ұйымдастыру.	Халықты жұмыспен қамту туралы заңнама және жұмыспен қамту мәселелерін реттейтін өзге де нормативтік құқықтық актілер. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша нормалар мен ережелер талаптары.	

3. «Жұмыспен қамту орталығының (қызметі) директоры» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттері
Ф 1	Ұйымның барлық бөлімшелерінің жұмысын ұйымдастыру және тиімді өзара әрекеттесуі. Ұйымның қаржы-шаруашылық қызметін басқару және шаруашылық қызметін кеңейту және дамыту жөнінде шара қолдану. Бөлінген бюджеттік қаржыларды тиімді қолдануды қамтамасыз ету. Ұйымның қаржы-шаруашылық және өндірістік қызметінің жоспарларының орындалуын бақылау.	Халықты жұмыспен қамту туралы және әлеуметтік көмек көрсету туралы нормативтік құқықтық актілер.	Өзінің және басқаларды қызметін ұйымдастыру, жоспарлау қабілеті, жұмы уақытын тиімді қолдану маңыздылығы мен жеделдігіне байланысты жеке міндеттерді ретіме орындау қабілеттілігі, мәселелерді шешуде бастамашылық, жеделдік, бастысын іріктей және сон жұмылдыра біл
Ф 2	Жұмыспен қамту мәселелері бойынша мемлекеттік органдар мен басқа да ұйымдармен келіссөздер жүргізу және стратегиялық өзара қарым-қатынас орнату.	Жергілікті атқарушы органдар, қызметі халықты жұмыспен қамтамасыз етумен байланысты қоғамдық және басқа да ұйымдар .	
Ф 3	Еңбек нарығының болашағын дамыту мәселелері бойынша қазіргі еңбек нарығын зерттеу халықты психологиялық түрде қолдау және кәсіби бағдарлау. Өңірдің дамуына сүйене отырып өңірлік еңбек нарығын талдау және болжау. Жұмыспен қамту мәселелері бойынша озық тәжірибені зерттеу мен жинақтауды ұйымдастыру.	Жұмыспен қамту мәселелерін реттейтін отандық және шетелдік нормативтік құқықтық актілер.	
	Кәсіби білім беру үшін кәсіптер (мамандықтар) тізбесін анықтау. Еңбек нарығындағы сұранысты және өзін-өзі жұмыспен қамтыған, жұмыссыз, табысы аз азаматтарды	Еңбек нарығын дамытудағы бағыттар және үрдістер; өңірдегі	

Ф 4	және жұмыспен қамтылмаған халықты кәсіби даярлаудың, қайта даярлаудың немесе біліктілігін арттырудың анағұрлым тиімді түрлері мен орындарын айқындау.	(аудан, қала) ұйымдардың даму болашағы мен құрылымдық өзгеруі.	
Ф 5	Ақпараттық-түсіндіру жұмысын жүргізу, жұмысқа орналастыру мәселелері бойынша халықтың және жұмыс берушілердің құқықтары мен міндеттерін және жұмыспен қамту саласындағы заңнамаларды түсіндіру.	Халықты жұмыспен қамту туралы заңнама және жұмыспен қамту мәселелерін реттейтін өзге де нормативтік құқықтық актілер. Қажетті мамандар жайлы еңбек нарығындағы жағдай. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша нормалар мен ережелер талаптары.	

«Жұмыспен қамту орталықтарының (қызметтерінің) қызметтерін ұйымдастыру» кәсіби стандартына
5-қосымша

Келісу парағы

Р/с №	Ұйымның атауы	Келісілген күні
1	Қазақстан Республикасы Ұлттық кәсіпкерлер палатасы	
2	Қазақстан Республикасы Кәсіподақтар федерациясы	

Осы КС ____ ____ тіркелді
КС тізіліміне енгізілді, тіркеу №___________________,
Хат (хаттама) № ___________ Күні ___________________

Қазақстан Республикасы
Еңбек және халықты
әлеуметтік қорғау министрінің
2013 жылғы 31 желтоқсандағы
№ 690 бұйрығына
4-қосымша

«Медициналық-әлеуметтік мекемелер (ұйымдар) лауазымдары» кәсіби стандарты

1. Жалпы ережелер

1. «Медициналық-әлеуметтік мекемелер (ұйымдар) лауазымдары» кәсіби стандарты (бұдан әрі – КС) біліктілік, құзыреттілік деңгейіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайды және ол

мыналарға:

1) еңбек нарығының қазіргі кездегі сұранысына жауап беретін біліктілік талаптарын жаңарту үшін кәсіптік қызметтің мазмұнына қойылатын бірыңғай талаптарды әзірлеуге;

2) персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешуге (персоналды уәждендіру және ынталандыру жүйелерін, лауазымдық нұсқаулықтарды, персоналды іріктеу, таңдау және аттестаттау, мансапты жоспарлау жүйелерін әзірлеуге);

3) персоналды кәсіпорындарда оқытудың, кәсіби білім берудің барлық деңгейінде білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, сондай-ақ осы бағдарламаларға оқу-әдістемелік материалдарды әзірлеуге;

4) кәсіптік даярлыққа бағалауды жүргізуге және мамандардың біліктілігіне сәйкестігін растауған арналған.

2. КС негізінде ұйымдардың біліктілік мінездемелері, лауазымдық нұсқаулықтары, үлгілік оқу бағдарламалары, үлгілік оқу жоспарлары, корпоративтік стандарттары әзірленеді.

3. Осы КС мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) біліктілік – қызметкердің белгілі бір еңбек қызметі түрінің шеңберінде нақты функцияларды сапалы орындауға дайындығы;

2) біліктілік деңгейі – еңбек іс-қимылдарының күрделілігі, стандартты еместігі, жауапкершілігі мен дербестілігі өлшемдеріне қарай сараланатын қызметкерлердің құзыретіне қойылатын талаптар жиынтығы;

3) еңбек функциясы – бизнес-процесс айқындайтын және оларды орындау үшін қажетті құзыреттердің болуын көздейтін еңбек іс-қимылдарының кіріктірілген және салыстырмалы түрде автономды жиынтығын білдіретін еңбек қызметі түрінің құрамдас бөлігі;

4) кәсіби қызмет саласы – ортақ интеграциялық негізі бар (міндеті, объектілері, технологиялары, оның ішінде еңбек құралдары ұқсас немесе жақын) және еңбек функцияларының және оларды орындау үшін құзыреттіліктің ұқсас жиынтығын көздейтін еңбек қызметі саласы түрлерінің жиынтығы;

5) КС – кәсіби қызметтің нақты саласында біліктілік және құзыреттілік деңгейіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайтын стандарт;

6) КС бірлігі – еңбек қызметінің аталған түрі үшін тұтас, аяқталған, салыстырмалы түрде автономды және елеулі болып табылатын нақты еңбек функциясының жан-жақты сипаттамасынан тұратын КС құрылымдық элементі;

7) кәсіп – бұл арнайы дайындық, жұмыс тәжірибесі нәтижесінде туындаған арнайы теориялық білім және практикалық дағдылар кешенін меңгеруді талап ететін еңбек қызметінің түрі;

8) құзыреттілік – еңбек қызметінде білімін, білігі мен тәжірибесін қолдану қабілеті;

9) салалық біліктілік шеңбері (бұдан әрі – СБШ) – салада танылатын біліктілік деңгейлерін құрылымдық жағынан сипаттау;

10) ұлттық біліктілік шеңбері (бұдан әрі – ҰБШ) – еңбек нарығында танылатын біліктілік деңгейлерін құрылымдық жағынан сипаттау.

2. КС паспорты

4. КС төлқұжаты келесіні анықтайды:

1) экономикалық қызмет түрі (кәсіби қызмет саласы):

Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы сыныптауышы (бұдан әрі – 03-2007 ҚР МС) «87.30 Тұруын қамтамасыз ете отырып, қарттар мен мүгедектерді күту жөніндегі қызметі»;

2) экономикалық қызмет түрінің (кәсіби қызмет саласының) негізгі мақсаты: жеке даму, әлеуметтену және етене араласу деңгейін арттыруға бағдарланған сауықтыру және әлеуметтік-оңалту іс-шараларын жүргізуге бағытталған әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-медициналық, әлеуметтік-психологиялық, әлеуметтік-педагогикалық, әлеуметтік-еңбек, әлеуметтік-мәдени, әлеуметтік-экономикалық және әлеуметтік-құқықтық қызметтерді ұсыну арқылы қызметті алушыларға әлеуметтік көмек көрсетуді көздейді;

3) еңбек қызметінің түрлері, кәсіптері, біліктілік деңгейлері осы КС 1-қосымшада көрсетілген;

5. КС талаптары осы саладағы келесі кәсіптерге қатысты:

сарапшы;

арнаулы әлеуметтік қызметтерге мұқтаждығын бағалау және айқындау жөніндегі әлеуметтік қызметкер;

әлеуметтік жұмыс жөніндегі маман;

медициналық-әлеуметтік мекемелердің (ұйымдардың) әдіскері;

еңбекпен емдеу жөніндегі нұсқаушы; жүзу жөніндегі нұсқаушысы;

райттерапия (иппотерапия) жөніндегі нұсқаушы-әдіскер;

медициналық-әлеуметтік мекеме (ұйым) медициналық бөлімше меңгерушісі;

медициналық-әлеуметтік мекеменің (ұйым) директорының әлеуметтік жұмыс жөніндегі орынбасары;

медициналық-әлеуметтік мекеме (ұйым) медициналық жұмыс жөніндегі директорының орынбасары;

медициналық-әлеуметтік мекеме (ұйым) әкімшілік-шаруашылық жұмыс жөніндегі орынбасары;

медициналық-әлеуметтік мекеме (ұйым) директоры.

3. Еңбек қызметі түрлерінің (кәсібінің) карточкасы

1-параграф «Сарапшы»

6. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:
1) біліктілік деңгейі: СБШ – 5, ҰБШ бойынша – 5;
2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 3460 – «Әлеуметтік қызметкерлер»;
3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): маман (сарапшы), жетекші маман (сарапшы), маман (сарапшы), бас маман (сарапшы);
4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы: денсаулықты сақтау бойынша зерттеу жұмыстарына сарапшылық және әдістемелік сүйемелдеуді ұйымдастыруды көздейді;
5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Сарапшының еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

2-параграф «Әлеуметтік жұмыс жөніндегі маман»

7. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:
1) біліктілік деңгейі: СБШ – 4-5, ҰБШ бойынша – 4-5;
2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 3460 – «Әлеуметтік қызметкерлер»;
3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): әлеуметтік жұмыс жөніндегі маман;
4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы: ұсынылатын арнайы әлеуметтік қызметтердің сапасын қамтамасыз етуді, халықты әлеуметтік қорғау саласындағы жоспарлар мен бағдарламаларды жобалауға, әзірлеуге қатысуды көздейді;
5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы

КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Әлеуметтік жұмыс жөніндегі маманының еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

3-параграф «Еңбекпен емдеу жөніндегі нұсқаушы»

8. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:
1) біліктілік деңгейі СБШ – 4-5, ҰБШ бойынша – 4-5;
2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 2359 – «Басқа топқа кірмейтін оқыту жөніндегі мамандар»;
3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): еңбекпен емдеу жөніндегі нұсқаушы;
4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы: физикалық және психикалық күйін оңалту мақсатында емдеуші дәрігердің басшылығымен қарттар мен мүгедектерді еңбекпен емдеуге тартуға мүмкіндік беретін шарттарды қамтамасыз етуді көздейді;
5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Еңбекпен емдеу жөніндегі нұсқаушының еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

4-параграф «Жүзу жөніндегі нұсқаушы»

9. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:
1) біліктілік деңгейі: СБШ – 4-5, ҰБШ бойынша – 4-5;
2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 2359 - «Басқа топқа кірмейтін оқыту жөніндегі мамандар»;
3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): жүзу жөніндегі нұсқаушы;
4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы: емдеуші дәрігердің бақылауымен қамқорлығындағы адамдарға арнайы таңдалған жаттығуларды, әдістемелік тәсілдер мен емдік жүзуді, жүзу техникасын және гидрокинезотерапия емдік әдісін қолдана отырып, олардың физикалық және психоәлеуметтік мәртебесін оң жетістіктерге жету үшін қарттармен және мүгедектермен бассейнде жүзу (гидрокинезотерапия) бойынша жеке жаттығулар өткізуді көздейді;
5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына

талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Жүзу жөніндегі нұсқаушысының еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

5-параграф «Райттерапия (иппотерапия) жөніндегі нұсқаушы-әдіскер»

10. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:

1) біліктілік деңгейі: СБШ – 4-5, ҰБШ бойынша – 4-5;

2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 2359 – «Басқа топқа кірмейтін оқыту жөніндегі мамандар»;

3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): емдік дене тәрбиесі жөніндегі нұсқаушысы;

4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы: мүгедек-балалармен қауіпсіздік ережелерінде белгіленген шарттар толық сақталған үй-жайдың ішінде немесе далада емдік мақсатта атқа салт мініп жүру бойынша жеке жаттығулар жүргізуді көздейді.

5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Райттерапия (иппотерапия) жөніндегі нұсқаушы-әдіскердің еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

6-параграф «Медициналық-әлеуметтік мекемелердің әдіскері»

11. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:

1) біліктілік деңгейі: СБШ – 5, ҰБШ бойынша – 5;

2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 2351 - «Мектептен тыс ұйымның әдіскері»;

3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): медициналық-әлеуметтік мекемелердің әдіскері;

4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы: балалар медициналық-әлеуметтік мекемелерінің (ұйымдарының) оқу-тәрбие жұмыстарын ұйымдастыруды, топтық және жеке жаттығулардың кестесін әзірлеуді, бірыңғай тақырыптық жоспарлау, күнтізбелік жұмыс жоспары, ашық

сабақтардың жоспарлары, әлеуметтік-психологиялық, әлеуметтік-педагогикалық, әлеуметтік-еңбек және әлеуметтік-мәдени қызметтерді көрсететін персоналдың кәсіби деңгейін жоғарылату бойынша семинарлардың тақырыптарын дайындауды, практикалық және әдістемелік тәжірибесін, қажетті білімдерді, шеберліктер мен дағдыларды қызмет көрсететін персоналға үйретуді көздейді;

5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Медициналық-әлеуметтік мекемелер әдіскерінің еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

7-параграф «Арнайы әлеуметтік қызметтерге мұқтаждығын бағалау және айқындау жөніндегі әлеуметтік қызметкер»

12. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:

1) біліктілік деңгейі: СБШ – 5; ҰБШ бойынша – 5;

2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 3460 - «Әлеуметтік қызметкерлер»;

3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): әлеуметтік жұмыс жөніндегі маман;

4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы:

ағзаның функцияларының бұзылу, оқуға, еңбек қызметіне, бағытына, тілдесуіне жеке қабілеттіліктерінен және өз мінез-құлығын бақылау қабілеттілігінен шығатын әлеуметтік бейімсіздену, әлеуметтік ортаны бағалау және отбасылардың осы проблемасын өздігінен шешуге және өз-өзіне қызмет көрсетудің жеке қабілеттілігінен шығатын әлеуметтік депривация, тірліктің материалдық, экономикалық, әлеуметтік және рухани жағдайларының жеткіліксіздігі немесе жоқтығы кезінде дербестікке қабілеттілігін анықтау критерияларына сәйкес қиын өмірлік жағдайдағы тұлғалардың (отбасылардың) арнайы әлеуметтік қызметтерде қажеттілігін бағалауды жүргізуді көздейді;

5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Арнайы әлеуметтік қызметтерге мұқтаждығын бағалау және айқындау жөніндегі әлеуметтік қызметкердің еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

8-параграф «Медициналық-әлеуметтік мекеменің басшылары»

13. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:

1) біліктілік деңгейі: СБШ – 6-7, ҰБШ бойынша – 6-7;

2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 1210 – «Ұйымның басшылары»;

3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): медициналық-әлеуметтік мекеменің (ұйымның) директоры; медициналық-әлеуметтік мекеменің (ұйымның) әкімшілік-шаруашылық жұмыс жөніндегі директордың орынбасары; медициналық-әлеуметтік мекеменің (ұйымның) медициналық жұмыс жөніндегі директордың орынбасары; медициналық-әлеуметтік мекеменің (ұйымның) әлеуметтік жұмыс жөніндегі директордың орынбасары; медициналық-әлеуметтік мекеменің (ұйымның) медициналық бөлімшенің меңгерушісі;

4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы:

ұйымның барлық бөлімшелерінің мүгедек балалармен, қарттар және мүгедектермен әлеуметтік-тұрмыстық, медициналық, мәдени қызмет көрсету, оқу-тәрбие жұмысын және өзара тиімді іс-әрекетін ұйымдастыру және жеке адам мен балалардың, қарттар мен мүгедектердің дербес құқықтылығын қамтамасыз етуін қарастыру; ұйымның қарттар мен мүгедектерге, оның ішінде мүгедек балаларға арнаулы әлеуметтік қызмет көрсету жөніндегі қызметін ағымдағы және перспективалық жоспарлауды жүзеге асыру және қамқорлықтарға олардың жеке қажеттіліктерін ескере отырып, арнаулы әлеуметтік қызмет көрсететін персонал жұмысын бақылау; ұйымның ғимараттары мен құрылыстарын техникалық қайта жабдықтау және реконструкциялау жөніндегі перспективалық және ағымдағы жоспарларын әзірлеу және шаруашылық керек-жарақтың сақталуын, оны қалпына келтіру және толықтыру, сондай-ақ үй-жайлар мен жанындағы аумақтарда тазалықты сақтауды қамтамасыз ету; қарттарға, мүгедектерге, оның ішінде мүгедек балаларға уақытылы және сапалы медициналық көмек көрсету бөлімшесінің жұмысын ұйымдастыру және медициналық аспаптар мен жабдықтарды техникалық пайдалануын, көрсетілген медициналық қызметтер сапасын бақылауды көздейді;

5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Медициналық-әлеуметтік мекеме басшыларының еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

4. КС бірліктерінің тізімі

14. КС бірліктерінің тізімі осы КС 2-қосымшасында көрсетілген және КС бірліктерінің шрифті мен атауынан тұрады.

5. КС бірліктерінің сипаттамасы

15. КС бірліктерінің сипаттамасы осы КС 4-қосымшасында көрсетілген.

6. Осы КС негізінде берілетін сертификаттардың түрлері

16. Кәсіби даярлықты бағалау және мамандардың біліктілігіне сәйкестігін растау саласындағы ұйымдар осы КС негізінде сертификаттар береді.
17. Осы КС негізінде берілетін сертификаттардың түрлері КС 3-қосымшада көзделген сертификатты алу үшін игеру қажет болатын КС бірліктерінің тізбесіне сәйкес айқындалады.

7. КС әзірлеушілері, келісу парағы, сараптамасы және тіркеуі

18. КС әзірлеушісі «Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің Еңбекті қорғау жөніндегі республикалық ғылыми-зерттеу институты» республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны болып табылады.
19. КС келісу парағы осы КС 5-қосымшасында көрсетілген.

«Медициналық-әлеуметтік мекемелер (ұйымдар) лауазымдары»
кәсіби стандартына
1-қосымша

Біліктілік деңгейлері бойынша еңбек қызметінің түрлері (кәсібі)

Р/с №	Қызмет түрінің атауы	Еңбек нарығының үрдісін ескергендегі кәсіптердің атауы	01-2005 ҚР МС сәйкес кәсіптердің атауы	СБШ біліктілік деңгейі	БТБА бойынша разряд
1		Сарапшы	Әлеуметтік жұмыс жөніндегі маман	5	-
2		Әлеуметтік жұмыс жөніндегі маман	Әлеуметтік жұмыс жөніндегі маман	4-5	-
3		Еңбекпен емдеу жөніндегі нұсқаушы	Еңбекпен емдеу жөніндегі нұсқаушы	4-5	-

4	Халықты медициналық-әлеуметтік қорғау менеджменті	Жүзу жөніндегі нұсқаушысы	Емдік дене тәрбиесі жөніндегі нұсқаушысы	4-5	-
5		Райттерапия (иппотерапия) жөніндегі нұсқаушы-әдіскер	Емдік дене тәрбиесі жөніндегі нұсқаушысы	4	-
6		Медициналық-әлеуметтік мекемелердің әдіскері	Әлеуметтік жұмыс жөніндегі маман	4-5	-
7		Арнайы әлеуметтік қызметтерге мұқтаждығын бағалау және айқындау жөніндегі әлеуметтік қызметкер	Әлеуметтік жұмыс жөніндегі маман	5	-
8		Медициналық-әлеуметтік мекеменің басшылары (директор, директордың орынбасары (әлеуметтік жұмыс жөніндегі, медициналық жұмыс жөніндегі, әкімшілік-шаруашылық жұмысы жөніндегі), медициналық бөлімшенің меңгерушісі)	Ұйым басшысылары	6-7	-

Ескертпе: БТБА - Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы

«Медициналық-әлеуметтік мекемелер (ұйымдар) лауазымдары» кәсіби стандартына
2-қосымша

1. Ықтимал жұмыс орындары. Сарапшының еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Барлық меншік нысанындағы ұйымдар мен кәсіпорындар
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-

СБШ біліктілік деңгейі	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
5 (санаты жоқ)	Жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім	Талап етілмейді
5(екінші санатты)	Жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім	Санаты жоқ сарапшы лауазымында кемінде 1 жыл
5 (бірінші санатты)	Жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім	Екінші санаттағы сарапшы лауазымында кемінде 2 жыл

5 (жоғарғы санатты)	Жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім	Бірінші санаттағы сарапшы лауазымында кемінде 3 жы

2. Ықтимал жұмыс орындары. Әлеуметтік жұмыс жөніндегі маманының еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Барлық меншік нысанындағы ұйымдар мен кәсіпорындар
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-

СБШ біліктілік деңгейі	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
Әлеуметтік жөніндегі біліктілігі орташа дәрежелі маман		
4 (санаты жоқ)	Техникалық және кәсіптік (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім	Талап етілмейді
4 (екінші санатты)	Техникалық және кәсіптік (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім	Біліктілігі орташа дәрежелі санаты жо маман лауазымында кемінде 1 жыл
4 (бірінші санатты)	Техникалық және кәсіптік (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім	Біліктілігі орташа дәрежелі екінші санаттағы маман лауазымында кемінде жыл
4 (жоғарғы санатты)	Техникалық және кәсіптік (арнайы орта, кәсіптік орта) (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім	Біліктілігі орташа дәрежелі бірінш санаттағы маман лауазымында кемінде жыл
Әлеуметтік жұмыс жөніндегі біліктілігі жоғары дәрежелі маман		
5 (санаты жоқ)	Жоғары (әлеуметтік, медициналық, экономикалық, психологиялық педагогикалық) білім	Талап етілмейді
5 (екінші санатты)	Жоғары (әлеуметтік, медициналық, экономикалық, психологиялық педагогикалық) білім	Біліктілігі жоғары дәрежелі санаты жо маман лауазымында кемінде 1 жыл
5 (бірінші санатты)	Жоғары (әлеуметтік, медициналық, экономикалық, психологиялық педагогикалық) білім	Біліктілігі жоғары дәрежелі екінші санаттағы маман лауазымында кемінде жыл
5 (жоғарғы санатты)	Жоғары (әлеуметтік, медициналық, экономикалық, психологиялық педагогикалық) білім	Біліктілігі жоғары дәрежелі бірінш санаттағы маман лауазымында кемінде жыл

3. Ықтимал жұмыс орындары. Еңбекпен емдеу жөніндегі нұсқаушының еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Барлық меншік нысанындағы ұйымдар мен кәсіпорындар

Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-	
СБШ біліктілік деңгейі	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
Еңбекпен емдеу жөніндегі біліктілігі орташа деңгейдегі нұсқаушы		
4 (санаты жоқ)	Техникалық және кәсіптік (педагогикалық) білім	Кәсіби қызмет саласындағы жұмыс тәжірибесі кемінде жыл
4 (екінші санаттағы)	Техникалық және кәсіптік (педагогикалық) білім	Санаты жоқ, біліктігі орташа деңгейдегі маман лауазымындағы жұмыс тәжірибесі кемінде 2 жыл
4 (бірінші санаттағы)	Техникалық және кәсіптік (педагогикалық) білім	Екінші санаттағы, біліктігі орташа деңгейдегі мама лауазымындағы жұмыс тәжірибесі кемінде 3 жыл
4 (жоғарғы санаттағы)	Техникалық және кәсіптік (педагогикалық) білім	Бірінші санаттағы, біліктігі орташа деңгейдегі мама лауазымындағы жұмыс тәжірибесі кемінде 4 жыл
Еңбекпен емдеу жөніндегі біліктілігі жоғары деңгейдегі нұсқаушы		
5 (санаты жоқ)	Жоғары кәсіби (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім	Талап етілмейді
5 (екінші санаттағы)	Жоғары кәсіби (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім	Санаты жоқ, біліктілігі жоғары деңгейдегі маман лауазымындағы жұмыс тәжірибесі кемінде 1 жыл
5 (бірінші санаттағы)	Жоғары кәсіби (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім	Екінші санаттағы, біліктілігі жоғары деңгейдегі мама лауазымындағы жұмыс тәжірибесі кемінде 2 жыл
5 (жоғарғы санаттағы)	Жоғары кәсіби (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім	Бірінші санаттағы, біліктілігі жоғары деңгейдегі мама лауазымындағы жұмыс тәжірибесі кемінде 3 жыл

4. Ықтимал жұмыс орындары. Жүзу жөніндегі нұсқаушысының еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Барлық меншік нысанындағы ұйымдар мен кәсіпорындар	
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-	
СБШ біліктілік деңгейі	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
Жүзу жөніндегі біліктілігі орташа деңгейдегі нұсқаушы		
4 (санаты жоқ)	Техникалық және кәсіптік (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім	Кәсіби қызмет саласындағы жұмыс тәжірибесі кемінде жыл

4 (екінші санатты)	Техникалық және кәсіптік (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім	Санаты жоқ, біліктігі орташа деңгейдегі маман лауазымындағы жұмыс тәжірибесі кемінде 2 жыл
4 (бірінші санатты)	Техникалық және кәсіптік (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім	Екінші санаттағы, біліктігі орташа деңгейдегі мама лауазымындағы жұмыс тәжірибесі кемінде 3 жыл
4 (жоғарғы санатты)	Техникалық және кәсіптік (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім	Бірінші санаттағы, біліктігі орташа деңгейдегі мама лауазымындағы жұмыс тәжірибесі кемінде 4 жыл
Жүзу жөніндегі біліктілігі жоғары деңгейдегі нұсқаушы		
5 (санаты жоқ)	Жоғары (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім	Талап етілмейді
5 (екінші санатты)	Жоғары (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім	Санаты жоқ, біліктілігі жоғары деңгейдегі маман лауазымындағы жұмыс тәжірибесі кемінде 1 жыл
5 (бірінші санатты)	Жоғары (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім	Екінші санаттағы, біліктілігі жоғары деңгейдегі мама лауазымындағы жұмыс тәжірибесі кемінде 2 жыл
5 (жоғарғы санатты)	Жоғары (әлеуметтік, медициналық, педагогикалық) білім	Бірінші санаттағы, біліктілігі жоғары деңгейдегі мама лауазымындағы жұмыс тәжірибесі кемінде 3 жыл

5. Ықтимал жұмыс орындары. Райттерапия (иппотерапия) жөніндегі әдіскер-нұсқаушысының еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Барлық меншік нысанындағы ұйымдар мен кәсіпорындар
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-

СБШ біліктілік деңгейі	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Қажетті жұмыс тәжірибесі
4	Техникалық және кәсіби білім (медицицналық, педагогикалық) және емдік дене шынықтыру мен иппотерапия бойынша қосымша даярлық	Талап етілмейді
5	Техникалық және кәсіби білім (медицицналық, педагогикалық) және емдік дене шынықтыру мен иппотерапия бойынша қосымша даярлық	Жұмыс тәжірибесі кемінде 2 жыл
	Жоғары (медицицналық, педагогикалық) білім және емдік дене шынықтыру мен	Талап етілмейді

	иппотерапия бойынша қосымша даярлық.	

6. Ықтимал жұмыс орындары. Медициналық-әлеуметтік мекемелер әдіскерінің еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Барлық меншік нысанындағы ұйымдар мен кәсіпорындар	
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-	
СШБ біліктілік деңгейі	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Қажетті жұмыс тәжірбиесі
Медициналық-әлеуметтік мекемелердің біліктілігі орташа деңгейдегі әдіскері		
4	Техникалық және кәсіптік (арнайы орта, кәсіптік орта) педагогикалық білім	Мамандық бойынша жұмыс тәжірибесі кемінде 1 жыл
	Техникалық және кәсіптік (арнайы орта, кәсіптік орта) педагогикалық білім	Санаты жоқ, біліктігі орташа деңгейдегі мама лауазымындағы жұмыс тәжірибесі кемінде 2 жыл
	Техникалық және кәсіптік (арнайы орта, кәсіптік орта) педагогикалық білім	Екінші санаттағы, біліктігі орташа деңгейдегі мама лауазымындағы жұмыс тәжірибесі кемінде 3 жыл
	Техникалық және кәсіптік (арнайы орта, кәсіптік орта) педагогикалық білім	Бірінші санаттағы, біліктігі орташа деңгейдегі мама лауазымындағы жұмыс тәжірибесі кемінде 4 жыл
Медициналық-әлеуметтік мекемелердің біліктілігі жоғары деңгейдегі әдіскері		
5	Жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) педагогикалық білім	Талап етілмейді
	Жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) педагогикалық білім	Санаты жоқ, біліктілігі жоғары деңгейдегі мама лауазымындағы жұмыс тәжірибесі кемінде 1 жыл
	Жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) педагогикалық білім	Екінші санаттағы, біліктілігі жоғары деңгейдегі мама лауазымындағы жұмыс тәжірибесі кемінде 2 жыл
	Жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) педагогикалық білім	Бірінші санаттағы, біліктілігі жоғары деңгейдегі мама лауазымындағы жұмыс тәжірибесі кемінде 3 жыл

7. Ықтимал жұмыс орындары. Арнайы әлеуметтік қызметтерге мұқтаждығын бағалау мен айқындау жөніндегі әлеуметтік

қызметкерінің еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Барлық меншік нысанындағы ұйымдар мен кәсіпорындар
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-

СБШ біліктілік деңгейі	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Қажетті жұмыс тәжірбиесі
5	Жоғары кәсіби (әлеуметтік жұмыс бойынша, медициналық , психологиялық, педагогикалық бейіні бойынша) білім	Мамандық бойынша жұмыс тәжірбиесі кемінде 2 жы немесе әлеуметтік жұмыстың маманы лауазымында жұм тәжірбиесі кемінде 1 жыл

8. Ықтимал жұмыс орындары. Медициналық-әлеуметтік мекемелердің басшыларының еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Барлық меншік нысанындағы ұйымдар мен кәсіпорындар
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-

СБШ біліктілік деңгейі	Кәсіби білім беру мен оқытудың деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
6 (Медициналық бөлімше меңгерушісі)	Жоғары кәсіби медициналық білім	Кәсіби қызмет саласында жұмыс тәжірибесі кемінде жыл
7 (Директордың әкімшілік-шаруашылық жұмыс жөніндегі орынбасар)	Жоғары кәсіби білім немесе орта техникалық және кәсіптік білім	Шаруашылық қызмет көрсету саласындағы жұмы тәжірбиесі кемінде 1 жыл.
7 (Директордың медициналық жұмыс жөніндегі орынбасар)	Жоғары кәсіби медициналық білім	Тиісті бейінінде басшы лауазымдарында жұмы тәжірибесі кемінде 5 жыл
7 (Директордың әлеуметтік жұмыс жөніндегі орынбасар)	Жоғары кәсіби (әлеуметтік, педагогикалық, медициналық) білім	Кәсіби қызмет саласындағы жұмыс тәжірибес кемінде 3 жыл немесе тиісті бейінінде басш лауазымдарында кемінде 5 жыл
7 (Медициналық-әлеуметтік мекеменің директоры)	Жоғары кәсіби (әлеуметтік, педагогикалық, медициналық, заң, экономикалық) білім	Кәсіби қызмет саласындағы жұмыс тәжірибес кемінде 3 жыл немесе тиісті бейінінде басш лауазымдарында кемінде 5 жыл

«Медициналық-әлеуметтік мекемелер (ұйымдар) лауазымдары»

кәсіби стандартына
3-қосымша

КС бірліктерінің тізбесі 1. «Сарапшы» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Еңбекті қорғауды басқару жүйесінің нормативтік құқықтық актілерін әзірлеу
Ф 2	Денсаулықты қорғау бойынша зерттеу жұмыстарын сарапшылық және әдістемелік қолдауды ұйымдастыру
Ф 3	Жүргізілетін зерттеулер мен әзірлемелердің тиімділігі мен өзектілігін қамтамасыз ету

Ескерте: Ф-функция

2. «Әлеуметтік жұмыс жөніндегі маманы» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Арнайы әлеуметтік қызметтерді ұсынуды ұйымдастыру
Ф 2	Арнайы әлеуметтік қызмет көрсету саласында халықтың қажеттілігіне талдау жүргізуді асыруы қамтамасыз ету

3. «Еңбекпен емдеу жөніндегі нұсқаушы» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Еңбекпен емдеу қызметін жүргізу және ұйымдастыру
Ф 2	Жабдықтарды, құрал-саймандарды, техникалық құрал, аспаптарды жөндеу мен ретке келтіруді ұйымдастыру, олардың үздіксіз жұмысын бақылау
Ф 3	Құжаттама мен есептілікті жүргізу

4. «Жүзу жөніндегі нұсқаушы» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Жүзу бойынша үйрету және нұсқама беруді жүргізу, ұйымдастыру
Ф 2	Құжаттама мен есептілікті жүргізу

5. «Райттерапия (иппотерапия) жөніндегі әдіскер-нұсқаушы» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Емдік мақсатта салт атпен жүру жаттығуларын жүргізу және ұйымдастыру
Ф 2	Райттерапия өткізудің барлық кезеңдерінде қамқорлықтағы адамдардың жағдайын бақылау
Ф 3	Райттерапия әдістерін жетілдіру

6. «Медициналық-әлеуметтік мекемелер әдіскері» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Медициналық-әлеуметтік ұйымдардың оқу-тәрбие қызметін ұйымдастыру және мониторинг жүргіз әлеуметтік-педагогикалық консультация жүргізу
Ф 2	Ұйымның қызметкерлеріне ұйымдық-әдістемелік, консультативтік көмек көрсету

7. «Арнайы әлеуметтік қызметтерге мұқтаждығын бағалау мен айқындау жөніндегі әлеуметтік қызметкер» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсетуде қажеттілікке бағалау жүргізу және оны айқындауға араласуды ұйымдастыру
Ф 2	Арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету кезінде құпия ақпаратты жария етпеуді қамтмасыз ету
Ф 3	Арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсетуде қажеттілікке бағалау жүргізу және оны айқындауды іске асыру

8. «Медициналық-әлеуметтік мекемелердің басшылары» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Өндірістік, шаруашылық және қаржы-экономикалық қызметке басшылық ету
Ф 2	Қарттар мен мүгедектерге, оның ішінде мүгедек балаларға әлеуметтік қызмет көрсету жұмысы ұйымдастыру
Ф 3	Мүгедек балалармен, қарттар және мүгедектермен әлеуметтік-тұрмыстық, медициналық, мәден қызмет көрсету, оқу-тәрбие жұмысын ұйымдастыру
Ф 4	Медициналық-әлеуметтік мекемені (ұйымды) жабдықтау және қызмет көрсету мәселелері жөнінде жұмыстарын ұйымдастыру
Ф 5	Персоналды басқару

«Медициналық-әлеуметтік мекемелер (ұйымдар) лауазымдары» кәсіби стандартына
4-қосымша

КС бірліктерінің сипаттамасы (функционалдық картасы) 1. «Сарапшы» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыретт
	Міндеттердің жаңа, анағұрлым тиімді теориялық және практикалық		Өз қызметін басқарады, оқ және тәрбиелеу әдістері ме

Ф 1	шешімдерін табу мақсатында ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүргізу.	Зерттеу жұмыстарын ұйымдастыру және өткізу тәртібі; сараптама жүргізу нәтижелерін өңдеу әдістері және талдау; сараптамалық қорытындыны ресімдеу тәртібі; ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу және нормативтік құжаттаманы әзірлеу әдістері.	құралдарын таңдау қабілеттілігін көрсете Өзінің үйренуі мен басқалардың үйренуіне жауапкершілік. Өзінің жұмыс нәтижелерін жауапкершілік.
Ф 2	Зерттеу бағыттарын, мақсатын, міндетін, оны өткізу әдістерін әзірлейді және негіздейді.		
Ф 3	Әзірлемелерді енгізу тиімділігіне талдау жүргізеді, қажетті есептік құжаттаманы жасайды.		

2. «Әлеуметтік жұмыс жөніндегі маманы» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттері
Ф 1	Халықты әлеуметтік қорғау, денсаулық сақтау, білім беру органдары мен ұйымдарының, сондай-ақ қарттар мен мүгедектермен, оның ішінде мүгедек балалармен жұмыс жүргізуге уәкілетті ұйымдардың мамандарымен өзара іс-қимыл. Жеке жұмыс жоспарын және журнал/электрондық картотека жасау жұмысын үйлестіреді, олардың сапалы толтырылуын және орындалуын бақылау. Паллиативті көмек пен мейірбикелік күтім қызметтерін қажет ететін науқастарды анықтауға ай сайын мониторинг жүргізу. Азаматтардың туысқандарымен қарым-қатынас жасап тұруына, хат жазуға, өтініш жасауға, баспа басылымдарымен танысуға ықпал ету. Азаматтардың жазбаша және ауызша өтініштерін қарауға өз құзыреті шеңберінде туындаған қиындықтарды шешу және әлеуметтік қорғауды қамтамасыз ету бойынша жәрдемдесу шараларын қабылдау. Арнаулы әлеуметтік қызметтерді жетілдіру бойынша ұсыныстар әзірлеу. Арнаулы әлеуметтік қызмет көрсететін қызметкерлердің қызметіне, олардың сапасына әдістемелік басшылық және	Конституция, мүгедектер мен баланың құқықтары туралы конвенциялар және арнаулы әлеуметтік қызмет көрсету, мүмкіндіктері шектеулі адамдарды әлеуметтік қорғау бойынша өзге де нормативтік құқықтық актілер; әлеуметтік жұмыстың теориясы мен практикасы; жеке тұлғаның және азаматтардың жекелеген санатының психологиясы; психология, педагогика, геронтология, этика негіздері; әлеуметтік жұмыс жөніндегі бағдарламалық-әдістемелік әдебиет; мүгедектер, соғыс және еңбек ардагерлері үшін белгіленген әлеуметтік кепілдіктер мен басымдықтар жүйесі; тәрбие және әлеуметтік жұмыстың нысандары мен әдістері; әртүрлі әлеуметтік ортадағы жұмыстың ерекшелігі; тұрмыс пен отбасылық тәрбиенің ерекшеліктері.	Өз қызметін басқарады, ол және тәрбиелеу әдістері м құралдарын таңдау қабілеттілігін көрсете Өзінің үйренуі мен басқалардың үйренуіне жауапкершілік. Өзінің жұмыс нәтижелері жауапкершілік.

	бақылауды жүзеге асыру. Қамқорлығындағы адамдарға әлеуметтік көмек көрсету үшін бюджеттен тыс қаражатты тарту. Біліктіліктерін үнемі артырып отыру.		
Ф 2	Көрсетілетін қызметтердің сапасы мен түрлерін талдау, оларды дамыту перспективаларын, әлеуметтік қызмет мұқтаж адамдардың серпінін болжау. Жұмысты талдау, белгіленген құжаттарды сапалы жүргізуді, уақтылы есеп беруді (ведомстволық және статистикалық) қамтамасыз ету.	Әлеуметтік жұмысты ұйымдастыру, зейнеткерлер мен мүгедектерге көрсетілетін көмектің әлеуметтік-психологиялық аспектілері. Әлеуметтік қызметтерді көрсету бойынша отандық және халықаралық тәжірибе. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасының талаптары.	

3. «Еңбекпен емдеу жөніндегі нұсқаушы» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыретте
Ф 1	Бағдарламаларға сәйкес қарттар мен мүгедектерді (қамқорлығындағылар) шамасы жететін еңбекке тарту. Қамқорлықтағылардың физикалық және психикалық жағдайын оңалту мақсатында емдеуші дәрігердің басшылығымен еңбекпен емдеуге тартуға мүмкіндік беретін шарттарды қамтамасыз ету. Физикалық мүмкіндіктеріне, медициналық көрсеткіштеріне және өзге жағдайларға сәйкес жаңа кәсіпті игеру мақсатында қамқорлықтағыларды еңбекке баулу және қайта оқытуды ұйымдастыру.	Медицина, мүгедектерді әлеуметтік қорғау жөніндегі заңнамалық және басқа да нормативтік құқықтық актілер; қолданыстағы стандарттар.	Өз қызметін басқарады, ок және тәрбиелеу әдістері ме құралдарын таңдау қабілеттілігін көрсете Өзінің үйренуі мен басқалардың үйренуіне жауапкершілік. Өзінің жұмыс нәтижелерін жауапкершілік.
Ф 2	Еңбекпен емдеу шеберханаларын жабдықтармен, материалдармен, саймандармен, техникалық құралдармен, көрнекі құралдармен жабдықтау бойынша жұмысты ұйымдастыру, олардың сақталуын және тиімді пайдалауын бақылау.	Электр станциялары мен жүйеледі техникалық пайдалану ережесі.	
Ф 3	Жоспарлау, есепке алу және есеп жүргізу жөніндегі белгіленген құжаттаманы жүргізу.	Еңбек туралы заңнаманың негіздері. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасының талаптары.	

4. «Жүзу жөніндегі нұсқаушы» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кісіби құзыреттер
Ф 1	Қарттармен және мүгедектермен бассейнде жүзу (гидрокинезотерапия) бойынша жеке жаттығулар өткізу. Қамқорлығындағы адамдардың физикалық және психоәлеуметтік мәртебесінде оң жетістіктерге жету. Емдеуші дәрігердің бақылауымен қамқорлығындағы адамдарға жеке таңдалған жаттығуларды, әдістемелік тәсілдер мен емдік жүзудің режимін, жүзу техникасын пайдалану. Гидрокинезотерапия емдік әдісін қолдану. Дәрі-дәрмек қобдишасының тиісті жағдайда болуын және қажет болған кезде дәрігерге дейінгі көмек көрсетуді қамтамасыз ету.	Медицина және мүгедектерді әлеуметтік қорғау мәселелері бойынша заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілер ; жас ерекшелік физиологиясы мен анатомия негіздері, емдік гидрокинозеторепия әдістемесі; адам ағзасына гидрокинозеторепияның әсер етуінің негізгі тетіктері; қамқорлығындағы адамдарды кешенді оңалту (дәрі-дәрмекпен, психотерапевтік, педагогикалық және т.б.) әдістері; дене жаттығуларының емдеу-профилактикалық әсері теориясының негіздері; қауіпсіз жаттығуларды жүргізу ережесі; емдік мақсатта жүзу әдістері	Өз қызметін басқарады, ок және тәрбиелеу әдістері ме құралдарын таңдау қабілеттілігін көрсете Өзінің үйренуі мен басқалардың үйренуіне жауапкершілік. Өзінің жұмыс нәтижелерін жауапкершілік.
Ф 2	Белгіленген техникалық құжаттаманы әзірлеу және жүргізу. Есептерді құрастыру.	Дене жаттығуларының емдеу - профилактикалық әсері теориясының негіздері; Еңбек туралы заңнаманың негіздері; Іс жүргізу негіздері. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасының талаптары.	

5. «Райттерапия (иппотерапия) жөніндегі әдіскер-нұсқаушы» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттері
Ф 1	Мүгедек балалармен үй-жайда (манежде) немесе далада (плацта) емдік мақсатта атқа салт мініп жүру (райттерапия (иппотерапия) бойынша жаттығулар жүргізу. Емдеушілердің әрқайсысына жеке таңдалған жаттығуларды, әдіс-тәсілдер мен емдік мақсатта атқа салт мініп жүру режимдерінің орындалуын қамтамасыз ету. Жаттығулар кезінде нақты және	Заңнамалар және медицина, педагогика, мүгедек балаларды әлеуметтік қорғау мәселелері бойынша өзге де нормативтік құқықтық актілер; педагогика, психология, жас ерекшелік физиологиясы мен анатомия негіздері; иппотерапевтикалық теория негіздері; физикалық және психикалық қасиеттердің және қоршаған ортамен өзара қарым-қатынас жиынтығы; жануардың мінез-құлық	

	қысқа командалар беру арқылы ат жетектеушінің қызметін басқару.	ерекшеліктері; қауіпсіз жаттығу жүргізу ережелері; атқа салт мініп жүру әдістері. Санитарлық ережелер мен нормалар.	Өз қызметін басқарады, оқ және тәрбиелеу әдістері ме құралдарын таңдау қабілеттілігін көрсете Өзінің үйренуі мен басқалардың үйренуіне жауапкершіл Өзінің жұмыс нәтижелерін жауапкершілік.
Ф 2	Өзінің қамқорлығындағы адамдардың психофизикалық параметрлерінің динамикасын бақылау. Дәрігердің бақылауымен және оның көмегімен сауалнамалармен жұмыс жүргізу, ол алынған нәтижелерді бағалауға көмектесу. Емделушінің денсаулық жағдайын, оның емдік мақсатта салт атпен жүру бойынша жүктемені көтеруге даярлығын бағалау. Емделушінің мінез-құлқы мен жай-күйін, оның сабақ барысындағы көңіл-күйін бақылау.	Дене жаттығуларының емдік-профилактикалық әсері теориясының негіздері; ауру түрлері және иппотерапия арқылы емдеу әдістері; науқасқа дене жүктемесінің әсер етуінің ерекшеліктері; адам (науқас) ағзасына иппотерапияның әсер етуінің негізгі тетіктері.	
Ф 3	Салт атпен жүру саласындағы өзінің білімі мен шеберлігін жетілдіру. Оңалту тәжірибесінде жаттығулар емдік мақсатта салт атпен жүру әсер ету нәтижесін объективті бақылау бойынша ғылыми-практикалық жұмыстарға белсенді қатысу. Иппотерапия арқылы шетелдік және отандық оңалту тәжірибесін зерттеу және талдау.	Емделушілерді кешенді оңалту (дәрі-дәрмекпен, психотерапевтикалық, педагогикалық және т.б.) әдістері; иппотерапия арқылы оңалтудың отандық және шетелдік тәжірибесі. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасының талаптары.	

6. «Медициналық-әлеуметтік мекемелер әдіскері» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттері
	Топтық және жеке жаттығулардың кестесін, бірыңғай тақырыптық жоспарлауды, күнтізбелік жұмыс жоспарын, ашық сабақтардың жоспарларын әзірлеу. Мүгедек балаларды оқу-түзету, абилитациялау, оңалту іс-шараларына, даму динамикасына тұрақты түрде мониторинг жүргізу (өзіне өзі қызмет көрсету, әлеуметтік-тұрмыстық және еңбек бағдарын, сенсорлық, қимыл, танымдық функциялар дағдысын		

Ф 1	қалыптастыру). Мүгедек балалардың ата-аналарына консультативтік қызмет көрсету. Кешенді тексеру және мүгедек балалардың әлеуметтік, зияткерлік және моторлық даму деңгейін айқындау және оларды түзету, әлеуметтендіру, абилитациялау және оңалу дәрежесін айқындау үшін жұмыс істейтін қызметкерлерден пәнаралық медициналық-педагогикалық комиссиясын құру. Әдістемелік кабинетті жабдықтармен, көрнекі құралдармен жабдықтауды қамтамасыз ету. Халықты әлеуметтік қорғау, денсаулық сақтау, білім беру (арнайы білім беру) органдары мен ұйымдарының мамандарымен тығыз қарым-қатынаста өз қызметін жүзеге асыру.	Заңнамалар және стационар, жартылай стационар және үйде күту жағдайында арнайы әлеуметтік қызмет және көмек көрсету бойынша өзге де нормативтік құқықтық актілер; өмірлік қиын жағдайда жүрген адамдарға көмектің әлеуметтік-психологиялық аспектілері.	Белгіленген шеңберде өзгері тұруы мүмкін жекеменшік қызметтерін басқару және ұйымдастыру. Әлеуметтік міндеттерді іске асыру жөніндегі әдістер мен құралдарды өз бетімен таңда білу қабілетін көрсете Әлеуметтік қызметкер мамандығына тұрақты қызығушылығын байқатад Ұйымның корпоративтік мәдениетіне адалдығын білдіреді. Әлеуметтік-еңбек қарым-қатынасының барысын барлық субъектілерімен әде сақтайды
Ф 2	Қызметтерді көрсететін персоналдың кәсіби деңгейін жоғарылату бойынша семинарлардың тақырыптарын әзірлеу. Практикалық және әдістемелік тәжірибесін, қажетті білімдерді, дағдылар мен шеберлігін қызмет көрсететін персоналға үйрету. Жеке жұмыс жоспарларын әзірлеу, алдын ала жоспарланған тақырыпқа педагогикалық кеңес өткізу.	Арнайы әлеуметтік қызметтердің сапасына, көлемі мен түрлеріне қойылатын талаптар; әлеуметтік және білім беру қызметтерін көрсету бөлігінде озық және халықаралық тәжірибе. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасының талаптары.	

7. «Арнайы әлеуметтік қызметтерге мұқтаждығын бағалау мен айқындау жөніндегі әлеуметтік қызметкер» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттері
Ф 1	Тиісті теориялық және практикалық білімді меңгеру. Көрсетілетін арнаулы әлеуметтік қызметтердің сапасын қамтамасыз	Арнаулы әлеуметтік қызметті ұсыну мәселелері бойынша заңнамалар және өзге де	

	е т у . Кәсіби шеберлігін тұрақты жетілдіріп отыру.	нормативтік құқықтық актілер. Арнайы педагогика, психология, әлеуметтік жұмыс негіздері.	Белгіленген шеңберде өзгері тұруы мүмкін жекеменшік қызметтерін басқару және ұйымдастыру. Әлеуметтік міндеттерді іск асыру жөніндегі әдістер ме құралдарды өз бетімен таңда білу қабілетін көрсете Әлеуметтік қызметкер мамандығына тұрақты қызығушылығын байқатад Ұйымның корпоративтік мәдениетіне адалдығын білдіреді. Әлеуметтік-еңбек қарым-қатынасының барысын барлық субъектілерімен әде сақтайды
Ф 2	Өмірлік қиын жағдайда жүрген адам (отбасы) туралы құпия ақпаратты жария етпеу. Өмірлік қиын жағдайда жүрген адамға (отбасына) қатысты кемсітушілікке жол бермеу.	Арнаулы әлеуметтік қызметті ұсыну мәселелері бойынша заңнамалар және өзге де нормативтік құқықтық актілер. Арнайы педагогика, психология, әлеуметтік жұмыс негіздері.	
Ф 3	Өмірлік қиын жағдайда жүрген адамға (отбасына) арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсетудегі қажеттілікке сапалы бағалау жүргізу және оны айқындау.	Арнаулы әлеуметтік қызметті ұсыну мәселелері бойынша заңнамалар және өзге де нормативтік құқықтық актілер. Арнайы педагогика, психология, әлеуметтік жұмыс негіздері. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасының талаптары	

8. «Медициналық-әлеуметтік мекемелердің басшылары» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттері
Ф 1	Мекеменің (ұйымның) қызметін ағымдағы және перспективалық жоспарлауды ұйымдастыру. Заңнамада белгіленген нормалар шегінде ұйымның мүлігі мен құралдарына иелік ету. Бөлінетін бюджет қаражаттарын, сондай-ақ қаржыландырудың басқа да көздерінен түсетін қаражаттарды оңтайлы пайдалануды қамтамасыз ету. Іс жүзінде отандық және шетелдік әлеуметтік жұмыс тәжірибесін қолдану Қоғаммен байланысты жүзеге асыру. Заңнамада белгіленген тәртіппен шарттар жасау, сенімхат беру. Қамқорлықтағыларға әлеуметтік қызмет көрсету жұмысының жаңа нысандары мен әдістерін енгізу, ұйымды заманауи техникалық оңалту және қамқорлықтағыларға күтім құралдарымен	Ұйымның әлеуметтік қамтамасыз ету және қызмет көрсету мәселелерін реттейтін заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері, салық, экология және бюджеттік заңнамасы, баға белгілеу негіздері, көрсетілген қызметтер мен орындалған жұмыстар үшін есептердің тәртібі, қаржы-шаруашылық қызметін ұйымдастыру, шарттар жасау	

	жарақтандыруды қамтамасыз ету. Мемлекеттік әлеуметтік тапсырысты қалыптастыру. Гуманитарлық көмекті қабылдауды, сақталуын және қамқорлықтағылар арасында бөлуді қамтамасыз ету. Қамқорлықтағыларға қызмет көрсетуді жақсарту үшін бюджеттен тыс қаражатты тарту жөніндегі іс-шараларды ұйымдастыру Қажетті есеп беруді, статистикалық мәліметтердің сенімділігін қамтамасыз ету.	және орындау тәртібі, еңбекті ұйымдастыру және басқару, экономика және азаматтық құқық негіздері.	
Ф 2	Заңды өкілдермен (ата-аналармен, қамқорлықтағылармен) жұмысты үйлестіру. Ұйымның сотта, арбитражда, мемлекеттік органдар мен басқа да ұйымдарда белгіленген заңнамалық тәртіппен мүліктік және басқа да мүдделерін білдіру және қорғау. Қамқорлықтағыларға арнайы әлеуметтік қызмет көрсету бойынша ұйымның қызметін ағымдағы және перспективалық жоспарлауды ұйымдастыру. Халықты әлеуметтік қорғау саласында арнаулы әлеуметтік қызмет көрсету стандарттарында көзделген негізгі міндеттер мен функциялардың орындалуын қамтамасыз ету. Қоғаммен байланысты жүзеге асыру. Туыстық қатынастарды қолдау үшін қамқорлықтағыларға жағдай жасау шараларын қабылдау. Қамқорлықтағыларға әлеуметтік қызмет көрсету жұмысының жаңа нысандары мен әдістерін енгізу. Заманауи техникалық оңалту және қамқорлықтағыларға күтім құралдарымен жарақтандыру бойынша ұсыныс енгізу.	Мүгедектер мен бала құқықтары туралы конвенция. Әлеуметтік жұмыс теориясы мен әдістемесі, әлеуметтік жұмыстың, психологияның, педагогиканың, геронтологияның негіздері	Қабылдаған шешімдерінің салдарына толық жауапкерші. Әлеуметтік қызметінің әрқашанда жаңа жетістіктері басқаларға ұғындыра отырып кәсіби ортада іскерлік ойлары еркін талқылап, дәлелдеп қорытындылау. Ұйым қызметінің дамуы үші қажетті деректерді айқында және ақпараттар іздеу. Командада бірге жұмыс істеу.
	Сауықтыру, оқу профилактикалық жұмыс жоспарлары мен бағдарламаларын бекіту. Ондағы мұқтаж балаларды, карттар мен мүгедектерді протездік-ортопедиялық, басқа да арнайы құралдармен қамтамасыз		

Ф 3	ету шараларын қабылдау. Емдеу қызметін талдауды жүргізу Қамқорлықтағыларды санитарлық-гигиеналық тәрбиелеу іс-шараларын жүргізуді жоспарлау және қамтамасыз ету. Емдік құралдармен және медицинаға арналған бұйымдармен қамтамасыз ету шараларын қабылдау. Рационалдық эксплуатациялық медициналық техникамен қамтамасыз ету.	Әлеуметтік жұмыстың теориясы мен әдістері, заманауи психологиялық-педагогикалық ғылым мен тәжірибе жетістіктері, медициналық, әлеуметтік және кәсіптік оңалту жүргізудің негіздері.	
Ф 4	Шаруашылық шарттарын уақытылы жасау бойынша шаралар қабылдау, олардың орындалуын бақылау Ұйымды кеңсе заттарымен және шаруашылық күнделікті қажет заттармен қамтамасыз ету шараларын қабылдау Ұйымның ғимараттары мен құрылыстарын техникалық қайта жабдықтау және реконструкциялау жөніндегі перспективалық және ағымдағы жоспарларын әзірлеу Ұйымды жаңа технологиялық жабдықпен қамтамасыз ету жұмысын ұйымдастыру Шаруашылық керек-жарақтың сақталуын, оны қалпына келтіру және толықтыру, сондай-ақ үй-жайлар мен жанындағы аумақтарда тазалықты сақтауды қамтамасыз ету Ғимараттар мен құрылыстарға, инженерлік коммуникацияларға, коммуналдық қызметтерге қызмет көрсету және пайдалану жөніндегі персоналдың жұмысын бақылауды қамтамасыз ету	Қаржы-шаруашылық қызметті ұйымдастыру ережесі, тауарлар мен жабдықтарды сатып алу әдістемесі, жарақтардың стандарттары мен техникалық шарттары, оның жұмыс істеу қағидаттары, тауарлық-материалдық құндылықтарды сақтау, қоймалау қағидасы мен тәртібі, шарттар жасау тәртібі, көрсетілген қызметтер мен орындалған жұмыстар үшін есептердің тәртібі	
Ф 5	Басшылық құрамды және басқа кадрларды іріктеу және орналастыру. Ұйымды басқару құрылымын, штаттық кестені айқындау. Кадрларды іріктеу, қабылдау және орналастыруды жүзеге асыру. Қызметкерлердің лауазымдық міндеттемелерін айқындау. Кадрлардың біліктілігін арттыру шараларын қабылдау. Қызметкерлерді еңбекке ынталандыруды, бастамалары мен	Ұйымның әлеуметтік қамтамасыз және қызмет көрсету мәселелерін реттейтін заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері, ұйым бейіні мен ерекшеліктері, персоналды басқару теориясы	

	белсенділігін дамыту. Қызметкерлердің еңбек және өндіріс тәртібін күшейту, аттестациялау жұмысын жүргізу. Өмірі мен денсаулығы үшін қауіпсіз және қолайлы еңбек жағдайын жасау, ұжымда қолайлы моралдық - психологиялық атмосфераны қалыптастыру.	мен практикасы. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасының талаптары	

«Медициналық-әлеуметтік мекемелер (ұйымдар) лауазымдары»
кәсіби стандартына
5-қосымша

Келісу парағы

Р/с №	Ұйымның атауы	Келісілген күні
1	Қазақстан Республикасы Ұлттық кәсіпкерлер палатасы	
2	Қазақстан Республикасы Кәсіподақтар федерациясы	

Осы КС ____ ____ тіркелді КС тізіліміне енгізілді, тіркеу №____________________, Хат (хаттама) № ___________ Күні _____________

Қазақстан Республикасы
Еңбек және халықты
әлеуметтік қорғау министрінің
2013 жылғы 31 желтоқсандағы
№ 690 бұйрығына
5-қосымша

«Белгілі бір тұрғылықты жері жоқ адамдарға арналған әлеуметтік бейімдеу қызметтерін ұйымдастыру» кәсіби стандарты

1. Жалпы ережелер

1. «Белгілі бір тұрғылықты жері жоқ адамдарға арналған әлеуметтік бейімдеу қызметтерін ұйымдастыру» кәсіби стандарты (бұдан әрі – КС) біліктілік, құзыреттілік деңгейіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайды және ол мыналарға:

1) еңбек нарығының қазіргі кездегі сұранысына жауап беретін біліктілік талаптарын жаңарту үшін кәсіптік қызметтің мазмұнына қойылатын бірыңғай

талаптарды әзірлеуге;

2) персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешуге (персоналды уәждендіру және ынталандыру жүйелерін, лауазымдық нұсқаулықтарды; персоналды іріктеу, таңдау және аттестаттау, мансапты жоспарлау жүйелерін әзірлеуге);

3) персоналды кәсіпорындарда оқытудың, кәсіби білім берудің барлық деңгейінде білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, сондай-ақ осы бағдарламаларға оқу-әдістемелік материалдарды әзірлеуге;

4) кәсіптік даярлыққа бағалау жүргізуге және мамандардың біліктілігіне сәйкестігін растауға арналған.

2. КС негізінде ұйымдардың біліктілік мінездемелері, лауазымдық нұсқаулықтары, үлгілік оқу бағдарламалары, үлгілік оқу жоспарлары, корпоративтік стандарттары әзірленеді.

3. Осы КС мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) біліктілік – қызметкердің белгілі бір еңбек қызметі түрінің шеңберінде нақты функцияларды сапалы орындауға дайындығы;

2) біліктілік деңгейі – еңбек іс-қимылдарының күрделілігі, стандартты еместігі, жауапкершілігі мен дербестілігі өлшемдеріне қарай сараланатын қызметкерлердің құзыретіне қойылатын талаптар жиынтығы;

3) еңбек функциясы – бизнес-процесс айқындайтын және оларды орындау үшін қажетті құзыреттердің болуын көздейтін еңбек іс-қимылдарының кіріктірілген және салыстырмалы түрде автономды жиынтығын білдіретін еңбек қызметі түрінің құрамдас бөлігі;

4) кәсіби қызмет саласы – жалпы интеграциялық негізі бар (міндеті, объектілері, технологиялары, оның ішінде еңбек құралдары ұқсас немесе жақын) және еңбек функцияларының және оларды орындау үшін құзыреттіліктің ұқсас жиынтығын көздейтін еңбек қызметі саласы түрлерінің жиынтығы;

5) КС – кәсіби қызметтің нақты саласында біліктілік және құзыреттілік деңгейіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайтын стандарт;

6) КС бірлігі – еңбек қызметінің аталған түрі үшін тұтас, аяқталған, салыстырмалы түрде автономды және елеулі болып табылатын нақты еңбек функциясының жан-жақты сипаттамасынан тұратын КС құрылымдық элементі;

7) кәсіп – бұл арнайы дайындық, жұмыс тәжірибесі нәтижесінде туындаған арнайы теориялық білім және практикалық дағдылар кешенін меңгеруді талап ететін еңбек қызметінің түрі;

8) құзыреттілік – еңбек қызметінде білімін, білігі мен тәжірибесін қолдану қабілеті;

9) салалық біліктілік шеңбері (бұдан әрі – СБШ) – салада танылатын

біліктілік деңгейлерін құрылымдық жағынан сипаттау;

10) ұлттық біліктілік шеңбері (бұдан әрі – ҰБШ) – еңбек нарығында танылатын біліктілік деңгейлерін құрылымдық жағынан сипаттау.

2. КС паспорты

4. КС төлқұжаты келесіні анықтайды:

1) экономикалық қызмет түрі (кәсіби қызмет саласы): Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы сыныптауышы (бұдан әрі – 03-2007 ҚР МС) «87.90 Басқа санаттарға кіргізілмеген, күту бойынша қызметтің өзге түрлері»;

2) экономикалық қызмет түрінің (кәсіби қызмет саласының) негізгі мақсаты: өзін-өзі толықтай қарауға жағдайы жоқ немесе өздігінше өмір сүргісі келмейтін адамдарға, қарттар мен мүгедектерді қоспағанда, күтім көрсету;

3) еңбек қызметінің түрлері, кәсіптері, біліктілік деңгейлері осы КС 1-қосымшада көрсетілген;

5. КС талаптары осы саладағы мынадай кәсіптерге қатысты: белгілі бір тұрғылықты жері жоқ адамдарға арналған әлеуметтік бейімдеу орталығының директоры.

3. Еңбек қызметі түрлерінің (кәсібінің) карточкасы

1-параграф «Белгілі бір тұрғылықты жері жоқ адамдарға арналған әлеуметтік бейімдеу орталығының директоры»

6. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:

1) біліктілік деңгейі: СБШ – 7, ҰБШ бойынша – 7;

2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 1143 «Гуманитарлық және басқа да арнайы ұйымдардың басшылары»;

3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): медициналық-әлеуметтік ұйымның (әлеуметтік қызмет көрсету орталығының (қарттар мен мүгедектерге), белгілі бір тұрғылықты жері жоқ тұлғаларға арналған әлеуметтік бейімдеу орталығының, отбасы мен балаларға әлеуметтік көмек көрсету орталығының, кәмелетке толмағандарды әлеуметтік-оңалту орталығының, балалар мен жасөспірімдерге арналған әлеуметтік пана үйлерінің және т.б.) директоры;

4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы: әлеуметтік бейімдеуге мұқтаж адамдарды есепке алу, халыққа және белгілі бір тұрғылықты жері жоқ адамдарға бейімдеу мәселелері жөнінде

консультациялық көмек көрсету жұмысын ұйымдастыруды және орталықтың қаржылық-шаруашылық қызметі жоспарларының орындалуын және шаруашылық шарттардың жасалуын және орындалуын бақылауды көздейді;

5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Белгілі бір тұрғылықты жері жоқ адамдарға арналған әлеуметтік бейімдеу орталығы директорының еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

4. КС бірліктерінің тізімі

7. КС бірліктерінің тізімі осы КС 2-қосымшасында көрсетілген және КС бірліктерінің шрифті мен атауынан тұрады.

5. КС бірліктерінің сипаттамасы

8. КС бірліктерінің сипаттамасы осы КС 4-қосымшасында көрсетілген.

6. Осы КС негізінде берілетін сертификаттардың түрлері

9. Кәсіптік даярлықты бағалау және мамандардың біліктілігіне сәйкестігін растау саласындағы ұйымдар осы КС негізінде сертификаттар береді.

10. Осы КС негізінде берілетін сертификаттардың түрлері КС 3-қосымшада көзделген сертификатты алу үшін игеру қажет болатын КС бірліктерінің тізбесіне сәйкес айқындалады.

7. КС әзірлеушілері, келісу парағы, сараптамасы және тіркеуі

11. КС әзірлеушісі «Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің Еңбекті қорғау жөніндегі республикалық ғылыми-зерттеу институты» республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны болып табылады.

12. КС келісу парағы осы КС 5-қосымшасында көрсетілген.

«Белгілі бір тұрғылықты жері жоқ адамдарға арналған әлеуметтік бейімдеу қызметтерін ұйымдастыру»
кәсіби стандартына
1-қосымша

Біліктілік деңгейлері бойынша еңбек қызметінің түрлері (кәсібі)

Р/с №	Қызмет түрінің атауы	Қызметшілер лауазымдарының атауы	01-2005 ҚР МС сәйкес кәсіптердің атауы	СБШ біліктілік деңгейі	БТБА бойынша разряд
1.	Белгілі бір тұрғылықты жері жоқ адамдарға арналған әлеуметтік бейімдеу саласындағы қызметті басқару, реттеу, бағыттау, іске асыру және үйлестіру	Белгілі бір тұрғылықты жері жоқ адамдарға арналған әлеуметтік бейімдеу орталығының директоры	Медициналық-әлеуметтік ұйымның (әлеуметтік қызмет көрсету орталығының (қарттар мен мүгедектерге), белгілі тұрғылықты жері жоқ тұлғаларға арналған әлеуметтік бейімдеу орталығының, отбасы мен балаларға әлеуметтік көмек көрсету орталығының, кәмелетке толмағандарды әлеуметтік-оңалту орталығының, балалар мен жасөспірімдерге арналған әлеуметтік пана үйлердің және т.б.) директоры	7	-

Ескертпе: БТБА - Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы

«Белгілі бір тұрғылықты жері жоқ адамдарға арналған әлеуметтік бейімдеу қызметтерін ұйымдастыру» кәсіби стандартына
2-қосымша

1. Ықтимал жұмыс орындары. Белгілі бір тұрғылықты жері жоқ адамдарға арналған әлеуметтік бейімдеу орталығы директорының еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Барлық меншік нысанындағы ұйымдар мен кәсіпорындар
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-

СБШ біліктілік деңгейі	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
7	Жоғары (немесе жоғарыдан кейінгі) білім	Жұмыс тәжірбиесі әлеуметтік қорғау саласында кемінде жыл немесе экономикалық қызмет түрінің тиісті бейі ұйымындағы басшы лауазымдарында кемінде 5 жыл

«Белгілі бір тұрғылықты жері жоқ адамдарға арналған әлеуметтік бейімдеу қызметтерін ұйымдастыру» кәсіби стандартына
3-қосымша

КС бірліктерінің тізбесі

1. «Белгілі бір тұрғылықты жері жоқ адамдарға арналған әлеуметтік бейімдеу орталығы директоры» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Ұйымның қызметтерін ұйымдастыру және реттеу
Ф 2	Халыққа және белгілі бір тұрғылықты жері жоқ адамдарға бейімдеу мәселелері бойынша көмек көрсету жұмыстарын ұйымдастыру
Ф 3	Персоналды басқару

Ескерте: Ф-функция

«Белгілі бір тұрғылықты жері жоқ адамдарға арналған әлеуметтік бейімдеу қызметтерін ұйымдастыру» кәсіби стандартына
4-қосымша

КС бірліктерінің сипаттамасы (функционалдық картасы)

1. «Белгілі бір тұрғылықты жері жоқ адамдарға арналған әлеуметтік бейімдеу орталығы директоры» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттер
Ф 1	Әлеуметтік бейімдеу орталығы қызметінің барлық бағыттарын басқару. Орталықта қауіпсіз және оңтайлы еңбек жағдайларын жасау және қамтамасыз ету бойынша жұмыстарды ұйымдастыруды жалпы басқару. Бөлінетін бюджеттік қаражатты, сондай-ақ басқа қаржыландыру көздерінен түсетін қаражатты тиімді пайдалану.	Халықты әлеуметтік қорғау мәселелерін реттейтін заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілер. Әр түрлі әлеуметтік ортадағы жұмыстардың ерекшелігі, орталықтың бейіні, мамандандырылуы және ерекшеліктері; шарттарды жасасу және орындау тәртібі; экономика, құқық, әкімшілік және азаматтық	

	Халықты әлеуметтік қорғау саласында жергілікті уәкілетті органмен келісу бойынша орталықтың жұмыс режимін ұйымдастыру. Орталықтың мүліктік және басқа мүдделерін белгіленген заңнамалық тәртіпте қорғау және ұсыну.	заңнама негіздері; шаруашылық-қаржылық қызметін ұйымдастыру; экономика, есепке алу және қаржылық талдау негіздері.	Қойылған міндеттерді жоспарлаумен және іске асырумен байланысты мәселелерді шешу қабіле Ұйым қызметін дамыту үші қажетті ақпарат көздерін айқындау және іздесті Өзінің және басқалардың жұмысының нәтижелеріне жауапкершілік.
Ф 2	Қызмет көрсету аймағында және әлеуметтік қолдауға мұқтаж адамдар мен отбасылар туралы деректер банкін айқындау және қалыптастыру. Халыққа және белгілі бір тұрғылықты жері жоқ адамдарға бейімдеу мәселелері бойынша көмек көрсету жұмыстарын ұйымдастыру. Қызмет көрсетілетін контингентке құжаттарды қалпына келтіруде, жұмысқа орналастыруда және уақытша және тұрақты, тұрғылықты жер іздестіруде шаралар қабылдау және жәрдем көрсету. Гуманитарлық көмектерді қабылдауды, сақтауды және орталық қызмет көрсететін адамдар арасында бөлуді қамтамасыз ету.	Әлеуметтік жұмыс, психология, социология, кәсіби патология, кәсіби бағдар негіздері; әлеуметтік бейімдеу бойынша отандық және шетелдік озық тәжірибе.	
Ф 3	Орталықты білікті кадрлармен қамтамасыз ету, олардың біліктілігін арттыру, қауіпсіз және қолайлы еңбек жағдайларын жасау бойынша шаралар қабылдау. Қызметкерлермен еңбек шарттарын жасасу және бұзу. Еңбек кестесін және еңбек тәртібін қамтамасыз ету. Қызметкерлердің еңбек уәжін, бастамашылығы мен белсенділігін дамыту.	Ұйым персоналын басқару теориясы және практикасы; кадрлық іс жүргізу негіздері. Персоналды уәждеу және ынталандыру әдістері. Еңбек қауіпсіздігі техникасының талаптары.	

«Белгілі бір тұрғылықты жері жоқ адамдарға арналған әлеуметтік бейімдеу қызметтерін ұйымдастыру»
кәсіби стандартына
5-қосымша

Келісу парағы

Р / с №	Ұйымның атауы	Келісілген күні
1	Қазақстан Республикасы Ұлттық кәсіпкерлер палатасы	
2	Қазақстан Республикасы Кәсіподақтар федерациясы	

Осы КС ____ ____ тіркелді

КС тізіліміне енгізілді, тіркеу № ___________________,

Хат (хаттама) № ___________ Күні ____________________

Қазақстан Республикасы
Еңбек және халықты
әлеуметтік қорғау министрінің
2013 жылғы 31 желтоқсандағы
№ 690 бұйрығына
6-қосымша

«Протездік-ортопедиялық бұйымдарды әзірлеу жөніндегі қызметтер» кәсіби стандарты

1. Жалпы ережелер

1. «Протездік-ортопедиялық бұйымдарды әзірлеу жөніндегі қызметтер» кәсіби стандарты (бұдан әрі – КС) біліктілік, құзыреттілік деңгейіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайды және ол мыналарға:

1) еңбек нарығының қазіргі кездегі сұранысына жауап беретін біліктілік талаптарын жаңарту үшін кәсіптік қызметтің мазмұнына қойылатын бірыңғай талаптарды әзірлеуге;

2) персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешуге (персоналды уәждендіру және ынталандыру жүйелерін, лауазымдық нұсқаулықтарды; персоналды іріктеу, таңдау және аттестаттау, мансапты жоспарлау жүйелерін әзірлеуге);

3) персоналды кәсіпорындарда оқытудың, кәсіби білім берудің барлық деңгейінде білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, сондай-ақ осы бағдарламаларға оқу-әдістемелік материалдарды әзірлеуге;

4) кәсіптік даярлыққа бағалауды жүргізуге және мамандардың біліктілігіне сәйкестігін растауға арналған.

2. КС негізінде ұйымдардың біліктілік мінездемелері, лауазымдық нұсқаулықтары, үлгілік оқу бағдарламалары, үлгілік оқу жоспарлары, корпоративтік стандарттары әзірленеді.

3. Осы КС мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылады:
1) біліктілік-қызметкердің белгілі бір еңбек қызметі түрінің шеңберінде нақты функцияларды сапалы орындауға дайындығы;
2) біліктілік деңгейі – еңбек іс-қимылдарының күрделілігі, стандартты еместігі, жауапкершілігі мен дербестілігі өлшемдеріне қарай сараланатын қызметкерлердің құзыретіне қойылатын талаптар жиынтығы;
3) еңбек функциясы – бизнес-процесс айқындайтын және оларды орындау үшін қажетті құзыреттердің болуын көздейтін еңбек іс-қимылдарының кіріктірілген және салыстырмалы түрде автономды жиынтығын білдіретін еңбек қызметі түрінің құрамдас бөлігі;
4) кәсіби қызмет саласы – жалпы интеграциялық негізі бар (міндетті, объектілері, технологиялары, оның ішінде еңбек құралдары ұқсас немесе жақын) және еңбек функцияларының және оларды орындау үшін құзыреттіліктің ұқсас жиынтығын көздейтін еңбек қызметі саласы түрлерінің жиынтығы;
5) КС – кәсіби қызметтің нақты саласында біліктілік және құзыреттілік деңгейіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайтын стандарт;
6) КС бірлігі – еңбек қызметінің аталған түрі үшін тұтас, аяқталған, салыстырмалы түрде автономды және елеулі болып табылатын нақты еңбек функциясының жан-жақты сипаттамасынан тұратын КС құрылымдық элементі;
7) кәсіп – бұл арнайы дайындық, жұмыс тәжірибесі нәтижесінде туындаған арнайы теориялық білім және практикалық дағдылар кешенін меңгеруді талап ететін еңбек қызметінің түрі;
8) құзыреттілік – еңбек қызметінде білімін, білігі мен тәжірибесін қолдану қабілеті;
9) салалық біліктілік шеңбері (бұдан әрі – СБШ) – салада танылатын біліктілік деңгейлерін құрылымдық жағынан сипатау;
10) ұлттық біліктілік шеңбері (бұдан әрі – ҰБШ) – еңбек нарығында танылатын біліктілік деңгейлерін құрылымдық жағынан сипаттау.

2. КС паспорты

4. КС төлқұжаты келесіні анықтайды:
1) экономикалық қызмет түрі (кәсіби қызмет саласы):
Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы сыныптауышы (бұдан әрі – 03-2007 ҚР МС) «32.50 Медициналық және стоматологиялық құралдар мен керек-жарақтарды өндіру»;
2) экономикалық қызмет түрінің (кәсіби қызмет саласының) негізгі мақсаты: азаматтарды белгіленген тәртіппен қол және аяқ, көкірек бездері протездерімен,

оларға қажетті тетіктермен, ортопедиялық аяқ киіммен және аппараттарға арналған аяқ киіммен, таяқтармен, балдақтармен, емдеу-профилактикалық протездік-ортопедиялық бұйымдармен (бандаждармен, корсеттермен, туторлармен, реклинаторлармен, бас ұстағыштармен, супинаторлармен, емдік белдіктермен, балалардың профилактикалық шалбарларымен және басқаларымен), сондай-ақ протездеу бойынша медициналық қызметтер көрсетумен қамтамасыз етуге бағытталған тәжірибелік-эксперименттік, конструкторлық-технологиялық және ұйымдық-басқарушылық қызметтерді ұсыну арқылы протездік-ортопедиялық бұйымдарды өндіру;

3) еңбек қызметінің түрлері, кәсіптері, біліктілік деңгейлері осы КС 1-қосымшада көрсетілген;

5. КС талаптары осы саладағы келесі кәсіптерге қатысты:
фрезерлеуші;
техник-протезші;
механик-протезші;
цех бастығының орынбасары;
цех бастығы;
ақпараттық-техникалық сектордың маманы;
ақпараттық-техникалық сектордың меңгерушісі;
инженер-стандарттаушы;
инженер-технолог;
инженер-конструктор;
директордың орынбасары;
директор.

3. Еңбек қызметі түрлерінің (кәсібінің) карточкасы

1-параграф «Фрезерлеуші»

6. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:

1) біліктілік деңгейі: СБШ бойынша – 2-4;

2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 7442 – «Былғары аяқ киімдер және басқа да былғары заттарының өндірісімен айналысатын жұмысшылардың кәсіптері»;

3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): фрезерлеуші;

4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы:
аяқ киімдерді жонуды, дайын аяқ киімнің сапасына қойылатын талаптарды, қызмет көрсететін машинаны реттеуді және баптауды көздейді;

5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Фрезерлеушінің еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

2-параграф «Техник-протезші»

7. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:
1) біліктілік деңгейі: СБШ бойынша – 4-5;
2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 3225 – «Фельдшерлер мен техник-стоматологтар»;
3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): техник-протезші;
4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы: науқастар мен мүгедектерді протездік-ортопедиялық бұйымдарды пайдалануға үйретуді көздейді;
5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Техник-протезшінің еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

3-параграф «Механик-протезші»

8. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:
1) біліктілік деңгейі: СБШ бойынша – 3-4;
2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 7311 – «Прецизиондық құрал-жабдықтар мен аспаптар әзірлеумен айналысатын жұмысшылар»;
3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): механик-протезші;
4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы: арнайы станоктар мен аспаптарды пайдалана отырып, протездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындауды, қиыстырып келтіруді, өлшеуді, өңдеуді және жөндеуді көздейді;
5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы

КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Механик-протезшінің еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

4-параграф «Цех бастығы (бастықтың орынбасары)»

9. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:
1) біліктілік деңгейі: СБШ бойынша – 6;
2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 1222 – «Өнеркәсіптегі мамандырылған (өндірістік-пайдалану) бөлімшелерінің (қызметтерінің) басшылары»;
3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): цех бастығы (бастықтың орынбасары);
4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы: цехтың өндірістік-шаруашылық қызметін басқаруды және өндірістік тапсырмалардың орындалуын қамтамасыз етуді, жоғары сапалы өнімді бір қалыпты шығаруды, негізгі және айналым құралдарын тиімді пайдалануды көздейді;
5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Цех бастығының (бастықтың орынбасары) еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

5-параграф «Ақпараттық-техникалық сектордың маманы»

10. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:
1) біліктілік деңгейі: СБШ бойынша – 4;
2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 3121 – «ЭЕМ қызмет көрсету жөніндегі техниктер мен операторлар»;
3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): ақпараттық-есептеу орталығының технигі, жүйе әкімшісі;
4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы: есептеу техникасы құралдарын тиімді пайдалануды, есептеу (ақпараттық-есептеу) орталығының ақпараттарын қабылдауды және беруді, техникалық қызмет көрсету және жабдықтарды жөндеу жұмыстарының жоспарлары мен кестелерін әзірлеуге қатысуды көздейді;

5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Ақпараттық-техникалық сектордың маманының еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

6-параграф «Ақпараттық-техникалық сектордың меңгерушісі»

11. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:
1) біліктілік деңгейі СБШ бойынша – 6;
2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 1236 – «Руководители IT-подразделений (служб)»;
3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): ақпараттық-техникалық сектордың меңгерушісі;
4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы: экономикалық-математикалық әдістер жиынтығын, есептеу техникасының құралдарын, коммуникациялар мен байланысты және экономикалық кибернетика теориясының элементтерін пайдалану негізінде өндірісті басқаруды, өндірісті және оның жекелеген кіші жүйелерін басқаруды жетілдіру жобаларын әзірлеуге және енгізуге басшылық етуді көздейді;
5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Ақпараттық-техникалық сектордың меңгерушісінің еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

7-параграф «Инженер-стандарттаушы»

12. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:
1) біліктілік деңгейі: СБШ бойынша – 5;
2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 2123 – «Стандарттау, метрология және сертификаттау мамандары»;
3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): стандарттау бойынша инженер;
4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы: техникалық құжаттаманы қалыпқа келтіруді бақылауды жүзеге асыруды, жаңа стандарттарды әзірлеу және қолданыстағы стандарттарды қайта қарау,

техникалық шарттар мен стандартизация және сертификация бойынша басқа құжаттарды әзірлеу, оларды ұйымдарға енгізу, стандарттау әдістерімен өнімнің сапасын және бәсекеге қабілеттілігін жоғарлату бойынша жұмыстар жүргізу мен өнімді сертификаттау және мемлекеттік аттестаттау жүргізу бойынша дайындау;

5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы таруда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Инженер-стандарттаушының еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

8-параграф «Инженер-технолог»

13. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:

1) біліктілік деңгейі СБШ бойынша – 5;

2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 2145 – « Инженер-механиктер мен машина жаса технологтары»;

3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): инженер-технолог;

4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы: прогрессивтік технологиялық процестерді, жабдықтар мен технологиялық жабдықтарды енгізу үшін бәсекеге қабілетті өнімдерді өндіруді қамтамасыз ету мен материалдық және еңбек шығындарын қысқартуды көздейді;

5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Инженер-технологтың еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

9-параграф «Инженер-конструктор»

14. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:

1) біліктілік деңгейі: СБШ бойынша – 5;

2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 2149 – «Басқа топтарға енбеген архитекторлар, инженерлер мен тектес кәсіптер мамандары»;

3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): иженер-конструктор;

4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы: жобалауды автоматтандыру құралдарын пайдалана отырып, күрделі, орташа

және аса күрделі бұйымдардың эскизді, техникалық және жұмыс жобаларын әзірлуді және бұйымдардың, тараптардың, жүйелер мен бөлшектердің озық үлгілерін, ұйым шығаратын өнімнің жаңа және жетілдірілген конструкцияларын монтаждауға, баптауға, сынауға және іске қосуға қатысуды көздейді;

5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Инженер-конструктордың еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

10-параграф «Директор (директордың орынбасары)»

15. Еңбек қызметі түрінің (кәсібінің) карточкасы мыналардан тұрады:

1) біліктілік деңгейі: СБШ бойынша – 7;

2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кәсіптер сыныптауышы бойынша базалық топ (бұдан әрі – 01-2005 ҚР МС): 1210 – «Ұйымдардың басшылары»;

3) лауазымдардың ықтимал атаулары (кәсіп): директор, директордың орынбасары;

4) орындалатын еңбек қызметінің жалпыланған сипаттамасы:

өндірістің қажетті деңгей дайындығын және оның тұрақты өсуін, өндіріс тиімділігін арттыру және еңбек өнімділігін, шығындарын (материалдық, қаржы, еңбек) қысқарту, өндірістік ресурстарды тиімді пайдалану, шығарылған өнімнің, жұмыстың немесе қызметтің жоғары сапасы мен бәсекеге жарамдылығы, шығарылған өнімнің қолданыстағы мемлекеттік стандарттарға, техникалық шарттар мен әрленім талаптарына және техникалық эстетикаға сәйкестігі, сондай-ақ олардың сенімділігі мен төзімділігі және жаңа техника мен технологияны енгізу жоспарларын әзірлеу және жүзеге асыруды ұйымдастыру, ұйымдық-техникалық іс-шараларын, ғылыми-зерттеу мен тәжірибелік-құрастырымдық жұмыстарын жүргізуді көздейді;

5) ықтимал жұмыс орындары, қызметкердің кәсіби біліміне және оқуына талаптар, біліктілігін дәлелдейтін, сертификаттардың қажеттілігі, практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар, жұмысқа рұқсат берудің ерекше талаптары осы КС 2-қосымшадағы тарауда «Кәсіп бойынша ықтимал жұмыс орындары. Директордың еңбек жағдайына, білімі және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар» келтірілген.

4. КС бірліктерінің тізімі

16. КС бірліктерінің тізімі осы КС 2-қосымшасында көрсетілген және КС бірліктерінің шрифті мен атауынан тұрады.

5. КС бірліктерінің сипаттамасы

17. КС бірліктерінің сипаттамасы осы КС 4-қосымшасында көрсетілген.

6. Осы КС негізінде берілетін сертификаттардың түрлері

18. Кәсіптік даярлықты бағалау және мамандардың біліктілігіне сәйкестігін растау саласындағы ұйымдар осы КС негізінде сертификаттар береді.
19. Осы КС негізінде берілетін сертификаттардың түрлері КС 3-қосымшада көзделген сертификатты алу үшін игеру қажет болатын КС бірліктерінің тізбесіне сәйке айқындалады.

7. КС әзірлеушілері, келісу парағы, сараптамасы және тіркеуі

20. КС әзірлеушісі «Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің Еңбекті қорғау жөніндегі республикалық ғылыми-зерттеу институты» республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны болып табылады.
21. КС келісу парағы осы КС 5-қосымшасында көрсетілген.

«Протездік-ортопедиялық бұйымдарды әзірлеу жөніндегі қызметтер»
кәсіби стандартына
1-қосымша

Біліктілік деңгейлері бойынша еңбек қызметінің түрлері (кәсібі)

Р/с №	Қызмет түрінің атауы	Еңбек нарығының үрдісін ескергендегі кәсіптердің атауы	01-2005 ҚР МС сәйкес кәсіптердің атауы	С Б Ш біліктілік деңгейі	Б Т Б А бойынша разряд
1		Фрезерлеуші	Фрезерлеуші	2-4	2-7
2		Техник-протезші	Техник-протезші	4-5	-
3		Механик-протезші	Механик-протезші	3-4	-
4		Цех бастығы (бастықтың орынбасары)	Цех бастығы (бастықтың орынбасары)	6	-
5					-

6	Протездік-ортопедиялық бұйымдарды әзірлеу және өндіру	Ақпараттық-техникалық сектордың маманы	Есептеу орталығының технигі (ақпараттық есептеу)	4	-
		Ақпараттық-техникалық сектордың меңгерушісі	Бөлім, сектор, қызмет, орталық бастығы (компьютерлік қамтамасыз ету)	6	-
		Инженер-стандарттаушы	Стандарттар жөніндегі маман	5	-
8		Инженер-технолог	Инженер-технолог-протезші	5	-
9		Инженер-конструктор	Инженер - конструктор	5	-
10		Директор (директордың орынбасары)	Ұйымның басшысы	7	-

Ескертпе: БТБА - Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы

«Протездік-ортопедиялық бұйымдарды әзірлеу жөніндегі қызметтер» кәсіби стандартына
2-қосымша

1. Ықтимал жұмыс орындары. Фрезерлеуші маманының еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша ықтимал жұмыстың орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	өндірістік цехтар, зауыттар
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	Жылжымалы машиналар және механизмдер; өндірістік жабдықть қозғалмалы бөлшектері; жұмыс орнындағы шудың деңгейіні жоғарлығы; жұмыс аймағындағы ауаның шаңдануының жоғарылы
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-

СШБ біліктілік деңгейі	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
2	Орта білім	Талап қойылмайды
3	Техникалық және кәсіби білім	2 деңгейде жұмыс тәжірибесі кемінде 6 ай
4	Техникалық және кәсіби білім	3 деңгейде жұмыс тәжірибесі кемінде 1 жыл

2. Ықтимал жұмыс орындары. Техник-протезші маманының еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Барлық меншік нысанындағы ұйымдар мен кәсіпорындар	
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-	
СШБ біліктілік деңгейі	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
4	Техникалық және кәсіби медициналық білім	Жұмыс тәжірбиесі кәсіби қызмет саласында кемінде 1 жыл
5	Техникалық және кәсіби медициналық білім	Жұмыс тәжірбиесі кәсіби қызмет саласында кемінде 3 жыл
	Жоғары медициналық білім	Талап етілмейді

3. Ықтимал жұмыс орындары. Механик-протезші маманының еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Барлық меншік нысанындағы ұйымдар мен кәсіпорындар	
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	Өндірістік жабдықтың қозғалмалы бөлшектері; фрезерлік-шлифтегіш, қайырғыш, бұрғылайтын станоктар, термопештер және термофендер; шаңдану жоғарылығы желімдермен, полиамидтік шайырлармен, полиуритандық қоспалармен, термопластармен, гипспен жұмыс); шу деңгейінің жоғарлығы	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-	
СШБ біліктілік деңгейі	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
3	Жалпы орта білім, кәсіпорында оқу	Жұмыс тәжірибесі кәсіби қызмет саласында кемінде 1 жыл
4	Техникалық және кәсіби білім	Жұмыс тәжірибесі кәсіби қызмет саласында кемінде 1 жыл

4. Ықтимал жұмыс орындары. Цех бастығының (цех бастығы орынбасарының) еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Барлық меншік нысанындағы ұйымдар мен кәсіпорындар
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-

СШБ біліктілік деңгейі	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
6	Жоғары кәсіби білім немесе орта техникалық және кәсіби білім	Жұмыс тәжірибесі кәсіби қызмет саласында жоғары біліктілік деңгей маманына кемінде 3 жыл немесе орт біліктілік деңгей маманына кемінде 5 жыл

5. Ықтимал жұмыс орындары. Ақпараттық-техникалық секторы маманының еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Барлық меншік нысанындағы ұйымдар мен кәсіпорындар
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-

СШБ біліктілік деңгейі	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
4	Мамандық бойынша техникалық және кәсіби білім	Талап қойылмайды
5	Мамандық бойынша техникалық және кәсіби білім	Жұмыс тәжірибесі кемінде 2 жыл
	Мамандық бойынша жоғары білім	Талап қойылмайды

6. Ықтимал жұмыс орындары. Ақпараттық-техникалық сектордың меңгерушісінің еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Барлық меншік нысанындағы ұйымдар мен кәсіпорындар
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-

СШБ біліктілік деңгейі	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
6	Жоғары кәсіби білім	Жұмыс тәжірибесі кәсіби қызмет саласында кемінде 5 жы

7. Ықтимал жұмыс орындары. Инженер-стандарттаушы маманының еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Барлық меншік нысанындағы ұйымдар мен кәсіпорындар	
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-	
СШБ біліктілік деңгейі	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
5 (Санаты жоқ)	Жоғары кәсіби білім	Талап қойылмайды
	Орта техникалық және кәсіби білім	Жұмыс тәжірибесі І санаттағы техник лауазымында кемінде 3 жыл
5 (ІІ санатты)	Жоғары кәсіби білім	Жұмыс тәжірибесі санаты жоқ инженер-стандарттаушы лауазымында кемінде 3 жыл
5 (І санатты)	Жоғары кәсіби білім	Жұмыс тәжірибесі ІІ санаттағы инженер-стандарттаушы лауазымында кемінде 2 жыл

8. Ықтимал жұмыс орындары. Инженер-технолог маманының еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Барлық меншік нысанындағы ұйымдар мен кәсіпорындар	
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-	
СШБ біліктілік деңгейі	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
5 (Санаты жоқ)	Жоғары кәсіби білім	Талап қойылмайды
	Орта техникалық және кәсіби білім	Жұмыс тәжірибесі І санаттағы техник лауазымында кемінде 3 жыл
5 (ІІ санатты)	Жоғары кәсіби білім	Жұмыс тәжірибесі санаты жоқ инженер-технолог лауазымында кемінде 3 жыл
5 (І санатты)	Жоғары кәсіби білім	Жұмыс тәжірибесі ІІ санаттағы инженер-технолог лауазымында кемінде 2 жыл

9. Ықтимал жұмыс орындары. Инженер-конструктор маманының еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Барлық меншік нысанындағы ұйымдар мен кәсіпорындар
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-

СШБ біліктілік деңгейі	Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
5 (Санаты жоқ)	Жоғары кәсіби білім	Талап қойылмайды
	Техникалық және кәсіби білім	Жұмыс тәжірибесі I санаттағы техник-конструктор лауазымында кемінде 3 жыл
5 (II санатты)	Жоғары кәсіби білім	Жұмыс тәжірибесі санаты жоқ инженер-конструкто лауазымында кемінде 3 жыл
5 (I санатты)	Жоғары кәсіби білім	Жұмыс тәжірибесі II санаттағы инженер-конструкто лауазымында кемінде 2 жыл

10. Ықтимал жұмыс орындары. Директордың (директор орынбасарының) еңбек жағдайларына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша жұмыстың ықтимал орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Барлық меншік нысанындағы ұйымдар мен кәсіпорындар
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	-
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше жағдайлары	-

СШБ біліктілік деңгей	Кәсіби білім беру мен оқытудың деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
7	Жоғары кәсіби білім	Жұмыс тәжірибесі кәсіби қызмет саласында кемінде 5 жы

«Протездік-ортопедиялық бұйымдарды әзірлеу жөніндегі қызметтер» кәсіби стандартына
3-қосымша

КС бірліктерінің тізбесі

1. «Фрезерлеуші» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Өкшелікті, өкшені фрезерлеу мен аяқ киім артық жерлерін алып тастау
Ф 2	Біліктілік деңгейі жоғары фрезерлеушінің басшылығымен фрезерлеу жұмыстарын орындау
Ф 3	Аяқ киімге бекітілмеген нәлді, ұлтарақтарды, табанды фрезерлеу
Ф 4	Табанды өн бойымен жоңғылау-түзету
Ф 5	Аяқ киімдердің барлық түрлерінің резина табандарын жону

Ф 6	Аяқ киімдердің барлық түрлерінің былғары табандарын жону

Ескерте: Ф-функция

2. «Техник-протезші» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Қабылдауға келген, немесе үйде науқастар мен мүгедектерді қабылдау
Ф 2	Протездеу бойынша санитарлық-ағарту жұмыстарын жүргізу

3. «Механик-протезші» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау, қиыстырып келтіру, өлшеу, өңдеу және жөндеу
Ф 2	Кәдімгі біржақты ампутация кезінде протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау, қиыстырып келтір өлшеу, өңдеу және жөндеу
Ф 3	Бір жақты ампутация және аяқтардың деформациялануы кезінде протездік-ортопедиялық бұйымдард жасау, қиыстырып келтіру, өлшеу және өңдеу (6 б.р.)
Ф 4	Күрделі және қалыпты жағдайларда, қос ампутация кезінде протездік-ортопедиялық бұйымдард жасау, өлшеу, қиыстырып келтіру, өңдеу және жөндеу
Ф 5	Көкірек пен омыртқа жотасының қабысуы, қалыпты ампутация және деформация кезінд протездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындау, өлшеу, қиыстырып келтіру, өңдеу және жөндеу

4. «Цех бастығы (цех бастығы орынбасары)» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Цехтың өндірістік-шаруашылық қызметін басқару
Ф 2	Кадрлармен жұмысты ұйымдастыру, кадрларды іріктеу және орналастыруды қамтамасыз ету
Ф 3	Есептіліктікті жасау мен есеп жүргізуді дұрыс және уақтылы беруді қамтамасыз ету

5. «Ақпараттық-техникалық сектордың маманы» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Есептеу техника құралдарын тиімді пайдалануды қамтамасыз ету
Ф 2	Құжаттаманы жүргізу

6. «Ақпараттық-техникалық сектордың меңгеруші» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Өндірісті басқаруды жетілдіру жобаларын жасау және енгізуге басшылық етуді іске асыру
Ф 2	Басқару жүйелеріне зерттеу мақсатында өндірісті жобалау және реттеуді ұйымдастыру

Ф3	Ұйымдағы құжат айналымын жетілдіру бойынша жұмыстарды ұйымдастыру

7. «Инженер-стандарттаушы» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Стандарттардың басқа құжаттардың жаңаларын әзірлеу және барларын қайта қарау
Ф 2	Өнімнің сапасын және қызметтерін жоғарлату жұмыстарын жүргізу, оларды сертификаттау
Ф 3	Стандарттар талаптарының сақталуын бақылау және қадағалау

8. «Инженер-технолог» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Өндірістің технологиялық процестері мен режимдерін әзірлеу
Ф 2	Өндірістің келешектегі дамуына және материалдар мен еңбек қорларының тиімді пайдалануын ұсыныстар дайындау
Ф 3	Технологиялық тәртіптің сақталуын бақылау

9. «Инженер-конструктор» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Құрылымдар мен технологиялық процестерін әзірлеу
Ф 2	Патенттік зерттеулер мен техникалық есептерінің экономикалық тиімділігін жүргізу
Ф 3	Ғылыми құжаттамалар мен есептіліктерді дайындау

10. «Директор (директордың орынбасары) еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарт бірліктері)
Ф 1	Өндірістік саясатты және ұйымның даму бағытын анықтау
Ф 2	Ұйымдастыру-техникалық іс-шараларды, ғылыми зерттеулер мен тәжірибелік-конструкторлы жұмыстарды жүргізуді әзірлеу
Ф 3	Қызметкерлердің біліктілігін арттыру және оқытуды ұйымдастыру

«Протездік-ортопедиялық бұйымдарды әзірлеу жөніндегі қызметтер» кәсіби стандартына
4-қосымша

КС бірліктерінің сипаттамасы (функционалдық картасы) 1. «Фрезерлеуші » еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттер
	Өкшелікті, өкшенің жиектерін пышақпен фрезерлеу, өкшеге (		

Ф 1	ляписке) ойық жасау. Аяқ киім табанының артық жерлерін бүлдіріп алмай машинамен немесе арнайы фрездермен қолмен алып тастау. Бөлшектерге қажетті қалып беру.	Аяқ киімдерді фрезерлеу ережесі және тәсілдері, фрезерлеуге түсетін бөлшектер мен аяқ киімнің жартылай дайын өнімдеріне қойылатын талаптар.	
Ф 2	Бөлшектерді фрезерлеу жұмыстарын істеу. Фрезерлеу станоктарын басқару. Күрделі бақылау-өлшеуіш аспаптарымен жұмыс.	Бөлшектерді жоңғылау жұмыстарын үйрену. Фрезерлеу станоктарын басқару қағидалары. Күрделі бақылау-өлшеуіш аспаптарымен жұмыс істеу қағидалары. Жұмыс алдындағы, жұмыс уақытындағы, апаттық жағдайлардағы, жұмыс соңындағы қауіпсіздік талаптары.	
Ф 3	Қызмет көрсететін машинада аяқ киімге бекітілмеген нәлді, ұлтарақтарды, табанды, геленкелі және қатардағы аяқ киім табанының өкшелік бөлігін фрезерлеу.	Аяқ киімдердің бөлшектерін фрезерлеу тәсілдері, қолданылатын фрезерлердің нөмірлері мен түрлері, аяқ киімді фрезерлеуге қойылатын талаптар, қызмет көрсететін машинаның құрылысы мен әрекет қағидаты. Жұмыс алдындағы, жұмыс уақытындағы, апаттық жағдайлардағы, жұмыс соңындағы қауіпсіздік талаптары.	Қарапайым тапсырмалард орындау нәтижесіне жауапт болады. Толық, қарапайым ауызш және жазбаша хабарламалар жауап бере Ұсынылған ақпаратты пайдалана отырып, проблемаларды шешу қабілетін көрсете Басқалар үшін де жауапт болуы мүмкін және өзіні қауіпсіздігіне жауапкершілік мойнына алады.
Ф 4	Табанды өн бойымен фрезерлеу-түзету, жеңіл аяқ киім мен кебістердің табанын кесуді қызмет көрсететін машинамен фрезерлеу. Қызмет көрсететін машина жұмысын реттеу.	Аяқ киімді фрезерлеу ережесі, қызмет көрсететін машинаны реттеу әдістері.	
Ф 5	Аяқ киімдердің, жеңіл аяқ киімдер мен кебістерден басқа барлық түрлерінің резина табандары мен жасанды былғарыдан жасалған табандар кесіктерін қызмет көрсететін машинада фрезерлеу. Нәлі бар резина табандардың өкше бөліктерінің кесіктерін фрезерлеу. Машинаны реттеу және баптау.	Аяқ киімдерді фрезерлеу ережесі, дайын аяқ киімнің сапасына қойылатын талаптар, қызмет көрсететін машинаны реттеу және баптау ережесі. Жұмыс алдындағы, жұмыс уақытындағы, апаттық жағдайлардағы, жұмыс соңындағы қауіпсіздік талаптары.	
	Аяқ киімдердің барлық түрлерінің былғары табандары кесіктерін, бекітудің сыздық жапсыру әдісімен	Аяқ киімді фрезерлеу ережесі, дайын аяқ киімнің сапасына қойылатын талаптар, қызмет	

Ф 6	жасалған тері төсемелі табан кесіктерін, өкшелі былғары төсемелер кесіктерін қызмет көрсететін машинада фрезерлеу. Машинаны реттеу және баптау.	көрсететін машинаны реттеу және баптау ережесі. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша нормалар мен ережелер талаптары.	

2. «Техник-протезші» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттер
Ф 1	Тірек-қимыл аппаратының клиникалық ерекшеліктерін ескере отырып науқастар мен мүгедектерге протездік-ортопедиялық бұйымдарды пайдалануды үйрету. Протездік-ортопедиялық аппараттар мен протездеудің әртүрлі кезеңдеріндегі протездермен жүруді науқастар мен мүгедектерге үйрету. Протездік-ортопедиялық бұйымдар мен ортопедиялық аяқ киімдерге тапсырыс беру бланкін толтыру. Дәрігер-ортопедтің санкциясынан соң дайын бұйымдарды беру. Гипстік таңғыштарды тарту, гипстік негативтерді дайындау.	Протездік-ортопедиялық бұйымдарды өндіруге байланысты Қазақстан Республикасының заңнамалық, өзге де нормативтік құқықтық актілер мен методикалық құндылықтар; гипстік техника. Адам анатомиясының негіздерін, протездік-ортопедиялық бұйымдардың, модульдер мен жартылай дайын өнімдердің, номенклатурасы. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау үшін өлшемдерін алу ережелері.	Өз қызметін басқарады. Жетекшіліктің көмегімен ок және тәрбиелеу әдістері ме құралдарын таңдау қабілеттілігін көрсете Өзінің үйренуі мен басқалардың үйренуіне жауапкершілік. Басқа да қызметкерлерді іс-әрекеттерін үйлесті Белгіленген техникалық құжаттамаларды әзірлеу жә жүргізу. Өзінің жұмыс нәтижелерін жауапкершілік.
Ф 2	Көшпелі бригада құрамында дәрігер-ортопедпен бірге мүгедектер мен кәрілерге арналған интернат-үйлеріндегі, балалар интернат-үйлеріндегі, шипажайлардағы, ауруханалардағы, ағарту органдарының мектеп-интернаттарындағы науқастарға қызмет көрсету. Дәрігер-ортопедпен бірге протездік-ортопедиялық бұйымдардың жаңа түрлерін енгізуді жүзеге асыру. Мүгедектердің протездеу, культя мен протездік-ортопедиялық бұйымдарды күтіп-баптау мәселелері бойынша конференцияларына қатысу.	Протездік-ортопедиялық бұйымдарды өндіру технологиясы. Протезді құру, ортезді құру және ортопедиялық аяқ киімдердің жалпы теориясы. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды белгілеу мен қолданудағы медициналық көзқарас. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасының талаптары.	

3. «Механик-протезші» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттер
		Адам анатомиясының негіздерін, протездік-ортопедиялық	

Ф 1	Протездеудің қалыпты жағдайлары үшін стандартты жартылай дайын өнімдерден білек пен білезіктердің косметикалық және жұмыс протездерін жасау, қиыстырып келтіру, өлшеу, өңдеу және жөндеу. Стандартты өлшектер мен түйіндері белгілеу. Өлшегеннен кейін протездік-ортопедиялық бұйымдарды бөлшектеу және құрастыру. Құралдарды, аспаптарды және әмбебап метал өңдейтін станоктарды пайдалана отырып, қолмен металл бұйымдарының пішінді сұлбаларын үстіртін өңдеу және тазалау.	бұйымдардың, модульдер мен жартылай дайын өнімдердің, номенклатурасы. Оларды жасау үшін пайдаланатын материалдардың атауы мен ерекшеліктері. Протездік-ортопедиялық бұйымдардың құрылғысы мен конструктивтік ерекшеліктері, оларды жасау үшін өлшемдерін алу ережелері; бөлшектеу, протездік-ортопедиялық бұйымдарды жөндеу тәсілдері. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау әдістері; құрылғысы, міндеті. Бұйымдарға қойылатын технологиялық талаптар.	
Ф 2	Кәдімгі біржақты ампутация кезінде арнайы станоктар мен аспаптарды пайдалана отырып, протездеуде қолданылатын барлық материалдардан (ағаштан жасалғаннан басқасы) протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау, қиыстырып келтіру, өлшеу, өңдеу және жөндеу. Қабылдағыш гильзаларды қиыстырып келтіру. Вакуумдық қалыптау әдісімен қабылдағыш гильзалар жасау.	Адам анатомиясының негіздерін, протездік-ортопедиялық бұйымдар мен жартылай өнімдердің номенклатурасы. Құрастыру сұлбасын қолдана отырып, барлық протездік-ортопедиялық бұйымдардың құрылғысы мен конструктивті ерекшеліктері. Бұйымдарды жасауға қойылатын технологиялық талаптар.	
Ф 3	Бір жақты ампутация және аяқтардың деформациялануы кезінде жабдықтарды пайдалана отырып, арнаулы станоктарда, аспаптарда стандартты жартылай өнімдерді қолданумен барлық қолданылатын материалдардан протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау, қиыстырып келтіру, өлшеу және өңдеу	Өлшеу ережесі, вакуумдық қалыптау әдісімен бұйымдар, қабатты пластиктерден корсеттер жасау кезінде сирақ протездері мен қол протездері үшін негатив пен позитив дайындау. Вакумдық қалыптаумен қабылдағыш гильзалар жасау әдісін, аяқ-қолдың модульдық протездерінің құрылғысы мен конструктивтік ерекшеліктері. Бұйымдарды жасауға қойылатын технологиялық талаптарды.	Өз қызметін басқарады. Жетекшіліктің көмегімен оқ және тәрбиелеу әдістері ме құралдарын таңдау қабілеттілігін көрсете Өзінің үйренуі мен басқалардың үйренуіне жауапкершілік. Басқа да қызметкерлердің іс-әрекеттерін үйлесті Белгіленген техникалық құжаттамаларды әзірлеу жә жүргізу. Өзінің жұмыс нәтижелерін жауапкершілік.
Ф 4	Күрделі және қалыпты жағдайларда , қос ампутация кезінде протездік-ортопедиялық көмек көрсетуді қоса, барлық қолданылатын материалдардан протездік-ортопедиялық бұйымдарды, стандартты емес жартылай дайын өнімдерді пайдалана отырып, аяққа арналған	Протездік-ортопедиялық көмек көрсету кезеңдерін, оларды орындау әдістері мен құралдары, аяқ-қолдардың туа біткен жетілмеуі кезіндегі протездеу әдістері мен протездерді жасаудың ерекше тәсілдерін қоса , стандартты және стандартты	

	ағаш протездерді жасау, өлшеу, қиыстырып келтіру, өңдеу және жөндеу. Жоғары білікті маманның басшылығымен эксперименталды және көптізбекті түйіндерді құрастыруға қатысу.	емес жартылай дайын өнімдер мен материалдарды пайдалана отырып балаларға арналған протездер жасау Бұйымдарды жасауға қойылатын технологиялық талаптар.	
Ф 5	Көкірек пен омыртқа жотасының қабысуы, қалыпты ампутация және деформация кезінде проетздік-ортопедиялық бұйымдарды дайындау, өлшеу, қиыстырып келтіру, өңдеу және жөндеу Күрделі және қалыпты жағдайларда протездік-ортопедиялық көмек көрсету «Протез-адам» немесе «Ортез-адам» биотехникалық жүйелерін жасау тұрғысынан протездік-ортопедиялық көмек көрсету кезінде жүйелік жолды пайдалану Сыртқы энергия көздерімен қол протездерін (биопротездер), эксперименталды және көптізбекті түйіндер жасау Түйіндер мен жартылай дайын өнімдердің конструкциясындағы ақауларды анықтау, оларды жою бойынша ұсыныстар әзірлеу	Протездік-ортопедиялық көмек көрсету кезеңдерін, оларды орындау Жұмыс алдындағы, жұмыс уақытындағы, апаттық жағдайлардағы, жұмыс соңындағы қауіпсіздік талаптары	

4. «Цех бастығы (цех бастығының орынбасары)» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттер
Ф 1	Өндірістік тапсырмалардың орындалуын қамтамасыз ету. Жоғары сападағы өнім шығару ырғақтылығын қамтамасыз ету. Негізгі және айналым құралдарын тиімді пайдалану. Өндірісті, оның технологиясын ұйымдастыруды, өндірістік процестерді механикаландыруды және автоматтандыруды жетілдіру. Бұйымдардың сапасын арттыру. Еңбекті ұйымдастырудың прогрессивтік нысандарын ендіру. Еңбек нормасын, еңбек ақы төлеуді және материалдық ынталандыруды жақсарту.	Қазақстан Республикасының заңнамалық, өзге де нормативтік құқықтық актілері, цехтың өндірістік-шаруашылық қызметіне қатысты әдістемелік және нормативтік-техникалық материалдар. Ұқсас өнім өндіру саласындағы алдыңғы қатардағы отандық және шетелдік тәжірибе. Цехтың (учаскенің) өніміне қойылатын техникалық талаптар,	

	Алдыңғы қатардағы еңбек тәсілдері мен әдістерін қорыту және тарату. Отандық және шетелдік алдыңғы қатардағы тәжірибесін зерделеу және ендіру. Рационализациялау және өнертапқыштықты дамыту. Жабдықтарды және басқа негізгі құрал-жабдықтарды техникалық дұрыс пайдалануды және оларды жөндеу кестелерінің орындалу.	оны өндіру технологиясы, цех жабдығы мен оны техникалық пайдалану ережелері.	Маңызды өзгерістерге немес азаматтарды әлеуметтік қолд , жұмыспен қамту бағдарламасы, зейнетақы ме жәрдемақы, әлеуметтік қорға ұйымының жүзеге асыру жөніндегі механизмдерін дамытуға алып келетін, қызм процестерін жоспарлау ме әзірлеу бойынша жауапкершілік алу қабілеті.
Ф 2	Жұмыс орындарын аттестациядан өткізу және рационалдау, еңбек өнімділігін арттыру және өндіріс шығындарын азайту резервтерін пайдалану. Жұмысшы және қызметші кадрларды іріктеу, оларды орналастыру және мақсатты пайдалану. Цехтың жұмысшылары мен қызметшілерінің біліктілігін арттыру бойынша жұмысты ұйымдастыру. Жұмыс істеушілерге еңбек жағдайлары бойынша жеңілдіктерді уақтылы беру.	Экономика, еңбекті ұйымдастыру , өндіріс және басқару негіздері. Еңбекке ақы төлеу жөніндегі қолданылып жүрген ережелер және материалдық ынталандыру нысандары.	
Ф 3	Өндірістік жоспарлау, есеп жүргізу. Цехтың (учаскенің) өндірістік қызметі туралы есептілікті жасау және уақтылы беру.	Цехтың өндірістік-шаруашылық қызметінің нысандары мен әдістері. Техникалық-экономикалық және ағымдағы өндірістік жоспарлау тәртібі мен әдістері. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасының талаптары.	

5. «Ақпараттық-техникалық сектордың маманы» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттер
	Есептеу (ақпараттық-есептеу) орталығының ақпараттарын қабылдау мен беру жұмыстарын атқару. Жабдықтарға техникалық қызмет көрсету және ремонттау жұмыстарының жоспарлары мен графиктерін жасауға қатысу. Ақауларды уақытында айқындау және оларды жою мақсатында	Нормативтік, әдістемелік және анықтамалық материалдар. Ақпараттарды жинау, тасымалдау және өңдеудің техникалық құралдары. Есептеу техника құралдарының техникалық-пайдалану	

Ф 1	жабдықтарды тестік тексерулер мен кәсіптік тексерулерден өткізу. Машиналардың элементтері мен бөліктерін, жеке жабдықтары мен тораптарын жөндеу және ретке келтіру. Кәсіби және күнделікті ремонттарға қатысу. Жабдықтарды жөндеуден алуға қатысу. Қайта ендірілген жабдықтарды қабылдауға және игеруге, өндірістік ерекшелік талаптарын ескере отырып жабдықтарды жаңарту және жетілдіру.	сипаттамасы және техникалық пайдалану ережелері. Жинақта жабдықтары мен басқа да жабдықтарды алу және ақпаратты беру. Жабдықтарға жөндеу жүргізуді ұйымдастыру. Жабдықтарды жөндеу және техникалық қызмет көрсету бойынша жоспарларды және жұмыстардың кестелерін әзірлеу тәртібі.	Өз қызметін басқарады, жетекшіліктің көмегімен ок және тәрбиелеу әдістері ме құралдарын таңдау қабілеттілігін көрсете Өзінің үйренуі мен басқалардың үйренуіне жауапкершілік. Басқа да қызметкерлердің іс-әрекеттерін үйлесті Белгіленген техникалық құжаттамаларды әзірлеу жә жүргізу. Өзінің жұмыс нәтижелерін жауапкершілік.
Ф 2	Жабдықтарды пайдалану, машина жұмыстарының байқалған ақаулары көрсеткіштерінің есебін жүргізу.	Нормативтік, әдістемелік және анықтамалық материалдар. Жабдықтарға, жабдық бөліктеріне, құралдарға, материалдарға және сатып алынған жинақ өнімдеріне өтінімдерді ресімдеу тәртібі. Экономика, еңбекті және өндірісті ұйымдастыру негіздері. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасының талаптары.	

6. «Ақпараттық-техникалық сектордың меңгерушісі» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттер
	Экономикалық кибернетика теориясының элементтерімен коммуникация, байланыс, қазіргі заманғы есептеуіш техника құралдары, экономикалық–математикалық әдістер жиынтығын қолдану негізінде өндірісті басқаруды жетілдіру жобаларын жасау және енгізуге басшылық етуді іске асыру. Өндірісті басқарудың автоматтандырылған жүйесі ақпаратпен қамтамасыз етумен (шикізатты, материалдары, дайын өнімдерді, бөлшектерді, жиын бірліктерін кодтау, қажетті	Өндірісті басқарудың автоматтандырылған жүйесін ұйымдастыру бойынша Қазақстан Республикасының заңнамалық, құқықтық нормативтік актілер, әдістемелік және нормативтік-техникалық материалдар, ұйымның даму перспективалары, ұйымның өнім өндіру технологиясы, өндірісті жедел басқару мен жоспарлауды ұйымдастыру, ұйым құрылымы, өндірісті	

Ф 1	анықтамаларды, дешифраторларды тағы басқа дайындау), нормативтік анықтамалық ақпараттың кіші жүйесін ұйымдастырумен, бастапқы мәлімдемелердің машиналық жеткізгіштерге дұрыс көшірілуін қамтамасыз етумен байланысты нұсқаулықтарды, әдістемелік және нормативтік материалдарды әзірлеуге басшылық жасау. Жүйенің істен шығу жағдайларын талдайды, өндірісті басқарудың автоматтандырылған жүйесі сапасы мен беріктігін арттыру, оның қолданылу саласын кеңейту, қолданылатын техникалық құралдарды жаңғырту, сондай-ақ өндірісті басқарудың автоматтандырылған жүйесі жобалау мерзімі мен құнын төмендету мақсатында алгоритмдеу міндеттерін дайындау әдістері мен ұйымдастырылуын жетілдіру іс-шараларын әзірлеу. Бөлімнің қызметкерлерін басқару.	басқарудың автоматтандырылған жүйесі жобалары мен шағын жүйелерін әзірлеу тәртібі, коммуникация, байланыс және есептеуіш техника құралдарының техникалық сипаттамасы, құрылымдық ерекшеліктері, есеп техника құралдарын тағайындау мен пайдалану ережелері; коммуникациялар мен байланыстар; міндеттерді қою және оларды алгоритмдеу тәртібі, ақпаратты автоматтандырылған өңдеу және бағдарламалау негіздері, бағдарламалаудың ресми тілдері, есептеу, шифрлер мен кодтардың қолданыстағы жүйелері, ұйымдық-өкімдік құжаттардың бірегейленген жүйесінің стандарттары.	
Ф 2	Басқару жүйелерін зерттеуді жүргізуді ұйымдастыру. Ұйымның және оның бөлімшелерінің автоматтандырылған басқару жүйелеріне қызмет көрсетулердің кедергілерін зерттеу мақсатында ұйымдастыру. Өндірісті басқарудың автоматтандырылған жүйесі және оның жүйелерін жасауда техникалық тапсырмаларын құруға қатысу. Өндірісті басқарудың автоматтандырылған жүйесі жобалау мен енгізу жоспарларын, олардың орындалуын бақылау, тапсырма қойылымын, олардың алгоритмизациясын, өндірісті басқарудың автоматтандырылған жүйесі барлық жүйелерін ұйымдастырушылық пен техникалық қамтамасыз етілуінің үйлесімін іске асырады. Үлгілік блогтарды жасау мен енгізуді дайындау. Ұйымның немесе нақты бөлімшенің жұмыс учаскесінің спецификалық талаптарға қолда бар үлгілік	Автоматтандырылған режимге тиісті процестерді аудару орындылығы және оларды нысандандыру мүмкіндігін анықтау мақсатыменен өндірісті жоспарлау және реттеудің тәртібі мен әдістері. Бөлімшелерінің арасындағы өндірістік және функционалдық байланыстар, өндірісті басқарудың автоматтандырылған жүйесі мазмұны мен міндеттері. Коммуникация, байланыс және есептеуіш техника құралдарының техникалық сипаттамасы, құрылымдық	Өзгеруі мүмкін белгіленге шеңберлерде өз қызметін ұйымдастыру және басқа Әлеуметтік тапсырмалардь жүзеге асыру бойынша әдіст мен құралдарды дербес таңд қабілетін көрсете Басқалардың жұмысына басшылық ет Бөлімшелер ішінде ресурстарды бөлуге қатыс және басшылық ет Бөлімшелер арасында үйлестіруді жүзеге асырад Жұмыс нәтижелеріне, өзіні оқуына және басқалардь оқытуға жауапт Әлеуметтік қызметкер кәсібі тұрақты қызығушылық көрсетеді. Ұйымның корпоротивтік мәдениетіне ниеттілік көрсетеді. Әлеуметтік-еңбек қатынастарының барлық

	бағдарламалық қамсыздандыруды бейімдеу. Өндірісті басқарудың автоматтандырылған жүйесі техникалық құралдар кешенін пайдалануға енгізу, тәжірибелік тексеру, жөндеуді ұйымдастыру бойынша жұмыстарды жүргізу. Жүйенің үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету. Жұмыс барысында туындаған бұзылушылықтарды жою шараларын жедел қабылдау. Ұйымның бөлімшелеріне өндірісті басқарудың автоматтандырылған жүйесі арналған бастапқы деректерді дайындауға, өндірісті басқару процестерін автоматтандыру және механикаландыру бойынша әдістемелік көмек көрсету.	ерекшеліктері, мақсаты мен пайдалану ережелері. Міндеттерді қою және оларды алгоритмдеу тәртібі. Ақпаратты автоматтандырылған түрде өңдеу және бағдарламалау жобалаудың негіздері, бағдарламалаудың ресми тілдері.	субъектілерімен өзара қатынаста әдеп сақтайд
Ф 3	Кіріс және шығыс құжаттарын анықтау, олардың кіру және шығу, алу және қайта өңдеу, байланыс каналдарынан өтуі, құжаттардың оңтайландырылуы, тиісті орындаушылардың жұмысы үшін ыңғайлы және өндірісті басқарудың автоматтандырылған жүйесі талаптарын қанағаттандыратын құжаттарды құру мен мазмұнын рационализациялау тәртібін анықтау. Ақпараттық технологиялық құралдардың көмегімен ақпараттарды өңдеудің технологиялық процестерін және өндірісті басқарудың автоматтандырылған жүйесі барлық тапсырмалары бойынша ақпараттарды өңдеудің технологиялық схемасын жобалау жұмыстарын ұйымдастыру. Жүйеде көзделген бастапқы құжаттарды уақтылы түсуіне, ақпараттың есептеу техникасы құралдарының көмегімен өңделген құжаттардың тиісті бөлімшелерге тапсырылуын бақылау.	Бөлімшелерінің арасындағы өндірістік және функционалдық байланыстар, өндірісті басқарудың автоматтандырылған жүйесі мазмұны мен міндеттері. Коммуникация, байланыс және есептеуіш техника құралдарының техникалық сипаттамасы, құрылымдық ерекшеліктері, мақсаты мен пайдалану ережелері. Есептеу, шифрлер мен кодтардың қолданыстағы жүйелері, ұйымдық-өкімдік құжаттардың бірегейленген жүйесінің стандарттары. Еңбек, басқару мен өндірістің ұйымдастырлуы және экономика негіздері. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша нормалар мен ережелер талаптары.	

7. «Инженер-стандарттаушы» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттер

Ф 1	Стандарттардың, стандарттау мен сертификаттау бойынша техникалық шарттар мен басқа құжаттардың жаңаларын әзірлеу және барларын қайта қарау, оларды ұйымдарға енгізуін іске асыру. Стандарттау, нормалау және бірыңғайландыру бойынша жұмыстар жоспарының жобасына қосу үшін өнімге жаңа прогрессивті стандарттарды енгізу бойынша және ұйымдарда әзірленетін жобалардағы стандарттау мен бірыңғайландырудың жобаланатын деңгейі бойынша тапсырмаларды анықтау. Стандарттардың және стандарттау бойынша басқа құжаттардың өзгерістері туралы, ұйымда бекітілетін техникалық құжаттама мен сертификатталған өнімнің технологиялық процестеріне енгізілетін өзгерістер туралы ұсыныстарды дайындау. Стандарттау бойынша тиісті базалық (бас) ұйымға жіберілетін орталықтандырып әзірленген стандарттарды қайта қарастыру немесе ескіргендердің күшін жою туралы, стандарттау формаларын, әдістерін және жүйелерін жетілдіру бойынша ұсыныстарды дайындау. Ұйымда әзірленген стандарттар туралы ақпараттық материалдарды және стандарттау мен сертификаттау бойынша басқа құжаттарды, стандарттау бойынша жұмыстарды орындағаны туралы және есептерді ғылыми-техникалық ақпараттар органына ұсыну үшін дайындау. Стандарттар жобасын дайындауға техникалық тапсырмаларды құрау. Стандарттау бойынша жұмыстарды жүргізудің экономикалық тиімділігін есептеу. Стандарттарды насихаттауға және стандарттарды әзірлеу мен пайдалану тәжірибесімен алмасуға қатысу.	Қазақстан Республикасының заңнамалық, өзге де нормативтік құқықтық актілері және стандарттау, сертификаттау бойынша әдістемелік материалдар. Өнім мен қызметтерді стандарттау және сертификаттау мемлекеттік жүйесі. Өндірістің құрылымдық дайындау жүйесі, өндірістің технологиялық дайындау жүйесі. Өнімнің конструкторлық дайындау жүйесі. Өнімнің технологиялық дайындау жүйесі. Стандарттар мен стандарттау бойынша құжаттарды дайындауға техникалық тапсырмаларды құру әдістері. Стандарттар мен басқа да құжаттарды стандарттау бойынша дайындау тәртібі. Қазақстан Республикасында өнім сертификаттауын жүргізу тәртібі. Стандарттары енгізу бойынша экономикалық тиімділігін есептеу әдістемесі және өнім, қызметтерді, басқа да құжаттарды сертификаттау бойынша шараларды жүргізу.	Өзгеруі мүмкін белгіленге шеңберлерде өз қызметін ұйымдастыру және басқа Әлеуметтік тапсырмаларды жүзеге асыру бойынша әдіст мен құралдарды дербес таңд қабілетін көрсете Басқалардың жұмысына басшылық ет Бөлімшелер ішінде ресурстарды бөлуде қатыс және басшылық ету. Бөлімшелер арасында үйлестіруді жүзеге асы Жұмыс нәтижелеріне, өзін оқуына және басқалард оқытуға жауапт Әлеуметтік қызметкер кәсіб тұрақты қызығушылық көрсетеді. Ұйымның корпоротивтік мәдениетіне ниеттілік көрсетеді. Әлеуметтік-еңбек қатынастарының барлық
	Стандарттау әдістерімен өнімнің сапасын және бәсекеге қабілеттілігін жоғарылату жұмыстарын жүргізу.		

Ф 2	Өнімді сертификаттауды және мемлекеттік аттестациялау өткізуді дайындау. Өнімнің техникалық деңгейін, өндіріс ерекшеліктерін және стандартталған, бірыңғайландырылған бұйымдарды және олардың жеке элементтерін пайдалану нәтижелерін зерттеу. Стандарттау мен бірыңғайландыру деңгейін бағалау бойынша бұйымдар жобаларының сараптауына қатысу. Стандарттау мен сертификаттау саласында озық отандық және шетелдік тәжірибені зерттеу және жүйелеу. Көрмелерді, семинарларды, стандарттау мен сертификаттау мәселелері бойынша конференцияларды ұйымдастыру.	Экономикалық қызмет түрінде стандарттар; техникалық құжаттаманы бірыңғайландыру мен стандарттау деңгейін есептеу; шығарылатын өнімнің құрылымдық мәліметтерін және оны өндіру технологиясы; стандарттау мен сертификаттау саласындағы озық отандық пен шетелдік тәжірибе.	субъектілерімен өзара қатынаста әдеп сақтайды.
Ф 3	Техникалық құжаттаманың міндетті бірыңғайлау бақылауын жүргізу. Ұйымда қолданылатын стандарттардың және стандарттау мен сертификаттау бойынша басқа құжаттардың жүйелі тексерілуін іске асыру. Ұйым бөлімшелерімен стандарттау бойынша жұмыстардың орындалуын бақылау.	Нормалаушылық бақылауды жүргізу. Экономика, өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру негіздері, еңбек заңнамасы. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасының талаптары.	

8. «Инженер-технолог» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттер
Ф 1	Жобалауды автоматтандыру құралдарын қолдана отырып, прогрессивтік технологиялық процестерді әзірлейді және прогрессивтік технологиялық процесстерін, жабдықтың және технологиялық жабдықтауды, автоматтандыру және механикаландыру құралдарын, кәсіпорын шығаратын өнімге өндірістің оңтайлы режимдерін және өндірісті бәсекелес өніммен және оны дайындауға арналған материалдық және еңбек	Қазақстан Республикасының заңнамалық, өзге де нормативтік құқықтық актілер, өндірісті технологиялық дайындау жөніндегі әдістемелік нормативтік-техникалық материалдар. Технологиялық процесс жобаланатын бұйымдардың	Өзгеруі мүмкін белгіленге шеңберлерде өз қызметін ұйымдастыру және басқар Әлеуметтік тапсырмалардь жүзеге асыру бойынша әдісте мен құралдарды дербес таңд

	шығындарын қысқартуды қамтамасыз ете отырып, жұмыстың күрделілігі бойынша барлық түрлерін ендіру. Басқару бағдарламаларын (санды программалы басқару жабдығы үшін) әзірлеуге қатысу Технологиялық нормативтерді, нұсқаулықтарды, жинау схемаларын, бағыт карталарын, техникалық деңгейдегі және сападағы өнімнің картасын және технологиялық құжаттаманы әзірлеу. Өндірістің технологиялық процестері мен режимдерін түзетуге байланысты техникалық құжаттамаға өзгеріс енгізу. Әзірленген құжаттаманы кәсіпорынның бөлімшелерімен келісу. Арнайы оснастиканы, құралдарды және икемдеулерді жобалауға арналған техникалық тапсырманы әзірлеу. Еңбекті ұйымдастыруды жетілдіру бағдармаларын әзірлеу. Өнімді техникалық бақылау және сынау әдістерін әзірлеу.	конструкциясы және өнімнің құрамы. Кәсіпорын өнімінің өндірістік технологиясы. Кәсіпорынның техникалық даму перспективалары. Өндірістің технологиялық процестерін және режимдерін жобалау жүйелері және әдістері. Негізгі технологиялық жабдық және оның жұмыс істеу қағидаттары. Жобаланып отырған озық отандық және шетелдік технологияның техникалық сипаттамалары және экономикалық көрсеткіштері. Өндірістің үлгі технологиялық процестері және режимдері, шикізатқа, материалдарға, дайын өнімге қойылатын техникалық талаптар. Автоматтандырылған жобалау жүйелерінің негіздері.	қабілетін көрсете Басқалардың жұмысына басшылық ет Бөлімшелер ішінде ресурстарды бөлуде қатыс және басшылық ету бөлімшелер арасында үйлестіруді жүзеге асы Жұмыс нәтижелеріне, өзіні оқуына және басқалардь оқытуға жауапт Әлеуметтік қызметкер кәсібі тұрақты қызығушылық көрсетеді. Ұйымның корпоротивтік мәдениетіне ниеттілік көрсетеді. Әлеуметтік-еңбек қатынастарының барлық субъектілерімен өзара қатынаста әдеп сақтайды.
Ф 2	Жабдықты орналастыру, техникалық жарақтандыру жоспарын жасау. Жұмыс орындарын ұйымдастыру. Жабдықтың өндірістік қуатын және іске қосылуын есептеу. Патенттік зерттеулерді жүргізу. Жобаланған объектілер техникасы мен технологияларының техникалық деңгейінің көрсеткіштерін айқындау. Жаңа технологияларды игеру және оларды өндіріске енгізу жөніндегі тәжірибелік жұмыстарды жүргізуге қатысу.	Патенттік зерттеулер жүргізу тәртібі және әдістері, ойлап табу негіздері; техника және технология объектілерінің техникалық деңгейін талдау әдістері, есептеу техникасының, коммуникациялардың және байланыстың қазіргі заманғы құралдары; алдыңғы қатардағы отандық	

	Өндіріс технологиясы саласында алдыңғы қатарлы отандық және шетелдік тәжірибені зерделеу. Ақаудың және төменгі сападағы және нашар сұрыптағы өнім шығарудың себептерін талдау. Өндіріс технологиясын жетілдіру жөніндегі рационализаторлық ұсынысты қарау және оларды пайдаланудың тиімділігі туралы қорытынды беру.	және шетелдік кәсіпорындардың прогрессивтік өндіріс технологиясының осы өнім саласындағы тәжірибесі; экономиканың негіздері, өндірісті ұйымдастыру, еңбек заңнамасы.	
Ф 3	Цехтарда технологиялық тәртіптің және технологиялық жабдықты дұрыс пайдаланудың сақталуын бақылау.	Технологиялық процестерді жобалау кезінде еңбекті ұйымдастырудың негізгі талаптары, техникалық құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу бойынша басқару материалдары; еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасының талаптары.	

9. «Инженер-конструктор» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттері
Ф 1	Жобалауды автоматтау құралдарын, бәсекеге қабілетті бұйымдарды әзірлеудің озық тәжірибесін қолдана отырып, күрделі, орташа және аса күрделі бұйымдардың эскизді, техникалық және жұмыс жобаларын әзірлеу. Әзірленетін құралымдардың техникалық тапсырмаларға, стандарттар, еңбекті қорғаудың нормалары, өндірістің анағұрлым үнемді технологиясының талаптарына сай келуін қамтамасыз ету, сондай-ақ бұларда стандартталған және бірыңғайланған бөлшектер мен жинақтау бірліктерінің қолданылуын қамтамасыз ету. Жобалар бойынша техникалық есептемелерді жүргізу. Жобаланаған конструкциялар тиімділігін талдау. Жаңа бұйымдарды әзірлеу кезіндегі қауіп-қатерлерді есептеу. Әзірленетін жобаларды ұйымның басқа бөлімшелерімен, тапсырыс берушілер және қадағалау органдарының өкілдерімен келістіру. Әзірленетін құрылымдарды экономикалық негіздеу Стандарттар мен сертификаттардың жобаларын әзірлеу.	Қазақстан Республикасының заңнамалық, өзге де нормативтік құқықтық актілері, өндірістің құрылымдық дайындығына қатысты әдістемелік және нормативтік-техникалық материалдары. Жобалау әдістері мен жүйелері, жобаланатын құрылымдарды техникалық пайдалану және монтаждау шарттары. Жұмыс қағидасы, өндірісінің технологиясы, ұйымның техникалық даму келешегі. Сызбалар және басқа құрылымды құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу бойынша стандартта. Әзірленетін құрылымдарға қойылатын техникалық талаптар, оларды сертификаттау тәртібі. Құрастыру кезіндегі қолданылатын материалдар және олардың сапасы, құрастыру кезіндегі техникалық есептер жүргізу әдістері.	Өзгеруі мүмкін белгіленге шеңберлерде өз қызметі ұйымдастыру және басқа Әлеуметтік тапсырмаларды жүзеге асыру бойынша әдістер мен құралдарды дербес таңдау қабілетін көрсетеді. Басқалардың жұмысына басшылық ет Бөлімшелер ішінде ресурстарды бөлуде қатыс және басшылық ету бөлімшелер арасында үйлестіруді жүзеге асы Жұмыс нәтижелеріне, өзін оқуына және басқаларды оқытуға жауапт Әлеуметтік қызметкер кәсібіне тұрақты қызығушылық көрсете Ұйымның корпоротивтік мәдениетіне ниеттілік көрсетеді.
Ф 2	Патенттік зерттеулер жүргізу. Жобаланатын бұйымдардың техникалық деңгейінің көрсеткіштерін белгілеу. Жұмыс жобаларын тексеру және жұмыс бейіні мен мамандығы бойынша сызбалардың бақылауын жүзеге асыру. Күрделі бөлшектердің эскиздерін заттың өзінен алып тастау және күрделі бөлшектеуді орындау. Монтаждау, жөндеу, сынауға және бұйымдардың тәжірибелі үлгілерін, тораптарды, ұйымның шығаратын жетілдірілген және жаңа өнімдерінің бөлшектері мен жүйелерін пайдалануға тапсыруға қатысу. Өнеркәсіптік үлгілер мен	Патенттік зерттеулерді жүргізу әдістері мен тәртібі, өнертапқыштық негіздері. Техника және технология объектілерінің техникалық деңгейін талдаудың әдістері. Жобалау және құрылымдау кезіндегі еңбекті ұйымдастырудың негізгі талаптары. Техникалық эстетика және көркем құрылымдау негіздері.	

	өнертапқыштыққа тапсырыстар құруға қатысу. Бұйымдарды және олардың бөлшектерін құрылымдауды жетілдіру, біріздендіру бойынша жұмыстарға қатысу.	Автоматтандырылған жобалау жүйелерінің негіздері.	Әлеуметтік-еңбек қатынастарының барлык субъектілерімен өзара қатынаста әдеп сақтайд
Ф 3	Принципиалды кестелер және эскизді жобалар негізінде жеке элементтердің теоретикалық байланыстарын, жалпы тұтастырылуын, кинематикалық тәсімдерін құру. Басқа ұйымдардан келіп түсетін құралымды құжаттаманы талдау және зерделеу. Жеке элементтер мен жиынтық бірліктерге қатысты өнер табыстары мен оңтайлы ұсыныстарға, стандарттар жобаларына қорытынды және пікір, сын беру. Конструкцияларды пайдалану жөнінде нұсқаулықтарды, оларға түсініктеме хаттарды, техникалық деңгейдегі карталарды, паспорттарды (соның ішінде патенттік және лицензиялық), сынақ бағдарламаларын, техникалық жағдайларын, бұрын әзірленген сызулардың және басқа да техникалық құжаттаманың өзгерістері туралы хабарламаларды жасау.	Жобалауды автоматтандыру құралдары, есептеу техникасы, коммуникациялар және байланыстың заманауи құралдары. Ұқсас өнімді құрылымдаудың отандық және шетел озық тәжірибесі. Экономика, еңбекті ұйымдастыру және басқару негіздері, еңбек заңнамасы. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасының талаптары.	

10. «Директор (директордың орынбасары)» еңбек қызметінің түрі (кәсібі)

Шифры	Біліктері мен дағдылары	Білімі	Жеке және кәсіби құзыреттері
	Нарықтық экономикалық жағдайда қызметтегі өндірістің қайта құрылу мен техникалық қайта жарақтандыру жолдарын, келешекте өндірісті жан-жақты дамыту және мамандандыру деңгейін ұйымдастыру. Өндірістің қажетті деңгей дайындығын және оның тұрақты өсуін қамтамасыз ету. Өндіріс тиімділігін арттыру және		Әлеуметтік қызметтің стратегиясын анықтау қабілетін көрсетеді, ұйы қызметінің нәтижелерін жауапкершілік және шеш қабылдау. Ұйымның дамуына жауапкершілік. Маңызды өзгерістер ме дамуға алып келетін, қызмет процестерін жобалауды әзірлеуге жә нәтижелеріне жауапкершілік.

Ф 1	еңбек өнімділігін, шығындарын (материалдық, қаржы, еңбек) қысқарту. Өндірістік ресурстарды тиімді пайдалану. Өндірістің қоршаған ортаға зиянын келтіруді алдын алу, табиғи ресурстарды ұқыпты пайдалануды басқару. Қауіпсіз еңбек жағдайын және өндірістің техникалық мәдениетін көтеру бойынша іс-шараларды құру. Жобалық шешімдердің тиімділігін қамту, өндірісті уақытылы және сапалы дайындау, техникалық пайдалану. Жабдықты жетілдіру мен жөндеу, өнімдерді әзірлеу мен өндіру процессінде оның жоғарғы сапасына жету. Орындалатын жұмыстардың түр-түрін және сапасын жақсартуды ұйымдастыру. Бәсекеге қабілетті жаңа өнімдер түрін жасау. Кешендік механизация құралдарын және технологиялық процестерді автоматтандыруды енгізу және жобалау.	Қазақстан Республикасының заңнамалық және басқа да нормативтік құқықтық актілері. Экономика және экономикалық қызметтің тиісті түрін дамытудың басымдылық бағытын белгілейтін мемлекеттік билік және басқару органдардың шешімдері; ұйымның қызметіне қатысты әдістемелік материалдар, құрылымының ерекшелігі және мамандану бейіні.	Тапсырмаларды бастамашылық ете біл және олардың орындалуына басшылықт жүзеге асыр Бөлімшелердің жұмысын және олардың рөлдерін анықтауға жауап бер Ұйымдарда ресурстарды жоспарлауға және бөлуі басшылықты жүзеге асыр Кәсіби қызметі үшін қажетті жаңа білімдерд дербес алуға дайындығы көрсету. Кәсіби ортада ойды еркі талқылау, тұжырымдард дәйектеу, әлеуметтік қызметті тұрақты жаңаруына және дамытуына басқаларды сендіру шеберлігін көрсет Әлеуметтік еңбек саласында инновациялы қызметті және қызметтер жоспарлау және жүзег асыруға байланысты проблемаларды шешу қабілеттілігін көрсет Ұйым қызметін дамыт үшін қажетті ақпараттард іздеу және деректамаларды анықтау.

«Протездік-ортопедиялық бұйымдарды әзірлеу жөніндегі қызметтер» кәсіби стандартына
5-қосымша

Келісу парағы

Р / с №	Ұйымның атауы	Келісілген күні
1	Қазақстан Республикасы Ұлттық кәсіпкерлер палатасы	
2	Қазақстан Республикасы Кәсіподақтар федерациясы	

Осы КС ____ тіркелді
КС тізіліміне енгізілді, тіркеу №___________________,
Хат (хаттама) № ___________ Күні____________________

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК